



Vlaams
Parlement

vergadering **25**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 15 februari 2017

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	5
VOORSTEL VAN DECREET van Cathy Coudyser, Karin Brouwers, Marnic De Meulemeester, Jan Van Esbroeck, Johan Verstreken en Bart Caron houdende wijziging van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies, wat betreft de brandveiligheid en de controle op de naleving van de uitbatingsvoorwaarden – 1079 (2016-2017) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	5
ACTUALITEITSDEBAT over de intercommunales – 5 (2016-2017)	5
ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een alternatief voor een versnelde doorstart van de Noord-Zuidverbinding Limburg ACTUELE VRAAG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de plannen om de Limburgse Noord-Zuidverbinding als complex project te behandelen	32
ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het ultimatum van de vakbonden aan de Vlaamse Regering in de onderhandelingen betreffende het lerarenloopbaanpact ACTUELE VRAAG van Ann Brusseeel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het ultimatum van de vakbonden aan de Vlaamse Regering in de onderhandelingen betreffende het lerarenloopbaanpact	35
ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de trambestelling van De Lijn en de toekomst van Bombardier Brugge	41
ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de modernisering van de rijopleiding ACTUELE VRAAG van Lode Ceyssens aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het uitblijven van de vernieuwde rijopleiding	43
ACTUELE VRAAG van Björn Anseeuw aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de richtlijn van federaal minister De Block aan de huisartsen betreffende het voorschrijven van antidepressiva en de gevolgen hiervan voor de eerstelijnspsychologische hulp	46
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	50
ONTWERP VAN DECREET betreffende onteigening voor het algemeen nut – 991 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	50 52

ONTWERP VAN DECREET houdende de ondersteuning van cultureel-erfgoedwerking in Vlaanderen – 1014 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 5	
Algemene bespreking	52
Artikelsgewijze bespreking	66
ONTWERP VAN DECREET tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties – 1021 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	67
Artikelsgewijze bespreking	68
ONTWERP VAN DECREET houdende instelling van een proefomgeving voor experimentele woonvormen en tot machtiging van een coördinatie van de regelgeving betreffende de woninghuurwetgeving – 1034 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	69
Artikelsgewijze bespreking	69
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 8 en 10 van de wet van 25 juni 1993 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante en kermisactiviteiten – 1037 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	69
Artikelsgewijze bespreking	69
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraude – 1047 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	70
Artikelsgewijze bespreking	70
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Axel Ronse, An Christiaens, Lydia Peeters, Grete Remen, Robrecht Bothuyne en Wilfried Vandaele betreffende de aanpassing van het decreet houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten – 1040 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	71
VOORSTEL VAN DECREET van Cathy Coudyser, Karin Brouwers, Marnic De Meulemeester, Jan Van Esbroeck, Johan Verstreken en Bart Caron houdende wijziging van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies, wat betreft de brandveiligheid en de controle op de naleving van de uitbatingvoorwaarden – 1079 (2016-2017) – Nr. 1	
Voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie	73
ONTWERP VAN DECREET betreffende onteigening voor het algemeen nut – 991 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3	
Hoofdelijke stemming	74
ONTWERP VAN DECREET houdende de ondersteuning van cultureel-erfgoedwerking in Vlaanderen – 1014 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 5	
Aangehouden stemmingsen	74
Hoofdelijke stemming	74

ONTWERP VAN DECREET tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties – 1021 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3 Hoofdelijke stemming	75
ONTWERP VAN DECREET houdende instelling van een proefomgeving voor experimentele woonvormen en tot machtiging van een coördinatie van de regelgeving betreffende de woninghuurwetgeving – 1034 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	76
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 8 en 10 van de wet van 25 juni 1993 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante en kermisactiviteiten – 1037 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	76
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraude – 1047 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	76
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Axel Ronse, An Christiaens, Lydia Peeters, Grete Remen, Robrecht Bothuyne en Wilfried Vandaele betreffende de aanpassing van het decreet houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten – 1040 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	77
MOTIE van Björn Rzoska en An Moerenhout tot besluit van de op 31 januari 2017 door Björn Rzoska in commissie gehouden interpellatie tot minister Ben Weyts over het Eurostadion – 1063 (2016-2017) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	77
ONDERZOEK van een verzoek tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van een Vlaams volksvertegenwoordiger Bespreking en stemming	77
MEDEDELING VAN DE VOORZITTER	80
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	80
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	82
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	82

OPENING VAN DE VERGADERING**Voorzitter: de heer Jan Peumans**

– *De vergadering wordt geopend om 14.05 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Mathias De Clercq, Katrien Partyka: ambtsverplichtingen;

Ingeborg De Meulemeester, Chris Janssens, Renaat Landuyt, Ann Soete, Anke Van dermeersch, Johan Verstreken: gezondheidsredenen.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 60/18)

VOORSTEL VAN DECREET van Cathy Coudyser, Karin Brouwers, Marnic De Meulemeester, Jan Van Esbroeck, Johan Verstreken en Bart Caron houdende wijziging van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies, wat betreft de brandveiligheid en de controle op de naleving van de uitbatingsvoorwaarden – 1079 (2016-2017) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Matthias Diependaele bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voor de start van het actualiteitsdebat wil ik nog aankondigen dat we de hoogdringende behandeling zouden willen vragen vandaag van een wijzigingsdecreet voor het Toeristisch Logiesdecreet.

De voorzitter: We zullen daar in de loop van de vergadering over beslissen.

De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Ik ga akkoord, maar zou het niet beter zijn dat wij de dossiers in verband met het Logiesdecreet eerst doorsturen naar de commissievergadering van Toerisme? Ik denk dat dat meer opportuun is en transparanter.

De voorzitter: Als u dat voorstelt, zullen we daar straks over beslissen.

Het incident is gesloten.

ACTUALITEITSDEBAT over de intercommunales – 5 (2016-2017)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de intercommunales.

Het debat is geopend.

De heer Depoortere heeft het woord.

Ortwin Depoortere (Vlaams Belang): Voorzitter, minister-president, minister, collega's, het zijn merkwaardige dagen. Een systeem van het in stand houden van ondoorzichtige structuren en constructies wordt plots hét politieke onderwerp van gesprek en debat. Nochtans heeft de crisette in Gent, waar riante vergoedingen werden opgestreken door Gentse politici als bestuurders van onder andere Publipart, niet veel nieuws aan de oppervlakte gebracht. Maar de publieke opinie is het beu, is het terecht beu dat politici zichzelf bedienen, terwijl de politiek eigenlijk het volk moet dienen.

Men heeft geprobeerd om heel deze graaicultuur te minimaliseren. "Schandalen zoals in Wallonië kunnen zich niet bij ons voordoen. Sinds 2001 is de regelgeving in Vlaanderen gewijzigd en de zitpenningen zijn geplafonneerd op 205 euro." Dat waren uw woorden, minister Homans, tijdens 'De Zevende Dag' van zondag 5 februari naar aanleiding van de royale vergoedingen waar geen noemenswaardige activiteiten tegenover stonden bij het Waalse Publifin.

En precies één week later, collega's, op 12 februari, klinkt het vanwege de minister in het VTM-nieuws op zondag, één dag na het ontploffen van het Publipartdossier in Gent, als volgt: "De presentiegelden kunnen niet hoger zijn dan 205 euro en je kunt maximum drie zitjes in intercommunales combineren. Maar er zijn heel wat intercommunales die onderliggende structuren hebben opgericht, met een andere rechtspersoonlijkheid, zoals nv's en cvba's. Die vallen niet onder de regelgeving van de intercommunales, ik heb daar geen greep op."

Het is toch onvoorstelbaar, minister, dat een week nadat u minstens aan de Vlamingen suggereert of laat uitschijnen dat u de zaak onder controle hebt en er in Vlaanderen niets aan de hand is, blijkt dat 85 procent van de intercommunale structuren niet eens onder de Vlaamse regelgeving ressorteert. Meer nog, zelfs de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) wist niet bij benadering hoeveel van die structuren de voorbije pakweg twintig jaar in het leven zijn geroepen.

Maar ook de geloofwaardigheid van alle andere traditionele partijen staat op het spel, niet het minst bij sp.a. De voormalige partij van de kleine man en vrouw in de straat blijkt niets minder te zijn dan een club politici die netjes de dikbetaalde mandaten onder elkaar verdeelt. Dat is een onhoudbare situatie, en dus kiest sp.a voor de vlucht vooruit. Sp.a gaat bekendmaken welke van zijn lokale mandatarissen allemaal in intercommunales zetelen en welke vergoedingen ze daarvoor krijgen. Sp.a-burgemeesters en -schepenen in die intercommunales zouden geen extra vergoeding meer mogen krijgen, volgens sp.a.

CD&V-voorzitter Beke pleitte dan weer voor een morele code rond vergoedingen, rond beleid en ethisch karakter alsook voor een uitbreiding van de verplichte mandatenaangifte voor politici. Voor Open Vld zal alles opgelost geraken als de hele zaak wordt geprivatiseerd.

De harde roepers van de traditionele partijen die onder druk van het volk het boetekleed aantrekken en bezig zijn met een moreel opbod, zullen niet kunnen verhelpen dat het de structuren zijn die dit allemaal toelaten. Het was trouwens ook de reactie van de minister-president. Hij wees terecht op federale wetgeving, een federale programmawet uit 1994, die het mogelijk maakt dat gemeentelijke samenwerkingsverbanden participeren in private energiebedrijven en op het kluwen van dochtervennootschappen die ontsnappen aan de decretale controle waar dan geen limiet staat op de vergoedingen, zoals bijvoorbeeld bij Publipart het geval was.

En wat met artikel 78 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking? Dat artikel stelt dat dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen kunnen deelnemen in privaatrechtelijke rechtspersonen die dus zelf geen intercommunales zijn voor zover het maatschappelijk doel van deze rechtspersonen overeenstemt met de eigen doelstellingen van de intercommunales. Zet ook dit niet de deur open naar misbruiken?

Als Vlaams Belang stellen wij vast dat alle overheden in dit land, en dat is dus ook de Vlaamse Regering, via wetten en decretale bepalingen de toestanden van vandaag mogelijk hebben gemaakt. Het is pijnlijk te moeten vaststellen dat gewoonweg alle traditionele partijen, en daar reken ik ook de N-VA bij, na méér dan tien jaar Vlaamse Regering, zestien jaar na het in werking treden van het decreet op de intergemeentelijke samenwerking, plotseling een pleidooi beginnen houden voor het meer vat hebben van de Vlaamse Regering op de organisatie en controle van intercommunales.

Als Vlaams Belang vinden wij dat er een fundamenteel debat op gang moet komen over de toekomst van de intergemeentelijke samenwerking, maar ook over de gemeentelijke participaties. Is het eigenlijk wel zinvol en efficiënt om bijvoorbeeld de energiedistributie als een opdracht te beschouwen van de gemeenten? Begin oktober vorig jaar stelde minister Tommelein naar aanleiding van het debat over Eandis dat de Vlaamse Regering had afgesproken om het debat over de toekomst van de netbeheerders op te starten. Voor het Vlaams Belang moeten de strategische sectoren wel degelijk in handen van de overheid blijven.

Tot slot: 3653 politieke zitjes in intercommunales waarbij de grootste tien goed zijn voor 3 miljoen euro aan zitpenningen is niet houdbaar. Maar wees eerlijk en kijk vooral in eigen boezem: dit is jarenlang mogelijk gemaakt en georganiseerd door de traditionele politieke partijen. Stop dus met het morele opbod, stop met de gespeelde verontwaardiging, zorg voor transparantie en stop alstublieft met de georganiseerde graaicultuur.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Ik ken heel wat parlementsleden, ook onder jullie, die hard en integer werken. Dat gaat breder dan mijn eigen fractie. Ik zie die mensen zitten in alle fracties. Ik ken heel wat burgemeesters en schepenen die hard en integer werken. Ook dat gaat breder dan mijn eigen partij. Ook die mensen zie ik zitten in zo goed als alle fracties. Ik zie dat lokaal heel wat burgemeesters en schepenen elke dag voor hun stad en voor hun gemeente werken. In Mechelen hebben we nu de beste burgemeester van het land, die gewerkt heeft aan stadsvernieuwing. Proficiat, mijnheer Somers. *(Applaus)*

Burgemeester Somers heeft gewerkt aan stadsvernieuwing. Ik zie ook hoe Koen Van den Heuvel in Puurs aan het werk is om het centrum van zijn gemeente te versterken.

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

Bart Somers (Open Vld): Mijnheer Rzoska, ik dank u voor de vriendelijke woorden, maar in dit halfrond zitten burgemeesters die dat minstens even goed en sommige zelfs beter doen dan ikzelf. *(Applaus)*

De voorzitter: Kunnen die burgemeesters nu even rechtstaan? *(Gelach)*

Björn Rzoska (Groen): Naast Mechelen en Puurs zijn er ook andere steden waar mensen lokaal hard werken. In Sint-Niklaas werken we graag samen met de N-VA-schepenen van Mobiliteit om Sint-Niklaas op een duurzame manier te laten bewegen. Kortom, ik zie zeer veel politici die hard werken en integer zijn. Ik hoop

dat iedereen inziet dat het vertrouwen van heel wat mensen in de politiek de laatste dagen zwaar onder druk is komen te staan en dat heel wat mensen een serieuze schok hebben gekregen. Grote en bijkomende vergoedingen voor soms weinig werk, ondoorzichtige structuren, structuren die het decreet en de spelregels ontwijken, dochters van intercommunales, waar we het bestaan niet van kenden, die blijken te beleggen in wapens,...

Ik hoop dat we, over de partijgrenzen heen, zeer goed beseffen dat we dat onmogelijk goed kunnen praten. Er zal dus een grote hervorming met strengere spelregels nodig zijn, en die zal essentieel zijn om het vertrouwen van mensen in de politiek te herstellen op alle niveaus. Dat is onze verantwoordelijkheid die we niet kunnen ontlopen. Bijna alle partijen hebben de afgelopen dagen voorstellen gedaan om de problemen op te lossen. Dat beschouwen onze partij en onze fractie als een zeer goede zaak. Het is een goede zaak dat iedereen die sense of urgency voelt om niet weg te kijken, maar om de problemen het hoofd te bieden. Dat is wat mensen van politici verwachten. We steken de hand uit naar alle fracties om al die voorstellen, die in alle openheid en transparantie zijn gedaan, in het parlement te bekijken en te bespreken.

Onze fractie zal bij de voorzitter van dit parlement en bij het Uitgebreid Bureau een voorstel indienen om een parlementaire commissie in het leven te roepen die op korte termijn de regels aanscherpt. Intercommunales werken immers met belastinggeld, en daar moeten we zeer voorzichtig mee omgaan.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Rzoska, ik dank u oprecht voor uw serene toon in dit debat. Ik vind het wel jammer, wellicht samen met vele leden van dit parlement, dat er tegelijk een discussie ontstaat over intergemeentelijke samenwerking, waar we eigenlijk allemaal voorstander van zijn. Het zou jammer zijn dat het kind met het badwater zou worden weggegooid. U doet dat niet, u verwijst naar een aantal voorstellen.

Ik zal zelf ook concreet vanuit de regering een aantal voorstellen lanceren. Onze decreetgeving rond intercommunales, wat we sinds 2001 intergemeentelijke samenwerking zijn gaan noemen, en die in april 2016 nog enigszins is aangepast, is goed. Men mag bijvoorbeeld niet meer verdienen dan 205 euro per zitpenning en men moet effectief aanwezig zijn. Er zijn ook regels over het cumuleren van mandaten en dergelijke meer.

Ik spreek natuurlijk als Vlaams minister alleen over de Vlaamse regelgeving en niet over de Brusselse of de Waalse. In verband met de recente heisa rond Publipart, wil ik erop wijzen dat dit geen publiekrechtelijke structuur is. Het is geen intercommunale, maar een privaatrechtelijke onderliggende structuur van een intercommunale, die onder de federale vennootschapswetgeving valt.

U weet ook dat het toezicht op de moedermaatschappij van Publipart, Publifin, onder het Waalse Gewest valt, en dus niet onder onze strenge regels van 2001. Collega's, ieder gewest – ook, als ik volledig wil zijn, de Duitstalige Gemeenschap want die zijn ook bevoegd voor hun intercommunales – zou een voorbeeld kunnen nemen aan onze strenge wetgeving, die dateert van 2001.

Ik vind het wel een goede zaak dat we intergemeentelijke samenwerkingsverbanden hebben. Stelt u zich voor dat de 308 gemeenten in Vlaanderen alles wat zij zouden moeten doen alleen zouden moeten doen, bijvoorbeeld een zwembad bouwen en uitbaten, of het afval beheren. Dat gaat absoluut niet. Het is dus heel goed dat er samenwerking is in Vlaanderen. Dat is zeer goed geregeld.

Mijnheer Rzoska, ik vind het een beetje jammer: eigenlijk gaat dit debat niet over intercommunales of over intergemeentelijke samenwerkingsstructuren. Dat hebt u niet gezegd, maar het is de laatste dagen wel zo naar boven gekomen. Dit gaat over de onderliggende structuren, die een ander statuut hebben. Het gaat over nv's en cvba's en dergelijke. U knikt, u bent het dus met mij eens dat het inderdaad daarover gaat. Daar hebben wij natuurlijk weinig vat op.

Maar. Ik ga mij, samen met mijn hier aanwezige collega's, uiteraard niet wegsteken. Ons decreet van 2001 is zeer streng. Het is het strengste van alle gewesten, zeker wat de zitpenningen, de cumul en dergelijke meer betreft. Het zit zeer goed in elkaar. We hebben natuurlijk onmiddellijk onze administratie de opdracht gegeven – en dan bedoel ik het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) – om dit kluwen te ontwarren. Het is echt een kluwen. U hebt, net zoals ikzelf en alle collega's, alle spinnenwebben gezien in de kranten, die moeten duidelijk maken welke structuren er zijn. We moeten dat in kaart brengen. We hebben ook contact gehad met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Die hadden zelfs de vraag om dat samen te doen. Dat is een goede zaak.

Mijnheer Rzoska, u was zeer sereen. Dat kan misschien nog veranderen, want ik weet niet wat u nog gaat zeggen. Momenteel spreek ik u niet persoonlijk aan. Iedereen weet wanneer dit allemaal mogelijk is geworden. Dat is gebeurd bij de vrijmaking van de energiemarkt in het begin van de jaren negentig. De federale programmawet dateert van 1994. Artikel 180 van de federale programmawet heeft al die onderliggende constructies mogelijk gemaakt. Mijn partij en de andere meerderheidspartijen hebben overleg gepleegd met onze federale collega's. Wij hebben gevraagd of er een mogelijkheid is om ervoor te zorgen dat al die onderliggende structuren die onder artikel 180 van de programmawet van 1994 vallen, onder de Vlaamse regelgeving vallen, namelijk ons strenge decreet Intergemeentelijke Samenwerking (IGS) van 2001, wat betreft de beperking van de vergoedingen en dergelijke meer. Men heeft ons gezegd dat men absoluut bereid is om dat te doen. Dat stemt mij wel gelukkig.

Ik kan alleen maar spreken uit naam van de Vlaamse Regering. Wat de andere gewesten doen, weet ik niet. Maar in elk geval is de federale overheid bereid om dat te doen.

Collega's, wij zullen het voortouw nemen als het dan toch moet. Samen met onze federale collega's, die zeer snel en zeer spontaan hun medewerking hebben toegezegd. We moeten gaan voor een volledige transparantie. Mijnheer Rzoska, ik ben het met u eens: dit doet de politiek geen goed. Niemand heeft hier baat bij. Niemand met een politiek mandaat heeft hier iets positiefs aan. Niemand. U niet, ik niet, niemand van gelijk welke politieke partij. Wij willen dus absoluut gaan voor volledige transparantie. De federale overheid heeft haar medewerking toegezegd. Mijn eigen administratie is daar ook al mee bezig. Met volledige transparantie bedoel ik bijvoorbeeld: duidelijk maken hoeveel onderliggende structuren er zijn.

Voorzitter, voor alle duidelijkheid, ik hoop dat de lijst die ik vandaag heb bezorgd ook is bezorgd aan de parlementsleden. Ze stonden ook allemaal op de webstek. Om een debat te vermijden over het feit dat er geen lijst is, heb ik de lijst op voorhand doorgestuurd.

Wij willen volledige transparantie over het aantal structuren. Daar hebben we de federale overheid bij nodig omdat nv's en cvba's niet onder onze bevoegdheid vallen. Wij gaan ook onderzoeken... *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Voorzitter, ik dacht dat de spreektijd niet beperkt was. Indien u me toestaat, zal ik even mijn verhaal afmaken.

Mijnheer Rzoska, we willen volledige transparantie over het aantal structuren. Verder zullen we ook onderzoeken of er overbodige structuren zijn. Dat lijkt me nuttig. Ik hoop oprecht dat we de steun van uw partij krijgen. Ik heb het vooral over de onderliggende structuren onder de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. We zullen onderzoeken welke structuren kunnen worden geschrapt.

Ook over het aantal mandaten moet er transparantie komen. Ik denk dan vooral aan de presentiegelden. Voor ons is het heel duidelijk. Wie in een Vlaams intergemeentelijk samenwerkingsverband zetelt, mag niet meer dan 205 euro verdienen. Voor een onderliggende structuur met een ander statuut, zoals een nv of een cvba, is dat tot niet duidelijk. De Vlaamse Regering wil hiervoor gaan. We zullen dit doen.

Bovendien hebben we de Federale Regering een vraag gesteld. U zit zelf in het Vlaams Parlement en u weet bijgevolg dat wij elk jaar, tegen het einde van maart als ik me niet vergis, een mandatenlijst en een vermogensaangifte moeten indienen. We hebben de federale overheid gevraagd of het geen goede zaak zou zijn, los van de mandaten zelf, ook publiek te maken welke vergoedingen hier-tegenover staan. Ze zullen dat bekijken. Volgens mij hebben we een terechte vraag gesteld. Ik herhaal echter dat het niet onze bevoegdheid is. Ik heb veel bereidwilligheid gemerkt bij de Federale Regering.

Ik zal mijn eerste tussenkomst van de dag afsluiten. We willen bovendien alle intergemeentelijke samenwerkingsverbanden of onderliggende structuren, nv's, cvba's en dergelijke, verplichten de mandaten en de vergoedingen van iedereen die in een raad van bestuur of een directiecomité zetelt, publiek te maken. *(Applaus bij de N-VA)*

Björn Rzoska (Groen): Minister, ik zal een even korte repliek geven. U spreekt me niet persoonlijk aan, maar misschien doet u dat toch wel. Ik moet eerlijk zeggen dat ik uw kabinet de vraag heb gesteld en deze keer ook zeer snel een antwoord heb gekregen. Elk jaar moeten de intercommunales een lijst bezorgen met daarop de mandaten, het aantal vergaderingen, de aanwezigen en de zitpenningen. Tegelijkertijd heb ik echter vastgesteld dat de lijst die ik vandaag heb ontvangen dan weer andere structuren bevat. Daar situeert zich het kluwen. Die structuren stonden niet in uw aanvankelijke overzicht. Ik neem het u persoonlijk niet kwalijk, maar het is een kluwen geworden. U hebt er daarnet zelf over gesproken. Ik ben hier de afgelopen weken mee bezig geweest. Ik heb me hierin ingegraven. Op den duur vindt een kat haar eigen jongen in die structuren niet meer terug.

U hebt een aantal zaken aangekondigd waarin ik gedeeltelijk kan meegaan. Het is echter niet logisch. Dat is de vraag die heel wat mensen nu stellen. In mijn ogen gaat het om een terechte vraag. Er bestaan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in allerlei verschillende vormen. Volgens de regioscreening die in 2012 is verricht, zijn er meer dan 2000 verschillende structuren. Het is niet logisch dat van die structuren, die met belastinggeld werken, nauwelijks 15 procent valt onder de regelgeving die wij hier hebben opgesteld. De rest ontsnapt daaraan en weet dit te ontwijken. Zij vallen niet onder dezelfde spelregels. Dat kan toch niet.

U hebt net gesteld dat ik hier een debat importeer. Ik importeer geen debat. Dat is onze verantwoordelijkheid als Vlaams Parlement en als toezichthoudende overheid. We moeten een tandje bijsteken. Het is niet normaal dat een aantal mensen die in intercommunale structuren zetelen daar wettelijk eigenlijk zelfs geen deel van kunnen uitmaken en dat zelfs niet beseffen. Er is nooit of nauwelijks een signaal gegeven dat dit niet kan. Ik wijs niemand met de vinger. Volgens mij weten een aantal van die mensen dat inderdaad niet. Het is echter

logisch dat de mensen buiten het Vlaams Parlement duidelijkheid vragen. Het kan niet dat wij, als toezichthoudende overheid, 85 procent van al die intergemeentelijke samenwerkingsverbanden niet kunnen dwingen de strenge spelregels te volgen die wij hier al verschillende keren hebben vastgelegd. Dat valt niet uit te leggen.

Gezien de sense of urgency en de hand die mijn fractie naar alle fracties uitsteekt, had ik gehoopt om openheid en transparantie te krijgen. We moeten vooral de discussie aangaan over de vraag wat nu moet gebeuren. Hoe gaan we hiermee om?

Hoe gaan we ervoor zorgen dat veel van die hardwerkende mensen in die intergemeentelijke samenwerkingsverbanden opnieuw vooruit kunnen, maar op een transparante en heldere manier? Dat is de vraag waar we nu een antwoord op moeten hebben. En dan kan het wel zijn dat u wijst naar verschillende regelgevingen, en daar hebt u gelijk in, maar dan is het aan het parlement, en wat mij betreft in overleg met de regering en niet opgesloten binnen de meerderheid want dit belangt ons allemaal aan, om een initiatief te nemen om alles op tafel te krijgen, een heldere en transparante discussie te voeren over al die structuren en na te gaan hoe de zaken beter in elkaar kunnen passen. Dat is de vraag die ik vandaag hier namens Groen en namens mijn fractie op tafel leg. *(Applaus bij Groen)*

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Rzoska, ik ben het eigenlijk volledig met u eens. *(Applaus bij Groen)*

Wat u nu vraagt, is wat ik daarnet ook heb gezegd en heb aangekondigd te zullen doen. Ik vind het belangrijk dat we in dit debat het onderscheid blijven maken tussen intercommunales en onderliggende structuren. Ik heb u een lijst bezorgd met de 92 intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die bestaan in Vlaanderen, de zogenaamde intercommunales, en ik heb u bijkomend een lijst bezorgd met de 37 projectverenigingen en de 154 interlokale verenigingen. Een interlokale vereniging is bijvoorbeeld een sportregio. Ik blijf het goed vinden dat gemeenten samenwerken.

U pleit voor transparantie en voor het in kaart brengen van allerlei structuren, in dezen zijn we bondgenoten, mijnheer Rzoska. We zullen dat doen in samenwerking met de federale overheid. U moet natuurlijk ook van mij begrijpen – u bent intelligent genoeg om dat te kunnen begrijpen en u zult dat ook wel doen – dat wanneer het gaat over privaatrechtelijke statuten zoals nv's en cvba's, het vanuit de Vlaamse Regering niet zo eenvoudig is om die in kaart te brengen.

Wij krijgen de volledige medewerking van onze federale collega's, wij willen zo veel mogelijk transparantie, wij willen alles in kaart brengen en wij zullen alles duidelijk meedelen aan dit parlement. Ik vraag u echter één ding, mijnheer Rzoska, en het is niet zozeer dat u daarvoor hebt gepleit: we zijn het er toch wel eens dat er echt wel voordelen zijn verbonden aan het feit dat gemeenten kunnen samenwerken aan structuren van intergemeentelijke samenwerking, aan het statuut van intercommunales? Daar zijn toch echt wel voordelen aan verbonden? Ik ben de laatste om hier te pleiten dat elk van de 308 Vlaamse gemeenten afzonderlijke structuren zou gaan oprichten, want dan is het hek helemaal van de dam. Intergemeentelijke samenwerking is in Vlaanderen zeer goed geregeld. Het recentste schandaal dat naar boven is gekomen, viel echter niet onder de voogdij van het Vlaamse Gewest, maar onder die van het Waalse Gewest.

Björn Rzoska (Groen): Minister, ik vind het merkwaardig dat u aan mij vraagt of ik voor of tegen intergemeentelijke samenwerking ben. Uiteraard ben ik daar een voorstander van, uiteraard weet ik dat het voor heel wat gemeenten, gezien de schaal waarop ze werken, veel interessanter is om samen dingen te doen.

Daar ben ik een grote pleitbezorger van. Ik ben niet geïnteresseerd in gemeenten die op een eiland willen zitten. Ik vind het wel problematisch dat u focust op een van de dossiers die naar boven zijn gekomen, terwijl er nog een aantal naar boven aan het komen zijn. Ik vind dat wij ons daar als verantwoordelijke politici niet achter kunnen verbergen. Ongeacht het niveau waarop die dossiers zich bevinden, zullen we eventueel in samenwerking met de federale collega's, moeten streven naar transparantie. We zullen meer moeten doen en we zullen een nieuwe hervorming moeten doorvoeren. Er staan een aantal zaken in het rapport dat nog door de toenmalige minister van Binnenlands Bestuur, Geert Bourgeois, is opgeleverd in 2014. Daarin worden een aantal knelpunten opgelijst, en daarin worden een aantal aanzetten gegeven die zouden moeten tegemoetkomen aan die knelpunten. We moeten daar nu werk van maken. Er is een momentum, er is een terechte vraag vanuit de samenleving en dan moeten we daar met zijn allen werk van maken.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Rzoska, ik heb begrepen dat we eigenlijk bondgenoten zijn in deze zaak. Dat is een goede zaak. We moeten de handen in elkaar slaan...

Björn Rzoska (Groen): Ik maak u toch gelukkig, mevrouw Homans. Ik wil bondgenoot zijn met iedereen die hier zit.

Minister Liesbeth Homans: Eigenlijk wel, ja. Af en toe mag dat wel eens. We zijn bondgenoten, we pleiten allemaal voor transparantie, voor het correct in kaart brengen van onderliggende structuren. U erkent dat, en het siert u absoluut dat u zegt dat we daar ook de federale overheid voor nodig hebben omdat het over andere statuten gaat enzovoort.

Nu hebt u een concrete uitspraak gedaan waarin u verwijst naar het rapport van 2014 van het ABB en de VVSG over wat er is gebeurd met de aanbevelingen. Ik zal u zeggen wat er is gebeurd met die aanbevelingen. In het rapport – en dat is ook gepubliceerd op de webstek van ABB en VVSG, dus dat heb ik niet doorgestuurd, ik neem aan dat iedereen nog wel weet hoe hij een werkstuk moet raadplegen... Wat is er concreet mee gebeurd? Ik heb zopas verwezen naar het feit dat we het IGS-decreet al hebben aangepast en dat is hier goedgekeurd in de plenaire vergadering op 26 of 27 april 2016.

Een van de belangrijkste aanbevelingen was bijvoorbeeld om in de sectoren van afval en energie onder bepaalde voorwaarden te kunnen samenwerken met private partners. Dat hebben we aangepast, en u hebt zich bij de stemming onthouden. Bijvoorbeeld is er ook de mogelijkheid voor een intergemeentelijk samenwerkingsverband om meerdere doelstellingen op te nemen. Dat impliceert dat als een intergemeentelijk samenwerkingsverband een zwembad uitbaat en je nog iets anders samen wilt doen met dezelfde gemeente, je niet opnieuw een andere structuur moet oprichten. Dat hebben we ook aangepast. Het was ook een van de aanbevelingen, namelijk op pagina 15 van het rapport waaruit u nu citeert. Ook politiezones en hulpverleningszones zouden moeten kunnen participeren. Dat is ook opgenomen in het IGS-decreet dat is goedgekeurd in april 2016.

Mijnheer Rzoska, ik denk wel degelijk dat we met ons aangepaste IGS-decreet zijn tegemoetgekomen aan alle aanbevelingen uit dat rapport. Maar wat nu naar boven komt, met alle permissie, daar stond niks van in. Wil dat zeggen dat we onze kop in het zand moeten steken? Nee, ik heb wel heel duidelijk gezegd dat we het eens zijn, dat we bondgenoten zijn. Transparantie, klaarheid scheppen, een overzicht geven en duidelijk zijn, want ik denk dat niemand in de politiek hiermee is gebaat.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Rzoska, wat minister Homans heeft gezegd – er zullen zeker nog andere punten aan bod komen –, is ten eerste: we gaan alles in kaart brengen, maar dat is geen eenvoudige klus, dat weet u ook. Heel veel zaken hangen af van participaties die genomen zijn op basis van de federale programmawet. Ten tweede: we gaan voor volledige transparantie. Ten derde: we gaan alle gaten dichten. De gaten die moeten worden gedicht, kunnen alleen maar worden gedicht als we een akkoord hebben. Daar ben ik in de vorige periode niet in geslaagd, maar nu zijn de geesten grijpt.

Een crisis schept altijd opportuniteiten om de federale programmawet aan te vullen. De federale programmawet zegt dat gemeenten mogen participeren in bedrijven voor energie, voor productie, vervoer en distributie. Er staat echter niet bij dat onze regelgeving daarop van toepassing is. Dus moet er een aanvulling komen. Dit kan onder de voorwaarden bepaald door de gewesten.

Er zijn ook gaten – daar hebt u een punt, maar daar zijn we ons heel goed van bewust – bij onze dochters, kleindochters, zonen, kleinzonen – gendergelijkheid – van de intergemeentelijke samenwerkingen bij ons. Daarover heeft minister Homans gezegd dat we ervoor gaan zorgen dat de regels die nu van toepassing zijn met de plafonnering van de presentiegelden, ook daarop van toepassing worden gemaakt. Dat is heel duidelijk de samenvatting van dit eerste deel.

Björn Rzoska (Groen): Dank u wel voor de samenvatting, minister-president. Alle gekheid op een stokje, ik denk dat iedereen nu toch wel de noodzaak voelt om stappen vooruit te zetten. U hebt gelijk, er is een momentum, er is een opportuniteit en die mogen we niet laten voorbijgaan.

In dat rapport staat ook zeer duidelijk – ik wijs niemand met de vinger – dat er inderdaad een aantal maatschappelijke evoluties zijn waardoor heel wat structuren buiten het decreet zijn gevallen. We kunnen als wetgevers en verantwoordelijke politici toch niet laten gebeuren dat er wetgeving bestaat die nauwelijks, voor een heel beperkt deel op het terrein wel degelijk werkt.

Daarom, minister-president en minister Homans, reik ik u ook de hand, maar ik vraag u ook om dit in overleg te doen met het parlement en naar een commissie te gaan die werkt aan datgene wat u hebt voorgesteld en wat ook andere partijen, waaronder de mijne, hebben voorgesteld, namelijk: het verminderen van het aantal mandaten – zeker in die onderliggende structuren zitten er heel veel –, extra vergoedingen voor burgemeesters, schepenen en andere bestuurders transparant maken, nagaan hoe we alle tussenstructuren en alle onderstructuren onder controle van het Vlaamse decreet kunnen brengen en werken aan voorstellen om de werking van de intercommunales en alle intergemeentelijke samenwerkingsverbanden veel opener en transparanter te maken. In een verdere fase, tegen een volgende legislatuur, zouden we er ook eens over moeten kunnen nadenken of er geen stevige, nieuwe hervorming nodig is, met de vraag wie wat doet op welk niveau. De tijd is daarvoor rijp. *(Opmerkingen van minister Liesbeth Homans)*

Een interne staatshervorming, minister: uw hart moet nu opspringen, denk ik. *(Opmerkingen van minister Liesbeth Homans)*

Voor alle duidelijkheid: het is echt niet de bedoeling om in zo'n commissie de problemen op de lange baan te schuiven. Het is wel de bedoeling om in die commissie gefocust en op korte termijn de problemen op te lossen. Ik ga ervan uit dat iedereen die gelooft in politiek, die bezig is met politiek, voldoende de ernst van de situatie inziet om hier vandaag met zijn allen het engagement aan te gaan om daar werk van te maken.

De voorzitter: De heer Doornst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Mijnheer Rzoska, ik wou gewoon namens mijn beroepsfiere collega's van de commissie Binnenlands Bestuur zeggen dat we een commissie hebben die daarvoor is bestemd. We laten ons daar niet als tweedegrangsparlementariërs behandelen. Dit lijkt me iets te zijn dat we in die commissie perfect onder de loep kunnen nemen. Daar moet het werk worden geleverd. We zijn daar ook met een nieuw decreet Lokaal Bestuur bezig. Ik neem aan dat het er perfect in past om de oneigenlijkheden daar weg te werken. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Ik wil me aansluiten bij de opmerking van de heer Doomst. Ik zal dat straks ook aanbrengen in mijn betoog. Een bijzondere commissie is pure windowdressing. We hebben toch geen bijzondere commissie nodig om te laten zien dat we dit probleem ernstig nemen en dat we hier willen naar kijken? We hebben in dit parlement alle instrumenten ter beschikking. Alle fracties hebben trouwens alle instrumenten ter beschikking in alle commissies om daar werk van te maken. Laat ons die uitgestoken hand of die kans grijpen om dat te doen. Ik zie de meerwaarde niet in van het oprichten van een bijzondere commissie, integendeel. We hebben dat ook niet nodig om te tonen dat we ermee bezig zijn. Laten we dit aanpakken waar het thuishoort, en dat is in de commissie Binnenlands Bestuur. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Beste leden, we hebben ook een commissie Leefmilieu in dit parlement, maar toch is er nog niet zo lang geleden beslist om te starten met een Klimaatcommissie ad hoc omdat dit een heel urgent probleem is, omdat dit een heel belangrijk probleem is en omdat we daar in volle focus met alle fracties samen een voorstel van resolutie maken, dat trouwens heel goed is. We hebben ook een commissie Binnenlands Bestuur, maar toch is er nog niet zo lang geleden een commissie opgericht over deradicalisering omdat het een belangrijk probleem was en nog altijd is. We hebben daar, over de partijgrenzen heen, samen naar een oplossing gezocht en ons gefocust. We hebben daar alle tijd genomen voor dat probleem en het niet tussen de vragen om uitleg en de decreten door behandeld. Ik denk dat op dit moment de tijd rijp is om onze politieke geloofwaardigheid en de politieke structuren in ons land transparant en goed te maken. We moeten daarvoor met een speciale commissie aan de slag gaan. *(Applaus bij Groen)*

Matthias Diependaele (N-VA): Mijnheer Vanbesien, het spijt me verschrikkelijk, maar dat is een puur zwakgebod. De redenering die u opbouwt, klopt ook niet. De reden waarom we een aparte commissie hebben opgericht voor klimaat en voor radicalisering, is omdat de onderliggende problemen van die thema's verspreid waren over verschillende commissies. Het gaat niet enkel en alleen over de vraag of een thema al dan niet belangrijk is om de afweging te maken om een bijzondere commissie op te richten. De vraag is of we de expertise die bij de parlementsleden zit, niet beter verzamelen. Als die expertise verspreid zit over verschillende commissies, dan is er een reden om een bijzondere commissie op te richten. Hier heb ik de indruk dat het voorstel van Groen windowdressing is en dat we een commissie moeten oprichten om te tonen dat we hiermee bezig zijn. Ik zeg u zeer luid en duidelijk: ik heb die commissie niet nodig om aan de burgers te laten weten dat we het probleem ernstig nemen en dat we hier oplossingen voor zullen vinden. Dat is helemaal niet nodig. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Mijnheer Vanbesien, als voorzitter van de commissie heet ik u uitermate welkom. We zullen dat probleem met de meeste

aandacht en de meeste doortastendheid behandelen. Er waren reeds zeven vragen in de commissie geagendeerd. Vandaag is er een actualiteitsdebat. Mijnheer Rzoska, u bent ook welkom. We zullen dit volgende week of de weken erna met de meeste klem, nauwgezet behandelen want de uitwassen moeten, zoals de minister zegt, eruit. *(Applaus bij de meerderheid)*

Björn Rzoska (Groen): Collega's, mijnheer Diependaele, ik vind het wat jammer dat u ons voorstel 'windowdressing' noemt. Het enige wat wij doen, is gebruik maken van het reglement. Inderdaad, wij gebruiken de parlementaire instrumenten waarin het reglement voorziet, namelijk dat er aan een commissie een ad-hoccommissie wordt toegevoegd die zich focust op dat probleem. Dat mag voor mij de commissie Binnenlands Bestuur zijn. Het is toch op dit moment niet vijf voor twaalf, maar vijf na twaalf. Het is toch goed dat we in die commissie zeer snel met een grote intensiteit werken om stappen vooruit te zetten.

Ik vind het echt jammer, want het blijft voor mij een constructief voorstel naar iedereen. Ik heb geen zwartepiet rondgestuurd en ik ga dat ook niet doen. Het blijft voor mij gewoon de vraag hoe we met dit parlement snel stappen vooruit kunnen zetten in een probleem dat op dit moment leeft in de samenleving. Dat is geen 'windowdressing'. Ik vind het echt een beetje jammer dat u er het etiket 'windowdressing' op kleeft. Het voorstel van mijn fractie was – dat mag wat mij betreft, mevrouw Van Volcem, aan uw commissie worden toegevoegd – een ad-hoccommissie op te richten waar mensen samenkomen die zich, los van de wekelijkse agenda, concentreren op dat probleem en snel resultaten boeken. Dat is geen 'windowdressing', dat is een vraag om snel vooruit te gaan. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp.a): Voorzitter, collega's, het idee van collega Rzoska, los van het concrete instrument, is dat er moet worden gewerkt. Op welke manier is van minder belang, maar ik vind wel dat collega Rzoska een punt heeft. Gelet op de complexiteit van het probleem, de urgentie van het probleem en ook het feit dat we volgend jaar met gemeenteraadsverkiezingen zitten, zou het toch goed zijn dat we belangrijke werkzaamheden zouden kunnen afronden voor de campagnes daarrond beginnen. Dan is het nodig en nuttig dat we in het parlement gedurende een afgebakende periode met iedereen die eraan wil werken, zeer gefocust in dat dossier stappen vooruit proberen te zetten om te komen tot een pakket van maatregelen.

We hebben dat gedaan rond klimaat. We hebben dat met succes gedaan. We hebben dat gedaan rond de aanpak van gewelddadige radicalisering. We hebben dat met succes gedaan. Ik zie niet in waarom we dit idee bij voorbaat van tafel zouden vegen als ik zie welk succes we al hebben geboekt in andere dossiers. Ik zou daar toch grondig over nadenken.

Voorzitter, ik stel voor dat we in het Uitgebreid Bureau, onder uw voorzitterschap, dat met de fractieleiders nog eens grondig bekijken in plaats van het hier vandaag van tafel te vegen. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

Matthias Diependaele (N-VA): Niemand in dit parlement is er niet van overtuigd dat we dringend aan de slag moeten gaan. Maar als wij het reglement volgen, dan zal een dergelijke commissie oprichten nog langer duren dan wanneer de voorzitter van de commissie Binnenlands Bestuur zich effectief engageert om dat volgende week al te bespreken. Het voorstel zal alleen maar leiden tot vertraging.

Maar goed, ik ben het er volledig mee eens, laat het ons hier over de inhoud hebben, want we zijn inderdaad een debat aan het voeren dat thuishoort op het Uitgebreid Bureau. Laat het ons hebben over de uiteindelijke maatregelen die

moeten worden genomen. Maar het engagement van iedereen die hier achter ons zit, is om zich daarop te werpen en de nodige maatregelen te nemen en daar geen vertraging in te zien. Maar een bijzondere commissie is daarvoor overbodig en geen meerwaarde.

Michel Doomst (CD&V): Ik vind niet dat wij ad hoc moeten werken, wij moeten ad rem werken. Dat betekent dat we de zaken moeten aanpakken, en wij kunnen dit perfect vanuit de commissie Binnenlands Bestuur zoals we op dit ogenblik geëquipeerd zijn. We hebben dus geen ander waterzuiveringsstation nodig om dat probleem tot klaarheid te brengen.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, ik kan collega Doomst alleen maar bijtreden. Het is alsof wij een onderliggende structuur van een reeds goed functionerende structuur zouden creëren. Dat willen wij absoluut niet. Collega Doomst heeft gelijk. Hij is een zeer frequent bezoeker, om niet te zeggen dat hij altijd aanwezig is in de commissie Binnenlands Bestuur. De problematiek van IGS'en en dergelijke meer wordt daar om de twee weken besproken. Het is natuurlijk aan het parlement om dat te beslissen. Ik ga me er niet over uitspreken.

Mijnheer Rzoska, ik zie in u wel een bondgenoot, en hoop dat ook zo te kunnen blijven houden. We zullen alles transparant maken. U bent vragende partij. Wij zijn ook vragende partij. In samenspraak met onze federale collega's gaan we dat doen, geen enkel probleem. We brengen alles in kaart. Mijn administratie is maandag begonnen met het in kaart brengen van al die onderliggende structuren, in samenspraak met de federale administraties. Ik heb u daarnet al gezegd dat dat niet eenvoudig is. Iedereen heeft zijn medewerking verleend, dus dat is goed. Ook alle onderliggende structuren zullen we, in de mate van het mogelijke – want natuurlijk valt niet elke structuur onder artikel 180 van de programmawet van 1994 – onder onze strenge regels inzake intergemeentelijke samenwerking brengen. Ik heb u al die voorwaarden al gezegd. Ik ga dat niet herhalen.

Voorzitter, in de commissie Binnenlands Bestuur komen er regelmatig, om niet te zeggen elke week of om de twee weken – mijnheer Doomst, nu kijk ik naar u – toch wel vragen aan bod over intergemeentelijke samenwerking en dergelijke meer. Ik denk dus dat daar alle vragen kunnen worden gesteld. Maar nogmaals, ik behoor tot de uitvoerende macht, jullie zijn de wetgevende macht en jullie regelen jullie werkzaamheden natuurlijk zelf.

Wouter Vanbesien (Groen): Met die conclusie had u natuurlijk beter geen standpunt ingenomen, maar soit. Ik vind het stuitend dat de commissievoorzitter zegt dat men toch een vraag om uitleg kan indienen, dat men een vraag kan stellen aan de regering. *(Opmerkingen)*

Daar gaat het niet om. Ons voorstel is om met het parlement, met de diverse fracties samen nu de tijd te nemen, nu de focus te leggen, nu de ruimte te nemen om dit probleem op te lossen, omdat we horen wat er leeft bij de bevolking en daar zelf ook gevoelig voor zijn. Dat mag gerust een subcommissie zijn. Ik stel voor dat we daar de tijd voor nemen en daar ons eigen instrument voor maken. Nu zeggen dat dit toch ook via een vraag om uitleg kan worden opgelost, dat is echt een minimaliseren van wat er gebeurt. Het gaat ook om het opkrikken van het vertrouwen in de politiek.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Beste collega's, ik denk dat we tot nu toe, tot tien minuten geleden een heel sereen en goed debat hadden, waarin de juiste prioriteiten, de juiste uitdagingen werden geformuleerd. Mijnheer Rzoska, u hebt dat vanuit de oppositie op een heel goede manier aangepakt, maar nu begint het wat te verzanden over formaliteiten. Mijnheer Vanbesien, het belangrijkste is het

volgende. Waar de burger op wacht, is dat wij hier oplossingen en doorbraken formuleren, en in welk forum dat gebeurt, is van ondergeschikt belang. Onze fractie zal dus absoluut voor honderd procent meewerken om op de snelste manier tot oplossingen te komen. Dát is de uitdaging waarvoor dit parlement vandaag staat. *(Applaus bij de meerderheid)*

Matthias Diependaele (N-VA): Ik sluit me daar volmondig bij aan. Mijnheer Vanbesien, ik vind het beneden alle peil dat u nu de indruk wekt dat mevrouw Van Volcem minimaliserend heeft gesteld dat het moet met een vraag om uitleg, want dat heeft ze niet gezegd. Dat is gewoon leugenachtig. U probeert te doen uitschijnen dat de meerderheid dit raprap wil afwerken. Dat is niet waar! Er is een zeer duidelijk engagement aangegaan, door de minister, door de meerderheid, door de voorzitter van de commissie Binnenlands Bestuur. Nu komen doen alsof dit wordt geminimaliseerd, is gewoon leugenachtig, en dat schaadt de sereniteit waarmee dit debat inderdaad werd gevoerd. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

Marnic De Meulemeester (Open Vld): Voorzitter, de problematiek die hier vandaag aan de orde is, wordt al jaren besproken in onze commissie Binnenlands Bestuur. *(Opmerkingen)*

Ten behoeve van de heren Vandenbroucke en Vanbesien kan ik het volgende zeggen. Los van de vaste leden, die dus behoren tot de commissie Binnenlands Bestuur, is ieder parlamentslid dat geïnteresseerd is in de onderwerpen van binnenlands bestuur evenzeer welkom in die commissie. Die heeft dus de volle bevoegdheid om deze problematiek daar te behandelen.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, collega's, laten we de discussie voeren in het Uitgebreid Bureau. Ik zal mijn nota indienen, ik zal die onderbouwen, want het betaamt echt niet om op dit moment in zo'n gekrakeel terecht te komen. Ik denk dat er buiten mensen zijn die antwoorden verwachten, en dat we die snel moeten geven. Ik zal mijn voorstel dus verdedigen in het Uitgebreid Bureau, maar wat mij betreft, moeten we met z'n allen aan het werk. Collega's, we hebben inderdaad al heel wat werk verzet op de vlakken die daarnet al zijn aangegeven: het klimaat en de deradicalisering. We hebben ter zake met zijn allen, schouder aan schouder juiste beslissingen genomen, een juist perspectief gegeven. We moeten dat vandaag opnieuw doen, want er is wel degelijk een probleem, een groot probleem, en een momentum. Ik denk dat alle Vlamingen buiten dit parlement van ons als Vlaams Parlement een grote lenteschoonmaak verwachten in al die structuren, in al die hybride, ondoorzichtige structuren waarin nu al jarenlang wordt gewerkt en die buiten de regels van dit parlement vallen.

En daarom, nogmaals, en daar eindig ik mee, wij reiken echt wel de hand om hier samen naar oplossingen te zoeken. En inderdaad, zo snel mogelijk werk maken van de nodige stappen is onze verantwoordelijkheid, collega's, onze verantwoordelijkheid als Vlaams Parlement.

Collega's, we moeten ons in die oefening zeer bescheiden tonen, en tegelijk met strenge spelregels opnieuw het vertrouwen herstellen in het politieke bestel, in politici, in mensen die verantwoordelijkheid nemen. We moeten zeer snel werk maken van het herstel van dat vertrouwen, want dat is echt nodig. Eerlijke politiek moet het doel zijn van iedereen die het voorrecht heeft om een politiek mandaat uit te voeren.

Collega's, ik besluit: laat ons vandaag starten met een hervorming die noodzakelijk is. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

Marnic De Meulemeester (Open Vld): Voorzitter, leden van de Vlaamse Regering, dames en heren, de voorbije dagen ontstond er heel wat heisa over de vergoedingen die mandatarissen ontvangen als lid van een bestuursorgaan van een intercommunale of een andere semipublieke vereniging. Allerhande bedragen sierden de krantenpagina's. Verschillende partijen kwamen met voorstellen, maar – en dat is jammer – konden het ook niet laten om anderen met de vinger te wijzen. Met de beste wil van de wereld kan ik niet zien hoe moddergooien enige nuttige bijdrage kan leveren aan dit debat. Het enige resultaat hiervan is een nog grotere afkeer ten aanzien van de politiek, iets wat vanuit democratisch oogpunt niet alleen te betreuren maar ook te vrezen is. Je voedt een klimaat waar alleen maar extremisten garen bij spinnen. Ik ga dat dus niet doen. Ik ga geen verwijten sturen naar wie dan ook.

Wil dat zeggen dat we niets moeten doen? De bladzijde omdraaien en overgaan tot de orde van de dag? Neen. Natuurlijk moeten we lessen trekken en maatregelen nemen, maar wel op een doordachte wijze en zonder afbreuk te doen aan het vele goede werk dat vele intercommunales en hun vertegenwoordigers doen. Collega Rzoska heeft dat daarjuist ook ten overvloede gezegd en bewezen.

Wat moet er volgens ons gebeuren? In de eerste plaats moeten we nagaan of de overheid nog wel in alle bestaande intercommunales een plaats heeft. Een kern-takendebat dus. Moeten steden en gemeenten zich nog bezighouden met het uitbaten van crematoria? Of de verwerking van afval van a tot z beheren? Is het een opdracht van overheden om bedrijventerreinen of woonzones te ontwikkelen? Moeten steden en gemeenten betrokken zijn bij beleggingsvennootschappen? Of kunnen we hier niet gewoon de private markt laten spelen, uiteraard onder controle en regie van de overheid? Het is een fundamentele vraag, die onze fractie al verschillende weken geleden stelde, in tempore non suspecto, in onverdachte tijden.

Wij zijn ervan overtuigd dat als je zo'n kerntakendebat grondig doet, je heel wat intercommunales of schimmige dochters meteen kunt opdoeken, en dat steden en gemeenten zich uit heel wat sectoren kunnen terugtrekken, en de middelen die ze daarvoor krijgen of uitsparen, kunnen investeren in hun echte kerntaken, zoals zorgen voor veilige wegen en fietspaden, een klantvriendelijke dienstverlening of de ondersteuning van een bloeiend verenigingsleven. Het zou meteen ook een sanering betekenen van het aantal beheermandaten.

De vraag om het aantal intercommunales te verminderen is niet nieuw. De vorige Vlaamse Regering liet nog een regioscreening opmaken, een inventaris van het aantal intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in Vlaanderen. Daaruit bleek dat het aantal samenwerkingsverbanden sinds einde jaren negentig explosief is toegenomen. Men spreekt van 2229 samenwerkingsverbanden of gemiddeld 68 per gemeente.

Dat zijn – voor alle duidelijkheid – niet allemaal intercommunales, laat staan dat ze allemaal betaalde bestuursmandaten bevatten. Absoluut niet. Uit de analyse bleek dat ongeveer een honderdtal daarvan intercommunales zijn met eigen beheersorganen.

Naast deze kwantitatieve analyse bevat het rapport dat het Agentschap Binnenlands Bestuur in 2012 opstelde, ook een clusteranalyse. Doel van deze regio-screening was immers te komen tot een concreet actieplan voor het vereenvoudigen van het intermediaire veld en het versterken van de aansturing van samenwerkingsverbanden. Jammer genoeg is er met dit rapport weinig tot niets gebeurd. Misschien wordt het tijd om de draad opnieuw op te pikken en daadwerkelijk te snoeien in het grote bos van intercommunales. Eerst door na te gaan of we het niet beter overlaten aan anderen, maar vervolgens ook om bestaande en te behouden intercommunales samen te voegen en te clusteren.

Nog niet zo lang geleden hebben we hier een decreet goedgekeurd dat het mogelijk maakt voor intercommunales om meervoudige doelstellingen te hebben. Doel is om te vermijden dat voor elke nieuwe samenwerking er een nieuwe intercommunale zou moeten worden opgericht. Welnu, laat ons dit nieuwe decreet omzetten in de praktijk en komen tot minder intercommunales. Maar er is meer nodig.

Een derde stap die we moeten zetten, is de transparantie bij en de controle op de intercommunales versterken. Intergemeentelijke samenwerking is een goede zaak. Veel intercommunales leveren goed werk. Maar we mogen ook niet blind zijn voor de kritiek die er vandaag is op de soms weinig doorzichtige werking, op de onderliggende structuren die worden opgezet en op het gebrek aan democratische controle. Principes van deugdelijk bestuur moeten daarom zwaarder doorwegen. Het aantal bestuursmandaten kan gerust wat lager. Een grotere transparantie inzake vergoedingen, het aftoppen van sommige vergoedingen, het beperken of zelfs opdoeken van dochterondernemingen en andere overbodige structuren, extra toezicht. Het zijn allemaal waardevolle voorstellen waarover in de komende weken een consensus over de partijgrenzen heen bereikt kan en moet worden.

Collega's, we rekenen daarvoor in de eerste plaats op de regering en de minister van Binnenlands Bestuur. Er wordt op dit moment de laatste hand gelegd aan het ontwerp van het nieuwe decreet Lokaal Bestuur. Het is een samenvoeging van het Gemeentedecreet, het OCMW-decreet en het decreet Intergemeentelijke Samenwerking. Het nieuwe decreet zal enkele belangrijke hervormingen bevatten, zoals de integratie van de OCMW's. Ook inzake intercommunales hopen we op vernieuwingen die tegemoetkomen aan de vragen die vandaag gesteld worden. Onze fractie zal alvast op een constructieve wijze het debat voeren over de voorstellen die u in het nieuwe decreet Lokaal Bestuur zult doen. Volgens ons kan dat gerust in de commissie Binnenlands Bestuur die daar in het bijzonder de bevoegdheden voor heeft.

We hebben vandaag een momentum. De roep om te snoeien in de wildgroei van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden is groot en klinkt op alle banken. Laat ons dat momentum dus gebruiken. Laat ons, vijf jaar na de oplevering van de regioscreening, eindelijk werk maken van een vereenvoudigd, transparanter en democratischer landschap van intercommunales. Maar laat het ons op een doordachte manier doen, zonder elke lokale mandataris, groot en klein, verdacht te maken. Daar heeft niemand baat bij, nog het minst onze democratie. Op onze fractie zult u alvast kunnen rekenen om op een positieve en constructieve wijze de hervormingen die zich opdringen, mee gestalte te helpen geven. Ik dank u. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Collega's, zoals het wel eens meer gebeurt met debatten zoals deze, is een groot deel van het debat al gevoerd. Laat me toch heel duidelijk zeggen – en we zullen zien wat er later nog komt – dat ik blij ben met de serene toon waarop het debat tot nu toe is gevoerd, want dat lijkt mij belangrijk.

Het publieke debat van de voorbije week was dat natuurlijk veel minder, en dat kunnen we alleen maar jammer vinden.

Heel wat zaken zijn op een hoop gegooid die niet op dezelfde hoop thuishoorden. Heel wat noodzakelijke nuances zijn niet meer gemaakt. Zoals de heer De Meulemeester zei, is het alleen de antipolitiek die er beter van wordt.

We zijn het er ondertussen allemaal over eens dat er inderdaad maatregelen moeten worden genomen. We weten dat er problemen zijn met het interbestuurlijke landschap. We moeten die ook aanduiden en oplossingen aanreiken. In

grote lijnen gaat het vooral over meer transparantie en meer democratische controle. Die zaken moeten dringend worden versterkt.

Maar het is evengoed nodig om te bevestigen dat niet alles wat op dit moment of tijdens de voorbije week in het debat werd gegooid, ook kaduuk is. In die zin wil ik op elk moment van de dag de verdediging opnemen van heel wat mannen en vrouwen die zich inderdaad uit overtuiging inzetten en inspannen, uit bezorgdheid voor onze lokale besturen, op dorpsniveau, gemeenteniveau, stadsniveau of welke structuur dan ook. Op elk moment van de dag wil ik die mensen ondersteunen in de inzet die zij tonen. (*Applaus bij de N-VA*)

Zoals daarnet ook aan bod kwam, is niet alles wat de laatste tijd op een hoop is gegooid, ook kaduuk. De intergemeentelijke samenwerking an sich is daarvan het grootste voorbeeld. Het is misschien het grootste slachtoffer van het debat dat de laatste weken is gevoerd.

Want ik ben er wel degelijk van overtuigd dat zij een publieke meerwaarde hebben. Gegeven het lokaal bestuurlijk landschap dat we vandaag hebben, met heel veel grote verschillen tussen de bestuurskrachten van verschillende gemeenten, is het alleen maar gezond verstand dat gemeenten voor bepaalde taken gaan samenwerken. Het zijn zaken waarvoor zij zelf de schaalgrootte missen en waar samenwerking win-winsituaties oplevert voor alle betrokken partijen. Waarom zou een zwembad, cultuurzaal of andere sportinfrastructuur niet gezamenlijk kunnen worden uitgbaat? Om nog maar te zwijgen over waterleveringen, energie en andere diensten van openbaar nut, zoals afval, waar heel wat gemeenten zich, zonder de bijstand van de intergemeentelijke structuren, geen meester over zouden weten.

We slepen daar een geschiedenis mee. We slepen een historisch gegroeide situatie mee, die we inderdaad moeten uitklaren. Maar er zijn in het verleden wel degelijk al maatregelen genomen. We hebben al maatregelen genomen om die structuren af te slanken. We hebben wel degelijk al inspanningen geleverd om het aantal zitjes te verminderen en om de verloning daarvoor, sinds 2001, te corrigeren.

Maar natuurlijk moet daar altijd een inspanning tegenover staan. Een correcte verloning hoort. Dat moet. Maar daartegenover moet ook een juiste inspanning staan. Ik maak mij grote zorgen omdat blijkbaar niet iedereen op de hoogte was van wat er in die verschillende structuren aan het gebeuren was en waar die publieke middelen precies voor werden aangewend. Ik beken dat ik mij daarover zeer grote zorgen maak.

Zoals gezegd, hebben wij voor die intergemeentelijke samenwerking heel duidelijke regels. De minister heeft ze daarnet ook genoemd: maximum één zitpenning per dag, maximum 205 euro bruto en je moet effectief op de vergadering aanwezig zijn.

Enkele maanden geleden hebben we hier een bijsturing gedaan van het IGS-decreet. Toen heeft niemand gesproken over die mandaten of die verloning. Dat bewijst temeer dat we er allemaal van overtuigd waren dat er op dat moment, qua intergemeentelijke samenwerking, geen probleem was.

Maar we moeten vooral onze scope gaan verruimen naar de privaatrechtelijke structuren die onder die intercommunales zitten. Want er is nu wel degelijk gebleken dat daar een probleem is dat onze versterkte aandacht vraagt. Die vallen niet onder de Vlaamse regelgeving, maar onder het vennootschapsrecht dat geldt voor privébedrijven. Ik verzet mij tegen de idee dat daar per definitie zaken gebeuren die het daglicht niet zouden mogen zien. Dat klopt gewoon niet. En ik vind het jammer dat die indruk nu wel is gewekt en dat alles in een schandaalsfeer is gestoken, ook wat daar niet thuishoort. Maar alleen al het feit dat hierover twijfel en een gebrek aan informatie bestaat, wijst erop dat we dit onder de loep moeten nemen.

Volgens mijn fractie is de probleemschets viervoudig. Eerst en vooral is er inderdaad door de jaren heen een kluwen gegroeid van nv's, cvba's en andere structuren, elk met hun eigen zitjes in raden van bestuur. In heel wat gevallen kunnen vragen worden gesteld bij de meerwaarde van die afzonderlijke structuren en al zeker bij de meerwaarde om keer op keer daarvoor eigen bestuurszitjes in te richten.

Een tweede punt: ook hier is een correcte vergoeding nodig, maar als er zaken overdreven zijn, moet daarnaar gekeken worden. Sowieso is het nodig om hier transparantie over te eisen, want het gaat nog steeds om belastinggeld. Een derde punt is dat er duidelijkheid moet komen over de prestaties die tegenover die vergoedingen staan. Er moet duidelijk worden aangegeven wat er van de leden van die raden van bestuur precies wordt verwacht. En het vierde punt: we moeten ons zeker ook afvragen of al die instellingen wel nog bezig zijn met taken van algemeen belang. Als daar zaken tussen zitten die niet onder publieke dienstverlening vallen, moeten we ons afvragen of we daar nog verder mee moeten gaan. Voor al die problemen moeten we gericht oplossingen zoeken. Maar daarvoor is inderdaad ook overleg nodig met het federale niveau.

We kunnen daar inderdaad over doorgaan in het Uitgebreid Bureau, waar die discussie thuishoort, maar voor mij kan dat perfect binnen de commissie Binnenlandse Bestuur, die alle elementen en instrumenten heeft om dat op een correcte, adequate en snelle manier aan te pakken.

Als laatste punt, collega's, wil ik nog wijzen op iets wat volgens mij veel te weinig aan bod is gekomen de voorbije week en ook hier vandaag, namelijk de individuele verantwoordelijkheid van elk parlementslid, van elke lokale mandataris en iedereen die in welke instelling dan ook het publieke belang moet behartigen, over de partijgrenzen heen. We kunnen heel veel reglementen, wetgeving en allerlei regels en afspraken maken, maar uiteindelijk hangt het allemaal af van de inzet en inspanning die wij zelf leveren om verantwoording te kunnen afleggen aan de burger die ons zijn of haar vertrouwen geeft. En uiteindelijk komt het altijd daarop neer. Dank u wel. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp-a): Beste collega's, geachte leden van de regering, voorzitter, ik wil natuurlijk graag beamen wat collega Rzoska en collega Diependaele hebben gezegd. Ik ben er ook echt van overtuigd dat de overgrote meerderheid hier in het parlement, maar ook de overgrote meerderheid van de mensen die onze gemeentehuizen en stadhuisen bevolken, echt het beste voor hebben met de samenleving, en met hart en ziel aan politiek doen. Maar er is nu eenmaal wel de pijnlijke vaststelling dat vandaag heel wat mensen in Vlaanderen dat niet meer geloven. Er is vandaag heel veel verontwaardiging en kwaadheid bij mensen, die wij niet mogen relativiseren en waarop wij antwoorden moeten bieden. Laat ons dan ook maar de problemen benoemen.

Samenwerking tussen gemeenten is op zich een goed idee. Er is niets mis met het idee om te zeggen: probeer samen projecten te realiseren, probeer samen een dienstverlening aan burgers aan te bieden die je alleen niet kunt. Dat is en blijft een goed idee. Maar iedereen moet toegeven dat gaandeweg dat goede idee verminkt is. Er is een oerwoud aan tussenstructuren gecreëerd, collega's. Het staat zwart op wit in een rapport dat minister Bourgeois in de vorige legislatuur heeft laten maken. Er zijn ontelbaar veel mandaten gecreëerd, collega's. Veel te veel. En er worden vergoedingen uitbetaald, hoog en laag, boven en onder de waterlijn, waarbij het niet meer duidelijk is wie nu eigenlijk wat ontvangt en wat daartegenover staat.

Het is onmiskenbaar zo dat een goede dienstverlening aanbieden en goede projecten uit de grond stampen, gaandeweg uit het oog is verloren, dat veel van

die structuren misbruikt zijn om het statuut van politici te verbeteren en om lokale en regionale machtsevenwichten te finetunen en om daarvoor, indien nodig, nog meer structuren en mandaten te creëren. Het resultaat daarvan is de afgelopen dagen in de kranten te lezen geweest. En de mensen zijn daar kwaad over. Het scheidt een beeld van de Vlaamse politiek waar ik mij niet in herken. En ik ben ervan overtuigd dat u zich daar ook niet in herkent.

Maar het is wel een beeld dat dramatisch is voor de legitimiteit van onze lokale besturen en voor de samenwerking, dramatisch voor het vertrouwen in de politiek en voor het geloof van mensen in de democratie. Mensen stellen vandaag inderdaad luidop de vraag: hoeveel verdient u en wat doet u daarvoor? Niet iedereen vindt die vraag blijkbaar even evident en ze wordt zelfs weggezet als antipolitiek, als voyeurisme. Collega's, de mensen hebben het recht om te weten hoeveel verkozenen verdienen en wat er verwacht wordt dat ze daarvoor doen. Dat is een vraag naar transparantie, een vraag naar zuiverheid en een vraag naar soberheid. Het antwoord dat we moeten geven, zou even evident als eenvoudig moeten zijn. Het moet toch mogelijk zijn om aan politiek te doen met één vrouw of man op één job met één loon. Het moet toch mogelijk zijn om beter te besturen met minder structuren, met minder mandaten en met meer transparantie.

Het heeft de afgelopen dagen artikels geregend, maar het heeft ook voorstellen geregend, goede voorstellen, van alle fracties.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Vandenbroucke, ik ben geboeid naar u aan het luisteren, precies alsof u nu alle mogelijkheden uitput om iedereen te overtuigen, maar ik heb de indruk dat u voor een publiek aan het spreken bent dat al overtuigd is. Wat u daar allemaal staat te zeggen, daar staat iedereen achter.

Heel wat van die zaken gebeuren in het energiekluwen. Ik ben vandaag minister van Energie, en ik ben vastbesloten om in de komende periode, samen met mijn collega's, werk te maken van een vermindering van het aantal mandaten in de energiesector. Maar ik heb uw partijvoorzitter op televisie horen zeggen dat in de vorige legislatuur het aantal mandaten bij Eandis en Infrax met 1200 verminderd was, op initiatief van mevrouw Van den Bossche, bij wie u trouwens kabinetschef was. Ik probeer al meer dan drie dagen met man en macht te vinden waar die vermindering heeft plaatsgevonden en op welke manier. Kunt u me misschien wat meer uitleg geven over waar ik die vermindering van 1200 mandaten bij de distributienetbeheerders kan vinden, want ik vind ze met alle moeite van de wereld nergens terug.

Joris Vandenbroucke (sp-a): Allereerst, bedankt dat u mijn pleidooi voor meer transparantie, minder structuur en minder mandaten volgt. In de vorige legislatuur zijn er inderdaad 1260 mandaten geschrapt. Dat is een optelsom van mandaten waarvan 800 in de energiesector, bij Eandis en bij Infrax. We hebben daarvoor, trouwens in goede samenwerking met de collega's van CD&V, met het kabinet van de toenmalige minister van Binnenlands Bestuur, onder andere het decreet Inter gemeentelijke Samenwerking aangepast. Onder andere de corporategovernance-comités zijn afgeschaft. Er zijn vandaag wel degelijk 800 zitjes, betaalde mandaten, minder in de energie-intercommunales dan 7 jaar geleden. Ik ben heel blij dat u verder wilt gaan op die weg. Als het van ons afhangt, dan komt de fusie van de energie-intercommunales er, om tot nog kleinere raden van bestuur, en nog minder mandaten en minder structuren te komen. Ik ben tevreden dat u ook op die weg wilt verdergaan.

Matthias Diependaele (N-VA): Mijnheer Vandenbroucke, laat het duidelijk zijn: ik voel met u mee. U hebt een zeer ondankbare rol om dit nu te komen zeggen, maar u gedraagt zich een beetje als een pyromaan die de brandweer de

les komt spellen. Daar heb ik het eerlijk gezegd moeilijk mee. Ik wou in de eerste plaats ook verwijzen naar wat minister Tommelein zegt: mevrouw Van den Bossche beweert dat er 1200 mandaten zijn geschrapt. U komt net vertellen dat er alleen maar bij zijn gecreëerd. *(Opmerkingen van Joris Vandenbroucke)*

Wat volgens mij de essentie is, en dat is de vraag die ik u wil stellen, is welk onderscheid u maakt. U hebt het onderscheid tussen de intergemeentelijke samenwerking en de onderliggende structuur niet gemaakt. Tot nu toe heeft elke andere partij dat wel gedaan. Het systeem van de intergemeentelijke samenwerking zit wel degelijk goed. Laat ons die twee zaken dus scheiden.

We zijn het er allemaal over eens dat we moeten kijken naar die onderliggende structuren, die niet onder de Vlaamse regelgeving vallen, en waarvoor maatregelen nodig zijn. Maar laten we niet het kind met het badwater weggooien en laten we niet doen alsof de intergemeentelijke samenwerking an sich een probleem is. Dat zou ik bijzonder jammer vinden.

Joris Vandenbroucke (sp-a): Mijnheer Diependaele, ik ben mijn betoog begonnen met de stelling dat het een goed idee is en blijft om gemeenten te laten samenwerken voor zaken die ze alleen niet kunnen. Daarvoor hebben we intergemeentelijke samenwerking nodig.

Maar laten we ook het licht van de zon niet ontkennen. We hebben de regio-screening die de minister-president tijdens de vorige legislatuur heeft uitgevoerd. U hebt die artikels ook gelezen over welke structuren er bestaan, hoeveel zitjes er zijn en hoeveel vergoedingen er worden uitbetaald. Het is toch een vaststelling, los van het technisch onderscheid over welke samenwerkingsvormen er allemaal bestaan, dat er gewoon veel te veel zijn. Ik daag iedereen uit om een overzicht te maken. Ik ben de krantenredacties zeer dankbaar dat ze het voor ons hebben gedaan. Minister, ik ben blij dat u lijsten hebt overgemaakt aan het parlement, maar ik moet vaststellen dat die lijsten nogal fluide zijn. Alleen al het in kaart brengen van wat er bestaat aan structuren in Vlaanderen wordt als een gigantische opdracht beschouwd, precies omdat er zoveel structuren zijn. Heel het goede idee van samenwerking raakt ondergesneeuwd door die veelheid aan tussenstructuren. Daar zijn we het toch over eens, dacht ik.

Ik ben blij dat, los van de vraag hoeveel het er nu precies zijn, alle fracties ideeën hebben gelanceerd. Ik ben blij met de aankondiging van de minister-president dat er inderdaad moet worden gekeken naar die dochterbedrijven, die vennootschappen en dergelijke waar we vandaag minder vat op hebben. Ik ben blij dat de intentie bestaat bij de Vlaamse Regering om daar de gaten van het toezicht te dichten. Ik ben zeer blij dat federaal minister Kris Peeters wil kijken naar de private vennootschappen waar de overheid aandeelhouder is om daar maximale transparantie in te brengen.

U zult begrijpen dat we niet erg warm lopen voor het pleidooi van de liberalen om te privatiseren, maar het werpt wel de pertinente vraag op of al die activiteiten, die vandaag worden ontplooid door die diverse bestaande vormen van samenwerking, wel tot het takenpakket van die lokale besturen of een groep van lokale besturen behoren en of die misschien niet beter aan anderen worden toevertrouwd. Die vraag wil ik niet uit de weg gaan. Ik ben blij dat ook daarvoor pistes op tafel worden gelegd.

Ik ben ook blij dat onze collega's van Groen deze middag nog een aantal voorstellen hebben gedaan, onder andere over het statuut van mandatarissen van kleinere gemeenten, die verondersteld worden om een steeds complexer verhaal te besturen en die daarvoor niet moeten bijklussen en vergoedingen moeten kunnen krijgen, wat alles alleen maar ondoorzichtig maakt en het wantrouwen alleen maar vergroot.

Zelf hebben we ook een voorstel ingediend, dat misschien niet alle problemen afdekt, maar waarmee we ook een bijdrage proberen te leveren aan een forse vermindering van de bestuursmandaten in intercommunales.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Vandenbroucke, het verheugt me u te horen zeggen dat het noodzakelijk is om te kijken of bepaalde activiteiten van een aantal samenwerkingsverbanden, inderdaad niet beter zouden kunnen worden geprivatiseerd, of althans gedeeltelijk.

Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om een karikatuur de wereld uit te helpen: men doet vaak net of wij, als liberalen, alles willen privatiseren. U hebt blijkbaar goed begrepen dat dit niet het geval is. We vragen niet om alles te privatiseren. Als we alles bekijken, zijn er een aantal interlokale verenigingen die perfect kunnen blijven bestaan en die zonder enig probleem de toets zullen doorstaan. Dat geldt trouwens voor het merendeel van die intercommunales.

Waar zit het probleem? Inderdaad in de structuren die door de jaren heen zo ingewikkeld geworden zijn, doordat het vroeger tot het federale niveau behoorde, doordat het vroeger voor honderd procent overheid was. Ik ben mij ervan bewust dat dit zich nogal dikwijls in de energiesector voordoet. Samen met minister Homans zullen wij dat aanpakken. Wij zijn daar vragende partij voor. Minister-president Bourgeois heeft in september naar aanleiding van de discussie over Eandis daarover al heel concrete afspraken gemaakt. Die gesprekken zijn bezig. Die onderzoeken zijn bezig. We hebben in de regering ook de afspraak gemaakt dat we daar binnenkort effectief met resultaten en voorstellen gaan komen. U hoeft zich daar niet druk over te maken: wij pakken dat met de regering aan. *(Applaus bij Open Vld en van Ward Kennes)*

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Vandenbroucke, ik neem aan dat u ook verwijst naar de open brief van uw eigen voorzitter van 13 februari. Daarin doet hij een aantal oproepen, bijvoorbeeld om het aantal mandaten fors te verminderen. Ik heb zelf al gezegd, na 5 minuten hier te debatteren, dat we dat inderdaad willen doen. Ook daarin zijn wij bondgenoten – ook als het gaat over de vergoedingen voor de mandaten en de verplichte mandaataangifte. Ook dat heb ik gezegd: dat is voor ons geen enkel probleem. Maar ik heb een vraagje. Ik weet niet hoe ik de volgende zin van de heer Crombez moet interpreteren. Die zin luidt: "Tegelijk stellen we voor om het statuut van lokaal uitvoerend mandataris te evalueren." Wat betekent dat juist? En dan bedoel ik niet het woord 'evalueren'.

Joris Vandenbroucke (sp-a): Dat is zonneklaar. Vandaag is er een discussie over het feit dat er heel wat schepenen en burgemeesters zijn die een vertegenwoordiging moeten doen in een veelheid van die tussenstructuren en dergelijke meer. Sommigen ontvangen daar vergoedingen voor. Anderen niet. In sommige gevallen zijn die vergoedingen forfaitair. In andere gevallen niet. In het ene geval zijn dat hoge vergoedingen. In andere gevallen zijn dat lage vergoedingen.

Wat wij willen, is datgene wat in principe tot het kerntakenpakket van een burgemeester of schepen behoort, namelijk het vertegenwoordigen van de gemeente in het intergemeentelijke samenwerkingsverband. Daar moet, wat ons betreft, geen enkele vergoeding tegenover staan. Dan stel je automatisch de vraag naar het statuut van de lokale uitvoerende bestuurder. Ik zei al dat voor ons het antwoord is: één vrouw of man op één job, met één verloning. Zo moet het zeer duidelijk zijn waarvoor politici worden vergoed en welke taken ze daarvoor moeten uitvoeren, in plaats van de onduidelijkheid die vandaag bestaat. Dat is, dacht ik, toch een van de redenen waarvoor we dit debat voeren. Vandaag bestaat de onduidelijkheid over wie nu welke taak heeft in welke structuur tegen welke vergoeding. Wat staat daartegenover? Daar hebben wij vandaag geen duidelijk zicht op. Daar vragen wij beter bestuur, met minder structuren, minder

mandaten, minder vergoedingen en meer transparantie. Dat is wat u daarachter moet zoeken. (*Applaus bij sp.a en van Björn Rzoska*)

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Vandenbroucke, met dat laatste ben ik het eens. Ik ga dat hier niet herhalen, want ik denk dat dat een beetje vervelend wordt voor de mensen die hier aanwezig zijn. U hebt het over een verbetering van het statuut. Als ik de open brief van uw voorzitter lees, besluit ik daaruit dat wij dat pleidooi ook ondersteunen. We hebben dit ook uitgedragen tijdens dit debat: minder mandaten en dergelijke meer. Maar wat wordt er dan concreet bedoeld met het evalueren van dat statuut? Betekent dat dat je iets gaat doen aan het sociaal statuut van de mensen die bijvoorbeeld als schepen of als uitvoerend mandataris op lokaal niveau geen andere inkomsten hebben? Of betekent dit een verhoging van de schepengewedde vanwege het feit dat er postjes wegvallen? Dat is een heel simpele vraag.

Joris Vandenbroucke (sp.a): Daarin zijn verschillende pistes mogelijk. Minister, u moet de oproep van mijn voorzitter begrijpen zoals hij bedoeld is. Dat al diegenen die vandaag de pasklare antwoorden op al die problemen hebben, hun vinger in de lucht steken. Maar in alle bescheidenheid, ik denk dat niemand van ons dat kan. De brief van mijn voorzitter stelt voor om alstublieft samen in te zien dat er een luide maatschappelijke roep is om eenvoud en transparantie, om meer democratie en duidelijkheid. Hij somt een aantal problemen en onderwerpen op waarover wij het moeten hebben. Ik denk dat het statuut van de lokale uitvoerende mandatarissen er daar een van is.

Minister, ik heb hier geen batterij aan voorstellen die ik u nu zal overhandigen. We hebben een voorstel van decreet ingediend om op een gedeelte van de problemen een antwoord te bieden. Dat is precies de bedoeling die de heer Rzoska eerder in het debat al heeft aangehaald. Verschillende fracties hebben over verschillende onderwerpen al een aantal interessante ideeën gelanceerd. Ik bedoel dat u in de sp.a-fractie een partner vindt om op alle vandaag aangeraakte punten vooruitgang te boeken.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Voorzitter, ik wil even het woord nemen. In de eerste plaats wil ik ten aanzien van iedereen die het woord al heeft gevoerd, stellen dat het debat hier op een correcte en serene wijze wordt gevoerd.

Mijnheer Vandenbroucke, ik zou een oproep willen doen. We mogen het debat niet herleiden tot een fetisj waarbij het er enkel om gaat samenwerkingsverbanden en postjes te schrappen. We moeten dit debat ook voeren op basis van de noden van de lokale besturen. Ik richt me tot iedereen die dit debat hier of van thuis uit volgt. Veel of de meeste lokale bestuurders gaan geen inter-gemeentelijk samenwerkingsverband aan om de postjes. Ik zou zelfs zeggen dat niemand dat doet.

We kennen vijf soorten van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Voor de meeste mandaten worden geen zitpenningen uitbetaald. Wie in een samenwerkingsverband stapt, vertrekt net vanuit het gegeven dat dit een noodwendigheid is. Ze willen ten aanzien van de burger en de dienstverlening een meerwaarde genereren. We moeten echt bekijken wat noodwendig is en die noodwendigheid als basis nemen. We mogen straks niet denken dat we goed bezig zijn omdat we veel mandaten hebben geschrapd. Dat mogen we zeker niet doen.

Ik ben voor transparantie, maar ik wil ook medelen dat veel samenwerkingsverbanden tot stand zijn gekomen waarin gemeenten zijn vertegenwoordigd zonder dat hier vergoedingen tegenover staan. Ik zeg dit ter ere van die vele schepenen en burgemeesters die dat er, zeker in de kleine gemeenten, allemaal

voor een kleine wedde bijnemen. Dat mag hier ook eens worden gezegd. (*Applaus bij de N-VA*)

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Mijnheer Vandenbroucke, u pleit misschien voor een herwaardering van het uitvoerend mandaat.

Mijnheer Van Dijck, u houdt hier een pleidooi om de burgemeesters en de schepenen die hun werk goed doen niet allemaal over dezelfde kam te scheren.

Wat is in dit debat een beetje mis, is het individueel gemeenteraadslid. Het gaat om iemand die niet professioneel bezig is, maar die zich inzet en zich voor zijn stad of zijn gemeente engageert. Elke dag gaat hij 's avonds, na zijn werk, bij mensen op bezoek en aanhoort hij problemen. Ook in de grote steden studeert hij na zijn job de dossiers in. De complexiteit van de materie stijgt vaak hem boven het hoofd.

Hoewel het misschien tegen de trend ingaat en vandaag niet gepast is, pleit ik eigenlijk veeleer voor een herwaardering van het mandaat van de lokale politicus, meer bepaald van het gemeenteraadslid. Iemand die dat goed doet, moet zich vandaag verweren. Wij zitten hier, maar hij moet zich op straat verweren tegen wat in de krant te lezen staat, bijvoorbeeld dat er veel postjes zijn waarvoor niets moet worden gedaan. Misschien ontvangen die mensen maandelijks maximaal 200 euro. Ze moeten echter hun campagnes zelf betalen. Ze moeten overal de boer opgaan en overal spreken. Ze moeten overal met hun auto naartoe rijden. Ze moeten de problemen beantwoorden en ze moeten hiervoor werken. Die mensen moeten nu de politiek verdedigen. Ze moeten de complexiteit snappen van een materie die eigenlijk zeer veel studiewerk vergt.

Minister, ik zou u veeleer vragen in uw decreet Lokaal Bestuur rekening te houden met een herwaardering van het statuut van de lokale mandatarissen. Op die manier kunnen al die postjes in intercommunales waar niemand iets van snapt, allemaal worden geschrapt.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Ik heb een vraag gericht aan minister Tommelein. Hij zette de aanval in op sp.a, wat natuurlijk zijn goed recht is als liberale excellentie vanuit de Vlaamse Regering. Maar wie a zegt, moet ook b zeggen. U zei daarnet dat er afgelopen jaren heel veel mandaten zouden zijn geschrapt in de energiesector, maar dat u ze niet vindt. Ik kan u zeggen dat voor de terechte grote maatschappelijke verontwaardiging is ontstaan over al die intercommunales, er ook heel wat kritiek was in dit parlement, vooral in de energiesector, op de wirwar aan structuren en mandaten. Eigenlijk heb ik samen met een aantal anderen in dit parlement stelselmatig – en de heer Vandenbroucke weet dat van toen hij kabinetschef was – gepleit voor een fusie van Infrac en Eandis om het allemaal een stuk eenvoudiger en efficiënter te maken en voor een schrapping van mandaten. Ere wie ere toekomt, toenmalig minister Freya Van den Bossche heeft toen 793 mandaten laten schrappen bij Eandis en Infrac. Zij hebben dat eigenlijk op eigen initiatief gedaan, weliswaar op vraag van mevrouw Van den Bossche. Minister Tommelein, als u nu zegt dat u ze niet vindt, dat maak ik me zorgen en moet u toch eens klaarheid scheppen. Zijn die mandaten dan niet geschrapt? Hebt u dan weet van een extra kluwen aan mandaten? Zijn er mandaten bijgekomen? Dat zou een belangrijk nieuw feit zijn in deze discussie. (*Applaus bij sp.a*)

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Sanctorum, u kunt nu misschien aanschuiven bij de socialistische fractie.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Dat is bijzonder flauw, ik vraag gewoon opheldering omdat ik me zorgen maak. (*Rumoer*)

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Sanctorum, ik heb de partijvoorzitter van sp.a duidelijk horen zeggen – u kunt De Zevende Dag herbekijken – dat mevrouw Van den Bossche tijdens de vorige legislatuur 1200 mandaten heeft geschrapt. Dat waren de woorden van de heer Crombez. Ik heb aan de heer Vandenbroucke die kabinetschef is geweest van mevrouw Van den Bossche – mevrouw Van den Bossche kan het misschien zelf uitleggen – gevraagd waar die 1200 mandaten waren, want ik vind ze niet terug. Wat ik wel terugvind, is dat Eandis zelf een operatie is gestart om het aantal mandaten te verminderen van 589 naar 289.

Mevrouw Van den Bossche heeft daarop geantwoord dat ze het aantal mandaten zou verminderen. Het schrappen van die 500 en zoveel was dus geen initiatief van mevrouw Van den Bossche, maar van Eandis. Dan heeft mevrouw Van den Bossche gezegd dat ze het corporate governance-comité zou schrappen uit het decreet Intergemeentelijke Samenwerking wat trouwens een zeer beperkte impact had, en heeft ze gevraagd te komen tot een fusie, tot één distributienet-beheerder wat nooit is gebeurd. Dus ik kom enkel tot de 570 mandaten die een initiatief waren van Eandis en ik vraag waar die andere 600 en zoveel mandaten zijn die mevrouw Vandenbossche heeft geschrapt. Ik vraag dat omdat ik ze niet terugvind.

U moet me dat niet kwalijk nemen. En als u me vraagt of ik verdere initiatieven zal nemen met deze regering om nog te herstructureren, dan zeg ik ja, mijnheer Sanctorum.

Joris Vandenbroucke (sp.a): U hebt voorlopig nog niets gerealiseerd.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Minister, u weet dat ik niet de gewoonte heb om tussen te komen in beleidsdomeinen die vroeger de mijne waren, maar u spreekt me rechtstreeks aan en eigenlijk ook een beetje mijn toenmalige collega, minister Bourgeois.

Waar komen de cijfers vandaan? Het gaat over 793 mandaten in de energie-sector en 458 mandaten bij sociale huisvestingsmaatschappijen. Uw collega's, velen daarvan zaten ook in de regering, zullen bevestigen – minister Crevits knikt al – dat die mandaten in de huisvestingsmaatschappijen met naam en toenaam zijn verminderd. Er zijn plafonds ingevoerd en er zijn bekwaamheidsvereisten afgesproken. Mensen moeten een specifieke bekwaamheid hebben om daar te zetelen. Dat gaat in bij de nieuwe legislatuur, dat is allemaal beslist beleid.

Ik heb toen samen met mijn collega-minister Bourgeois zeer goed kunnen werken. We hebben de communicatie gezamenlijk gedaan in die tijd. Stel dat een van die beslissingen niet correct zou zijn uitgevoerd, dan mag ik erop rekenen, minister, dat u daarop toeziet en zorgt dat het alsnog gebeurt, want dat zijn werkelijk beslissingen. Dat u zegt dat ze niet alle pluimen op haar hoed moet steken, dat er ook initiatieven zijn gekomen vanuit de sector zelf, graag en absoluut. Maar, minister, hoeveel anderen zijn er geweest, naast minister Bourgeois en mezelf, die zo fors hebben geschrapt in mandaten? U mag het mij zeggen. Ik stoef niet graag op mezelf, maar ik vind het heel merkwaardig dat wanneer uw regering daar de hele tijd niets aan doet – ik verwijt u dat niet persoonlijk –, u mij verwijt dat ik het wel deed, maar dat u misschien niet alles terugvindt.

Minister, u noemt de hele tijd mijn naam op een heel opruiende manier. Dat is nergens voor nodig. Vraagt u het eens aan de collega's die toen in de regering zaten. We hebben er lang en hard over gediscussieerd. Het is niet altijd gemakkelijk om mandaten te schrappen. Dat weet u zelf ook wel. Doet u het nu gewoon eens zelf. Legt u mij eens uit, nu of straks als u dat liever achter de camera's doet, waarom u toch probeert om hen die een ernstige poging hebben gedaan en

ook resultaten hebben geleverd om een aantal zaken te veranderen, hier voor te stellen als halve leugenaars. Legt u me dat alstublieft eens uit, want ik begrijp niet waarom u dat doet. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

Minister Bart Tommelein: Van sfeermakerij gesproken, mevrouw Van den Bossche. *(Rumoer)*

Mevrouw Van den Bossche, waar heb ik u ooit een leugenaar genoemd? *(Opmerkingen)*

Ik wil wel, hé. Ik vraag aan uw kabinetschef waar het cijfer van 1200 dat uw partijvoorzitter in De Zevende Dag heeft genoemd als mandaten die uit de energiesector werden geschrapt, vandaan komt.

Joris Vandenbroucke (sp.a): Dat heeft niemand beweerd.

De voorzitter: Nee, mijnheer Vandenbroucke. Minister Tommelein is aan het woord.

Minister Bart Tommelein: Als mijn partijvoorzitter iets zegt, dan neem ik daar ook de verantwoordelijkheid voor. Als de heer Crombez vorige zondag in De Zevende Dag zegt dat mevrouw Van den Bossche 1200 mandaten uit de energiesector heeft geschrapt, en ik zoek waar die zijn, en ik kom een paar dagen later tot de vaststelling dat daarvan 458 in een sociale huisvestingsmaatschappij waren ... Excuseer me. Dat heeft uw partijvoorzitter niet gezegd. Dus ik stel gewoon een objectieve vraag aan de heer Vandenbroucke: waar heeft mevrouw Van den Bossche ...? U noemt dat dan persoonlijke aanvallen, u noemt dat leugenachtig. Ik stel een vraag. Mevrouw Van den Bossche, ik kan u zeggen dat de heer Beenders, die naast u zit, er al wat andere manieren op na heeft gehouden in de voorbije maanden. *(Applaus bij Open Vld)*

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister Tommelein, ik vind dit bijzonder incorrect. Ik ben de afgelopen legislatuur – ik mag dat gerust zeggen – een van de grote critici geweest van voormalig minister Van den Bossche. Dat zal zij wel kunnen beamen, maar de waarheid heeft ook haar rechten. Zij heeft inderdaad 793 mandaten in de energiesector weten te schrappen door haar bemiddeling. Dat zijn gewoon de feiten.

Maar goed, u hebt natuurlijk gelijk, minister, dat het werk niet af is. Niemand heeft een boodschap aan partijpolitieke spelletjes. Dat is de belangrijkste les die we hier vandaag mogen trekken. U hebt gelijk dat het werk niet af is. Onder andere de fusie van Eandis en Infrax is nog altijd niet gebeurd. En ja, er kunnen gerust nog wat mandaten worden geschrapt. U steunt die boodschap, wel, dan vraag ik u concreet: hoeveel mandaten wilt u schrappen tegen wanneer? Plak daar eens een cijfer op en dan kunnen we weer verder met het debat. *(Applaus bij Groen)*

Minister Bart Tommelein: Kijk, we gaan een afspraak maken. Mevrouw Van den Bossche, ik maak die afspraak in alle openheid en transparantie. Ik heb niets tegen u persoonlijk, hoor, helemaal niets. U kent me al langer dan vandaag, we hebben jaren samen in de meerderheid gezeten, dus moeten we elkaar geen Liesbeth noemen. *(Gelach)*

Ik wil het engagement aangaan. Ik zal uitzoeken, ik zal aan de distributienetbeheerders de exacte cijfers vragen van hoeveel mandaten bij Eandis en Infrax zijn geschrapt en hoeveel er in de vorige legislatuur bij zijn gekomen. Ik zal dat opvragen. Die cijfers komen niet van mij, ze komen niet van mij.

Ik ben trouwens ook geen bevoegd minister voor de intercommunales. Ik kan enkel maar aan die maatschappijen vragen wat zij heeft gedaan. Ik zal het

opvragen. Ik zal daar in de komende periode werk van maken en afspraken maken met de distributienetbeheerders, want u weet evengoed als ik dat de aandeelhouders van de distributienetbeheerders de gemeenten zijn. Met andere woorden, ik zal als minister van Energie niet zomaar even verkondigen hoeveel mandaten er bij de intercommunales en de distributienetbeheerders waar de gemeenten aandeelhouders zijn, moeten worden geschrappt. Mag ik even in overleg gaan alstublieft? Dank u wel!

Joris Vandenbroucke (sp.a): Ik wens u veel succes in uw speurwerk, minister Tommelein. Ik ben zeer benieuwd naar de voorstellen die u op tafel zult leggen.

Wat ik wou zeggen en waarmee ik wou besluiten, is dat het sp.a absoluut menens is om samen te werken aan beter bestuur met minder structuren, minder mandaten en meer transparantie. Wanneer de stroom aan berichten in de kranten en andere media opdroogt, hoop ik dat dan het besef dat hier vandaag absoluut aanwezig is en het gevoel van urgentie dat ik bij alle fracties heb gehoord, niet wegebben. Ik hoop dan inderdaad dat we het werk samen kunnen aanvatten. Dat er heel veel werk op de plank ligt om het vertrouwen van de mensen terug te winnen, is wel duidelijk. Ik stel dan ook voor dat we onszelf een deadline opleggen. Het moet mogelijk zijn – we zullen bediscussiëren op welke manier, mijnheer Diependaele – om voor de zomer als parlement zoals we dat al met andere thema's hebben gedaan, een pakket aan maatregelen neer te leggen. Ik ben zeer benieuwd naar het antwoord dat de regering daarop zal bieden. Het moet mogelijk zijn om dit jaar nog een aantal belangrijke decreetswijzigingen goed te keuren zodat de nieuwe gemeenteraden die worden geïnstalleerd in 2019, met een schone lei kunnen beginnen. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Voorzitter, leden van de regering, dames en heren, om als laatste dit debat te besluiten, is het tijd om een aantal conclusies te trekken na bijna twee uur van debat. Op het laatste kwartiertje na, kunnen we spreken van een heel sereen debat. Ik denk dat dit nodig is, want met politiek gehakketak wint niemand, en zeker niet de politieke geloofwaardigheid. Het is nu tijd om te tonen dat we tot de juiste afspraken kunnen komen. Deze serene toon was nodig in het parlement omdat we de voorbije dagen heel wat politiek opbod hebben gehad, kortetermijngewin waarbij uiteindelijk niemand wint en zeker niet de initiatiefnemers van deze framing.

Ik ben dus blij dat we hier de juiste toon hebben gevonden en dat we in dit sereen klimaat tot de juiste afspraken kunnen komen en de juiste beslissende ingrepen kunnen doen om het idee van intergemeentelijke samenwerking opnieuw de plaats te geven die het verdient. Intergemeentelijke samenwerking heeft haar meerwaarde en is een toonbeeld van efficiëntie. Het is dan ook jammer dat de voorbije dagen in mistig vaarwater is gekomen en gelijkgesteld is aan poenpakkerij en postjesnagerij. Dit is voor niets nodig. Want – ik denk dat dit ook een conclusie is van dit debat – alle partijen zijn ervan overtuigd dat intergemeentelijke samenwerking een meerwaarde biedt. We leven in een complexe samenleving waar de uitdagingen iedere dag, iedere week complexer worden. Ondanks schaalvergroting binnen onze lokale besturen overstijgen deze het niveau van de gemeente- en stadsbesturen.

De voorbije dagen is het heel duidelijk geworden dat heel wat schepenen en burgemeesters, ook van grote steden, functies opnemen in die intercommunale verbanden, wat aantoonde dat ook een grote stad nog nood heeft aan intercommunale samenwerkingsverbanden. Collega's, laat ons dus zeker het kind niet met het badwater weggooien, want we hebben intergemeentelijke samenwerking nodig om onze burgers, onze aandeelhouders goede dienstverlening te geven wat betreft afvalverwerking, waterdistributie en streekontwikkeling.

Wel is het nodig om een strikte reglementering te hebben. Dit is de tweede conclusie van dit debat: in Vlaanderen hebben we een strikte reglementering, die daarnet al door verschillende sprekers is opgelijst, ook door minister Homans. Het is nu zaak om in de dochtervennootschappen, om in de achterpoortjes van de tussenstructuren, zoals onze minister-president daarnet heeft gezegd, de gaten te dichten.

Voor de aparte tussenstructuren en dochtervennootschappen moeten er nieuwe afspraken komen. We willen vanuit onze fractie een aantal belangrijke aandachtspunten naar voren brengen. Eerst en vooral is het inderdaad nodig om al deze tussenstructuren en dochtervennootschappen op een transparante manier in kaart te brengen en de juiste verbanden op te lijsten. Wij vragen ook transparantie in hun activiteiten en in hun vergoedingen. Het is goed dat we ook het debat aangaan welke activiteiten tot de corebusiness van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in de brede zin van het woord horen. We moeten daar geen schrik voor hebben. Ik heb daarnet immers gezegd dat we ervan overtuigd zijn dat op heel veel vlakken de intergemeentelijke samenwerking inderdaad een meerwaarde vormt. Maar we moeten op een kritische manier met een kritische bril kijken of dat zo is voor elke activiteit die vandaag door elk IGS wordt uitgevoerd.

Het is ook nodig om via een aanpassing van de federale programmawet de vennootschappen waar overheidsaandelen in zitten, meer onder de striktere controle van onze strikte Vlaamse reglementering te laten vallen. In dat opzicht is het een belangrijk signaal dat alle partijen het voorstel van vicepremier Kris Peeters hebben gevolgd en overgenomen om nu vennootschappen waar de overheid een meerderheidsparticipatie in heeft, te verplichten alle vergoedingen van de bestuurders bekend te maken.

Een volgend aandachtspunt voor ons is het vereenvoudigen van die structuren. Geef de lokale besturen het vertrouwen en de opdracht om na te denken om die verschillende interlokale samenwerkingsverbanden onder de loep te nemen en voorstellen te doen tot vereenvoudiging.

Wij pleiten ook voor een deontologische code voor alle bestuurders van die intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en van de dochtervennootschappen in de brede zin van het woord. Ten slotte pleiten wij voor het uitbreiden van de mandataangifte tot alle mandatarissen.

Beste collega's, ik besluit. Het politiek gehakketak moeten we achter ons laten. Het politiek gehakketak levert niets op en zal zeker niet bijdragen tot politieke geloofwaardigheid. Laten we vandaag werkafspraken maken. Alle partijen hebben voorstellen gedaan. Vele voorstellen zijn gelijklopend. Laat ons nu nauw samenwerken, snel en doortastend de achterpoortjes sluiten en transparant de meerwaarde van een intergemeentelijke samenwerking aantonen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, mijn oprechte dank aan iedereen die het woord heeft genomen in het toch wel zeer serene debat dat is gevoerd. Het is goed dat dat in deze problematiek kan gebeuren.

Nu, ik ga niet alles herhalen wat ik al heb gezegd, maar het lijkt me toch wel belangrijk om de belangrijkste acties die deze regering wil nemen, nog eens te herhalen. We slaan daarbij de handen ineen met het parlement. Jullie zijn allemaal bereid om dat te doen, dus wij nemen dat aanbod ook zeer graag aan.

We zijn het erover eens dat intergemeentelijke samenwerking zinvol is. Dat moeten we behouden, en in Vlaanderen is er eigenlijk geen probleem: dat is

allemaal zeer streng geregeld. Het probleem situeert zich bij die onderliggende structuren. Vlaanderen is al zeer streng. Wil dat zeggen dat we onze kop in het zand moeten steken en niets meer moeten doen? Neen, ik heb daarnet een aantal maatregelen aangekondigd. Ik zal dat nog een klein beetje herhalen. We gaan alles in kaart brengen, dus ook alle mogelijke onderliggende structuren en dergelijke meer. We gaan ook proberen om die, in de mate van het mogelijke – want niet elke onderliggende structuur, een nv of een cvba, valt onder artikel 180 van de programmawet van 1994 – onder ons strenge Vlaamse IGS-decreet te krijgen wat zitpenningen, wat cumul en dergelijke meer betreft.

We vragen ook zeer uitdrukkelijk in naam van de voltallige regering transparantie over alles. Wat bedoel ik met 'transparantie'? Wat bestaat er? Dus alles in kaart brengen, niet alleen welke mandaten er zijn, maar ook welke presentiegelden ertegenover staan. We willen dat alles heel transparant maken. We willen – en dan kijk ik vooral naar de leden van de oppositie – dat ook delen met het parlement. Ik heb er geen enkel probleem mee dat dat transparant in kaart wordt gebracht en dat we dat dan ook bekijken. Ik heb ook gezegd dat we bovendien ook zullen bekijken welke eventueel overbodige structuren – maar ik ga ervan uit dat die er wel zijn – we kunnen afschaffen. Ik denk dat dat goed is. Bovendien zullen we ook het aantal politieke mandaten verminderen, ook in die onderliggende structuren.

Ik denk dat we de handen moeten ineenslaan. Ik denk dat het debat ook van die aard was dat we dat kunnen doen. Dat is een vriendelijke uitnodiging van mij, en ik hoop dat ik ook in naam van mijn collega's van de regering mag spreken, om dat samen in het parlement te doen, op een even serene manier als daarnet. Ik denk dat iedereen hier er goed aan doet om dat ook te doen, omdat ik ervan overtuigd ben dat geen enkele politicus vandaag, op dit moment een goede beurt maakt. Niemand van om het even welke partij. Niemand. Ik denk dat we het daarover eens zijn.

Ik doe dus een voorstel, maar nogmaals, jullie regelen jullie werkzaamheden zelf. In de commissie Binnenlands Bestuur, waarvan mevrouw Van Volcem inderdaad de voorzitter is, zijn er al heel veel debatten over gevoerd. Die kunnen we daar absoluut verder voeren. Mijnheer Vandenbroucke, vooral u vroeg dat er bijvoorbeeld voor het zomerreces toch al voorlopige resultaten en dergelijke zouden zijn. Absoluut. Ik kan u garanderen dat we niet zullen treuzelen. Ik heb u gezegd dat we onze eigen administratie, het ABB, maandag al onmiddellijk de opdracht hebben gegeven om alles in kaart te brengen. Dat moet natuurlijk met behulp van de federale administratie, gezien de statuten en dergelijke van die onderliggende structuren. Dat snapt u ook. Gaan we dat doen? Ja. Willen we treuzelen? Neen.

Afrondend wil ik iedereen bedanken voor het serene debat, voor het inzicht in de problematiek. Vanwege de Vlaamse Regering heb ik toch wel een aantal zeer concrete maatregelen aangekondigd. We nemen deze problematiek ook zeer serieus. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Wenst iemand tot besluit van dit actualiteitsdebat een motie of een motie van wantrouwen in te dienen? (*Neen*)

Het debat is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een alternatief voor een versnelde doorstart van de Noord-Zuidverbinding Limburg

ACTUELE VRAAG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de plannen om de Limburgse Noord-Zuidverbinding als complex project te behandelen

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, leden van de regering, deze regering heeft afgelopen vrijdag een zeer belangrijke beslissing genomen, met name wat Limburg betreft, dat men hoe dan ook gaat voor de voltooiing van de Noord-Zuidas, een dossier waar wij al veertig jaar vragende partij voor zijn. Als de Raad van State het GRUP zou vernietigen, gaat men komen met – wat dan ingewikkeld heet – het decreet Complexe Projecten met Decretale Validatie, wat in mensentaal betekent dat op cruciale momenten het Vlaams Parlement in de plaats treedt van de Vlaamse Regering om zo procedures bij de Raad van State te voorkomen, om zo eigenlijk een dam op te werpen tegen de dictatuur van de eenling, van het individu of van de organisatie die gaan procederen bij de Raad van State puur om zaken onmogelijk te maken.

Minister, welke startdatum hebt u voor ogen om met dit decreet Complexe Projecten specifiek voor dit omleidingstracé voor de Noord-Zuidas in Limburg, voor de dag te komen?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, collega's, inderdaad, na bijna een halve eeuw van geknoei en het geweer van schouder veranderd te hebben af en toe, is het van belang om dit dossier opnieuw met open vizier te bekijken. Wij zijn dus blij dat de Vlaamse Regering dit dossier van de Noord-Zuidverbinding als complex dossier wil behandelen.

Ik heb begrepen dat dit soort dossiers all-in zijn of 'all the way' gaan. Dat wil zeggen dat én inspraak van de betrokkenen daarin vervat zit, maar ook afweging van de alternatieven. Het kan niet zijn dat een dossier complexe projecten een soort pakket is met een strik errond om het omleidingstracé daarin te verpakken en aldus door het parlement te duwen.

Wij zijn er voor om te komen tot een duurzame, menselijke en toekomstgerichte oplossing zodat de Noord-Zuidverbinding in Limburg terug vlot getrokken wordt, want niemand heeft inderdaad baat bij een gepolariseerde situatie.

Nu, ik wil duidelijk zijn: de Raad van State doet in dezen zelden uitspraken over punten of komma's, en zeker in dit dossier gaat het over fundamentele zaken. Namelijk kunnen we een weg trekken door Europees beschermd natuurgebied of kunnen we dat niet? Dat is waar het over gaat, en dat is fundamenteel.

Minister, ik ben een beetje hoopvol, en ik hoop dat u mij daarin kunt volgen. Betekent de intentie om de Noord-Zuidverbinding in Limburg te behandelen als complex project, dat de procedure van het begin af aan wordt gevoerd, inclusief inspraak en alternatievenonderzoek zodat de tunnelvariant terug in het vizier komt?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, de Vlaamse Regering heeft vrijdag inderdaad gesproken over de mogelijke alternatieven als de Raad van State zou beslissen dat er een vernietiging komt. Het gaat effectief over een

alternatief. Dat wil zeggen dat de Vlaamse Regering vast overtuigd is om de procedure voort te zetten bij de Raad van State, maar ondertussen al werkt aan een alternatief, zodat we klaarstaan om snel over te gaan tot een complex project.

Waarom heeft de Vlaamse Regering gekozen voor die complexe projecten? Dat was eigenlijk een resultaat van de commissie-Berx-Sauwens, die heeft nagedacht over de versnelling van complexe procedures. Het voordeel is dat men dan de planning en de vergunning samen kan laten lopen. Het is effectief zo, mijnheer Danen, dat dit een alternatievenonderzoek inhoudt, en dat alle actoren, alle instanties van de gemeente tot de provincie, alle overheidsinstanties in Vlaanderen, én alle maatschappelijke actoren daarin betrokken worden. Het is een 360 gradenafweging, waarna een voorkeursbesluit definitief wordt vastgelegd. Dat is eigen aan de procedure complexe projecten zoals die hier in het parlement is goedgekeurd.

Collega Keulen, het is de bedoeling van deze Vlaamse Regering om snel vooruit te gaan. Wij doen nu al alle voorbereidingen om heel snel van start te kunnen gaan. Bedoeling is dat dit een alternatief is en dat intussen ook de procedure voor de Raad van State wordt voortgezet. Bedoeling is om de opstart van het complex project snel te kunnen doen. We zullen de voorbereidingen treffen. Het aanvoelen in de Vlaamse Regering is nu om dat pas definitief van start te laten gaan op het moment dat er een uitspraak is van de Raad van State omdat je natuurlijk ook wel consequent moet zijn. Als je aan de ene kant de verdediging opneemt, kun je aan de andere kant moeilijk definitief een startbeslissing nemen over een complex project. De voorbereiding start dan wel, maar heeft als bedoeling een back-up of een alternatief te zijn voor als de Raad van State zou beslissen dat er een vernietiging komt.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, ik dank u voor dit heel concreet antwoord. Intussen zal het omleidingstracé om de Noord-Zuidverbinding te voltooien, ook natuurgebieden doorkruisen. Er zijn Vogelrichtlijngebieden; er is de Habitatrichtlijn. Men zal een afwijking moeten vragen aan Europa. Gaat u tezelfdertijd met de voorbereiding van het decreet Complexe Projecten, specifiek voor de Noord-Zuidverbinding in Limburg, de vraag voor afwijking aan Europa stellen?

Johan Danen (Groen): Minister, ik dank u voor het antwoord. U stelt me voor een deel gerust omdat de sociale partners – maar u bent natuurlijk niet verantwoordelijk voor hun uitspraken – heel erg pleiten om de omleidingsweg er per se door te duwen en blijkbaar helemaal niet overtuigd zijn van het feit dat alles moet worden onderzocht. Ik ben blij uit uw mond te horen dat alles opnieuw op tafel moet komen.

Een tweede bezorgdheid is de volgende. Is het inderdaad de bedoeling om dit project onder te brengen bij de complexe projecten om de Raad van State definitief in dit soort dossiers buitenspel te zetten?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Lies Jans (N-VA): Minister, wij zijn zeer tevreden om te horen dat u intussen naar een oplossing hebt gezocht voor het geval het negatieve advies van de auditeur van de Raad van State toch bewaarheid zal worden met een definitieve vernietiging. Wij zijn blij dat u een goede juridische oplossing gezocht hebt die een snelle doorstart kan betekenen. Minister, kunt u met dit decreet Complexe Projecten echt garanderen dat er een juridisch sluitende oplossing is die conform is met de Europese natuurregels om de Noord-Zuidverbinding te realiseren?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Mijnheer Danen, ik ben het volledig met u oneens als u een beetje de sfeer probeert te creëren dat men hier tegen heug en meug een

project probeert door te duwen. Men heeft destijds een beslissing genomen voor de omleiding na het opmaken van een plan-MER, na een maatschappelijke kosten-batenanalyse, in overleg met de sociale partners en over de voltallige meerderheid heen. Ik zal u eens zeggen waarover de gemiddelde Limburger u op straat aanspreekt. Hoe is het mogelijk dat zo'n dossier waar de volledige politiek achter staat, door enkele mensen kan worden tegengehouden? Daar stellen de mensen zich vragen over.

Collega's, ik denk dat het goed is dat we vorige legislatuur hier het decreet Complexe Projecten hebben goedgekeurd. Ik had alleen, toen we het goedgeurden, niet gedacht dat we het ook nog moesten gebruiken voor de Noord-Zuidverbinding. Ik vind het jammer. Dit gaat ons tijd kost.

Minister, dit gaat nog enige tijd duren. Zult u intussen met uw collega grondig nadenken over bijkomende maatregelen op het huidige tracé, want men kan Noord-Limburg niet langer blijven gijzelen? (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp-a): Ministers, onze fractie staat voor driehonderd procent achter het project dat u wilt realiseren. Wij willen de Noord-Zuidverbinding liever vandaag dan morgen. Als wij u kunnen helpen, zelfs vanuit de oppositie, zullen wij dat doen. Maar wij zien inderdaad dat het allemaal wat langer duurt. Ik merk ook vanuit het lokale bestuur dat er de afgelopen weken met de communicatie die er is gevoerd, wat onduidelijkheid is gekomen. Ook inwoners weten niet goed meer wat er aan de hand is.

Ik zou de oproep willen doen om ook nu al, in deze fase, terug contact op te nemen met het bestuur van Houthalen-Helchteren en uit te leggen wat er precies gaande is, zodat ook zij aan hun inwoners de juiste informatie kunnen geven. Het mag niet zo zijn dat er met deze nieuwe procedure meer verwarring en meer onduidelijkheid komt. Er moet maximaal rust zijn en hopelijk extra investeringen om die tijdelijke maatregelen die nodig zijn op die Noord-Zuid te versterken. U hebt hierin onze steun, maar neem alstublieft contact op met het lokale bestuur voor de juiste uitleg.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, laat mij duidelijk zijn. De bedoeling van de Vlaamse Regering is natuurlijk om dit snel te kunnen laten doorstarten als mocht blijken dat de Raad van State definitief tot vernietiging overgaat. Wij doen de toepassing van het decreet Complexe Projecten zoals dat ook hier in het parlement is goedgekeurd. Het voordeel daarvan is dat je in een heel vroege fase alle betrokken actoren, maar ook alle alternatieven, kunt afwegen en dat er dan goed en weloverwogen kan worden overgegaan tot dat voorkeursbesluit.

Mijnheer Keulen, uiteraard is het de bedoeling om alle stappen die we al kunnen zetten om zo veel mogelijk tijdswinst te realiseren, inderdaad al te zetten. We lijsten op dit moment op welke stappen we nu al kunnen zetten. Als we al richting Europa kunnen gaan voor die afwijkingen, zullen we dat zeker doen. We moeten natuurlijk wel zien dat we alle stappen goed achter elkaar zetten en er inderdaad voor zorgen dat we het decreet op die manier juist toepassen.

Collega's, u zegt dat er wat verwarring ontstaat. Er is vorige week een communicatie vertrokken. Maar dit dossier over complexe projecten houdt in dat iedereen heel nauw wordt betrokken bij het vervolg van de procedure en elke stap die wordt gezet. Uiteraard zal er daarover heel ruim worden gecommuniceerd met de lokale besturen die daarin rechtstreeks betrokken zijn.

Collega's, ik wil nog eens herhalen dat dit een alternatief is dat de Vlaamse Regering wil uitwerken om tot een snelle realisatie te kunnen komen van de Noord-Zuid in Limburg.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, het is belangrijk dat u onthoudt dat we in Limburg de dictatuur van de eenling beu zijn: het individu, de organisatie, de Limburgse Milieukoepel, die een noodzakelijk project al veertig jaar tegenhouden.

In afwachting van de uitvoering zijn de leefbaarheidsprojecten, de verkeersmaatregelen om de doorstroming en de verkeersveiligheid te verbeteren, belangrijk. We denken aan het hamburgerkruispunt en aan de aantakking van de industriële zone Centrum-Zuid aan de E314.

Ik heb daarbij wel een belangrijke bedenking. We moeten opletten dat met de tunnels niet het beeld ontstaat dat dit een alibi is om finaal de omleidingsweg niet aan te leggen. Het is een en-en-verhaal: én leefbaarheidsmaatregelen én verkeersmaatregelen aan de ene kant, maar ook de omleidingsweg aan de andere kant. Daarover mag geen enkel misverstand bestaan. *(Applaus bij Open Vld en CD&V)*

Johan Danen (Groen): Ik ben begonnen met te zeggen dat ik het interessant vond dat er opnieuw perspectief komt voor een dossier dat al meer dan veertig jaar vastzit. Het zijn niet de groenen die veertig jaar dwars hebben gelegen. Het zijn de grote partijen – de traditionele partijen, inclusief de N-VA de laatste jaren – die al meer dan veertig jaar aan het werk zijn om hiervoor een oplossing te vinden en die geen oplossing vinden. En hoe komt dat? Wat is de reden? Niet wegens punten en komma's bij de Raad van State, maar vooral omdat er wordt ingegaan tegen fundamentele rechtsregels die de Europese natuur moeten beschermen. Het is de Europese natuur, die Vlaanderen zelf heeft aangemeld bij Europa. En nu zeggen ze: 'Oeps, we kunnen er niet door.' Dat is de reden waarom het niet lukt.

Maar ik wil positief eindigen. Ik wil voorstellen om een intendant aan te stellen, een beetje zoals bij Oosterweel is gebeurd. Ik heb begrepen dat daar ook niet alles koek en ei is. Maar ik heb wel begrepen dat men in staat is geweest om de tegenstanders of de mensen die de zaak hebben gepolariseerd, bij elkaar te brengen. Hopelijk kunnen we ook in Limburg tot een gedragen oplossing komen. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het ultimatum van de vakbonden aan de Vlaamse Regering in de onderhandelingen betreffende het lerarenloopbaanpact

ACTUELE VRAAG van Ann Brusseeel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het ultimatum van de vakbonden aan de Vlaamse Regering in de onderhandelingen betreffende het lerarenloopbaanpact

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp-a): Minister, ik denk dat we dezelfde bekommernissen delen. We staan met z'n allen voor gigantische uitdagingen in ons onderwijs. We hebben 60.000 extra leerkrachten nodig tegen 2030. Tegelijkertijd zien we heel veel zorgen in de klas. We zien dat leerkrachten aangeven dat de werkdruk de laatste jaren ontzettend is gestegen en zelfs acuut problematisch wordt, wegens de besparingen die nogal intensief zijn en wegen op de klas en het belang van onze leraren.

We horen dat u onderhandelt met de koepels en met de vakorganisaties. Dat lijkt me evident, om dat lerarenloopbaanpact te kunnen afronden. Maar we zien ook dat u hun een aantal maatregelen in de maag splitst, die heel zwaar vallen. We

zagen gisteren zelfs dat het gemeenschappelijk vakbondsfront aangeeft: minister, hoe kunnen we in godsnaam ons beroep aantrekkelijker maken als u alleen maar bespaart en geen extra euro uittrekt om er effectief voor te zorgen dat jonge leerkrachten instromen in het beroep en in het beroep blijven, en dat de werkdruk toch wat draaglijker wordt, zodat ook oudere leerkrachten effectief de ambitie kunnen hebben om langer, kwaliteitsvol en met overtuiging hun job uit te voeren?

Minister, sp.a vraagt met heel veel aandrang en steunt u in uw zoektocht naar middelen om een lerarenloopbaanpact te sluiten. Hoe gaat u dat realiseren?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Minister, u kent mijn bezorgdheid. Het gaat over het mooiste beroep ter wereld, en toch zijn er te weinig mensen die het willen gaan doen. Dat lerarentekort is vandaag al redelijk nijpend op bepaalde plaatsen en voor bepaalde vakken, zoals Frans, wiskunde, wetenschappen en techniek – dat zijn er toch al heel wat. We hebben vandaag ook iets te weinig studenten in de lerarenopleiding om de lacunes die er zijn, op te vullen. De instroom in die lerarenopleiding is ook wat zwak. Dat is ook een probleem. Dat is ook een uitdaging, als ik dat mag zeggen.

Er zijn inderdaad wat maatregelen te nemen. Er is een lerarenloopbaanpact, dat ervoor moet zorgen dat die leerkrachten eigenlijk kunnen werken zoals het een onderwijssysteem van de 21e eeuw betaamt. Ze moeten namelijk een permanente vorming kunnen krijgen op het vlak van digitalisering. Ze moeten bijgeschoold kunnen worden op het vlak van de nieuwe uitdagingen, zoals de diversiteit in de klas, de talige diversiteit. We moeten daarin kunnen investeren.

Er zijn dus een aantal uitdagingen. We hebben het daar al een tijdje over gehad. Nu denk ik dat het belangrijk is om daar een open debat over te voeren en om ruimte te maken, ook budgettair, voor de zaken die nodig zijn, zoals die permanente bijscholing, zoals de aanvang van de starters, want heel wat leerkrachten verlaten het beroep in de eerste vijf jaar. We hebben die maatregelen eigenlijk zo goed als klaar. Wat zegt de vakbond? Ze geven u een ultimatum, in plaats van mee te gaan nadenken over de omvorming van de schoolorganisatie, waardoor middelen kunnen vrijkomen. Want laten we wel wezen, collega's: we hebben zowat het duurste secundair onderwijs van de OESO-landen. Meer is dus mogelijk. Hoe gaat u om met dat ultimatum, minister?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Bedankt voor de vragen, collega's. Misschien eerst een punctuele rechtzetting ten opzichte van collega Gennez: deze Vlaamse Regering heeft in de voorbije twee jaar 500 miljoen euro extra geïnvesteerd in ons Vlaamse onderwijs. We zitten nu aan historisch hoge bedragen. 11,3 miljard euro wordt er geïnvesteerd. Het stijgende aantal leerlingen zet zich elk jaar om in een stijgend aantal leerkrachten, die ook de kans krijgen om les te geven.

Maar dat is natuurlijk niet de kern van de zaak. Als de vraag is of er grote noden zijn in het onderwijs en of er nood is aan een loopbaanpact, collega's, dan is het antwoord op die vraag voor mij zeer nadrukkelijk 'ja'. We hebben trouwens in het regeerakkoord geschreven dat we aan zo'n pact willen werken. Maar een pact, collega's, vraagt natuurlijk dat je akkoord gaat met drie partijen: werkgevers, werknemers en de Vlaamse overheid. Ik heb in de voorbije maanden zeer intense gesprekken gevoerd, eerst bilateraal en dan twee plenaire vergaderingen lang, rond mogelijke contouren van maatregelen.

En collega Gennez, ik splits niemand iets in de maag. Want als je iemand iets in de maag splitst, kun je geen pact maken. Een pact is een overeenkomst tussen

drie partijen. Maar op een bepaald moment, als je voldoende bilateraal gesproken hebt, moet je wel de kaarten op tafel leggen en zeggen: uit de gesprekken die wij gevoerd hebben, zie ik die mogelijke contouren om over te praten. En dan is het antwoord dat de mensen moeten geven, een tijdje later, voor mij een open vraag. Maar ze kunnen dat doen.

Gisteren zijn zowel de werkgevers- als de werknemersorganisaties bij mij op het kabinet geweest en gedurende bijna twee uur is er punctueel ingegaan op alle contouren die wij geschetst hebben rond een mogelijk kader voor onderhandelingen rond de loopbaan.

Collega's, ik vond het goed. Het is de eerste keer dat iedereen zijn kaarten op tafel heeft gelegd en dat er met een zeker respect gesproken is over maatregelen die we moeten nemen. De collega's hebben er een aantal geschetst. Voor mij is prioritair de zorg om zowel de loopbaanvastheid als de begeleiding van startende leerkrachten. Daar knelt het schoentje absoluut. Zorg voor begeleiding van leraars op oudere leeftijd om goed en werkbaar het einde van de carrière te kunnen maken. Er was ook veel discussie en er waren veel zorgen omtrent de opdracht van de leraar: wat is dat precies? Wat zijn kerntaken en wat niet?

Ik heb twee grote zorgen na het gesprek van gisteren. De eerste grote zorg is: er zijn inhoudelijk heel zware discussies tussen werkgevers en werknemers. Ik geef een voorbeeld. In de voorstellen die ik heb gedaan, na de vele gesprekken, heb ik gezegd dat toezicht op de speelplaats voor mij geen kerntaak van een leraar is. Als je de kerntaken beschrijft, zit dat er niet in. Bepaalde werkgeversorganisaties hebben gisteren gezegd dat dat voor hen het wezen is, dat het wel de kerntaak van de leraar is. Zij willen dat erin. Zo zijn er een heel aantal inhoudelijke knelpunten waarover we de komende weken naar een consensus moeten zoeken. Ik geef een tweede voorbeeld. Werkgevers zeggen: 'We wensen maximale flexibiliteit voor de leraren. Geef ons de middelen en laat ons de leraren inzetten zoals wij vinden dat het goed is.' Vakbonden vragen zeer terecht: 'Zorg ervoor, met alle middelen die er zijn, dat je de leraar zijn kerntaak laat doen, namelijk lesgeven.' Er zijn dus inhoudelijk heel wat discussies.

Een tweede discussiepunt is het budget. Ik vind het niet zo raar dat de vakbonden extra middelen vragen, maar ik laat me niet chanteren door een deadline die wordt gesteld, en ook niet door de vraag naar een blanco cheque. We moeten natuurlijk blijven discussiëren over de inhoud. Een pact betekent overheid, dat kan meerderheid en oppositie zijn, dat betekent werkgevers-werknemers, maar laat ons alstublieft de komende weken verder werk maken van de zo noodzakelijke inhoudelijke gesprekken, zonder taboes. Als we dingen willen wijzigen, of als we veranderingen willen doorvoeren, moeten we ook bereid zijn om te kijken naar het systeem zoals het nu werkt, en kijken of er bijstellingen kunnen gebeuren.

Ik wil hier ook een oproep aan de sociale partners doen: blijf inhoudelijk spreken. Ik ben zeker bereid om binnen de budgettaire mogelijkheden van deze Vlaamse Regering te kijken of er middelen kunnen zijn, maar een ultimatum stellen – we willen eerst zoveel middelen en dan gaan we over de inhoud spreken – was niet wat ik gisteren uit de vergadering heb onthouden. Ik hoop echt dat iedereen bereid is om verder de inhoudelijke discussie te voeren. Ons onderwijs en onze leraars verdienen dat. Dat is ook een teken van respect.

Caroline Gennez (sp·a): Minister, uw eigen jaarverslag van Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) geeft zwart op wit aan dat u 3 procent hebt bespaard in het secundair onderwijs. Dat keer op keer hier komen ontkennen, is onkies, ook ten opzichte van de leerkrachten, bijvoorbeeld degenen die in het Sint-Carolus-Instituut in Sint-Niklaas vorige week vrijdag twee uren het werk hebben neergelegd omdat de voorstellen die de Vlaamse Regering op tafel legt zeventien

leerkrachten in die school hun job zou kosten, en aan andere leerkrachten vraagt om twee uren langer te werken voor hetzelfde loon. Dat zou men in de privésector nog niet eens overwegen. Als u echt denkt dat u op die manier de job aantrekkelijker maakt voor jonge leerkrachten en voor leerkrachten die al langer in het beroep zijn, dan hebt u toch wel niets begrepen van wat er leeft op de gemiddelde Vlaamse school.

Ann Brusseel (Open Vld): Mevrouw Gennez, ik kan het niet laten even te repliceren op wat u zegt. Als u de omvang ziet van de uitdagingen voor ons onderwijs, op het vlak van de noden van de leerkrachten, zowel inhoudelijk als de nood aan het aantal leerkrachten, dan gaat het niet alleen over wie komend schooljaar een aantal uren meer of minder zou lesgeven. Het gaat om de omvorming van een beroep, een beroep dat klaar moet zijn voor de toekomst, dat het vandaag niet is, dat nog altijd geschoeid is op het model van een eeuw geleden. Dan moet men fundamentele ingrepen doen.

Dat mis ik momenteel in de discussie. Dat mis ik in de voorstellen van zowel de koepels als van de vakbonden. Waar men voor de hervorming van het secundair onderwijs de revolutie predikte, mag er nu enkel iets bijkomen, en dan nog met een grote zak geld erbij. Wel, dat is niet voldoende. Als men de uitdagingen echt moet aanpakken, moeten er fundamentele hervormingen komen. Ik denk ook, en niet het minst, aan een van de zaken waar we niet zo goed op scoren, namelijk dat de leerlingen met de hoogste noden in de Vlaamse scholen het minst beroep kunnen doen op de meest ervaren leerkrachten. Die zaken moeten we aanpakken, en daarvoor reken ik op u.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Het loopbaandebat mag zeker niet herleid worden tot een discussie over de noemers 20, 21 of 22. Dit doet alle leerkrachten onrecht aan. Ook uit onderzoek blijkt dat de meeste onder hen meer dan 38 uur per week werken. Bij sociale onderhandelingen, maar zeker bij een loopbaandebat, is er veel luisterbereidheid, empathie en de vereiste tijd nodig van alle partners. Het meest fundamentele op dit moment is dat alle verantwoordelijke partners aan tafel blijven. Ik onthoud dat er grote eensgezindheid over is dat er enerzijds maatregelen genomen moeten worden voor startende leerkrachten op vlak van begeleiding en stabiliteit en anderzijds voor oudere leerkrachten. Terloops wil ik opmerken dat als het gaat over middelen voor het loopbaandebat, dit niet alleen een verantwoordelijkheid is van de minister van Onderwijs, maar van de hele Vlaamse Regering.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, we zijn het er allemaal over eens dat leerkrachten een stevig pakket maatregelen verdienen om hun job aantrekkelijk te maken. Dat wordt hier al zeer lang gezegd in dit parlement, maar het lijkt er niet op dat er vooruitgang wordt geboekt. De gesprekken zijn inderdaad niet onder een goed gesternte gestart, precies omdat het eerste wat was voorgesteld, het optrekken van het aantal uren was dat leerkrachten zouden moeten werken. Het is een rare en niet verstandige communicatie te zeggen: 'We gaan uw loopbaan versterken, maar eerst vragen we u om voor hetzelfde loon twee uur meer les te geven.' In de feiten betekent dat vier of vijf uur meer werken. Dat is nooit gezien, en dat zou men nergens aanvaarden.

Minister, bent u bereid om daarvan af te stappen, om het debat open te trekken en op een andere manier de gesprekken te starten? Volgens mij is die vraag terecht, want zo gaan we er niet uit geraken en zit het debat vast.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Het lerarenloopbaanpact bespreken binnen het beperkte tijdsbestek van deze plenaire vergadering is moeilijk. Daarvoor is een ruimer debat nodig. Ik denk daarbij aan wat mevrouw Celis en andere collega's van onze commissie daarover te zeggen hebben. Wat ik wel belangrijk vind en namens onze fractie wil meegeven, is dat de kerntaak van de leerkracht is om les te geven. Die werklastmeting van wat de leerkracht nu werkelijk doet, is een belangrijk gegeven. We moeten goed kijken naar de tijdsbesteding en naar wat ze doen en niet doen, en we moeten ervoor zorgen dat zaken die administratief belastend zijn, weggenomen worden.

Wat ik mis, is zinstroom, opleiding van directies, evaluatie van leerkrachten, nascholing en zo meer.

Tot slot verwijs ik naar een bericht van de OESO van vorige vrijdag, en waardoor de ogen van de wereld op ons gericht zijn: er zijn bij ons 9 leerlingen per leerkracht. Misschien moeten we wel eens uitzoeken waar alle middelen, zowel qua personeel als financieel, die blijkbaar niet in de school en in de klas zitten, dan wel naartoe gaan.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Gennez, we hebben al vaak over cijfers gesproken. Als u vraagt of er besparingen gebeurd zijn op de werkingsmiddelen, dan is mijn antwoord: ja. U moet dan ook intellectueel eerlijk zijn, en als we kijken naar de harde cijfers die in Onderwijs geïnvesteerd worden, zult u met mij moeten vaststellen dat de budgetten 500 miljoen euro gestegen zijn. De middelen zijn wat ze zijn, en we zitten op 11,3 miljard euro.

Als u daar van neen op blijft schudden, begrijp ik het niet meer. Ik wou dat u mij zou laten uitspreken, want u krijgt straks nog het laatste woord.

Mevrouw Gennez, we investeren 11,3 miljard euro in ons Vlaams onderwijs. Dat zijn welbestede middelen. Wat mij betreft, is geen euro die we in onderwijs investeren te weinig. Maar ik aanvaard niet dat er geen enkele discussie en geen enkel gesprek zou kunnen zijn over de manier waarop we vandaag onderwijs aan onze leerlingen verstrekken. Ik vind dat iedereen de methode waarin hij werkt, in vraag moet durven te stellen. We moeten echter durven te kijken of we die bulk middelen optimaal besteden of dat we dat op een andere wijze kunnen doen.

U hebt verwezen naar een school in Sint-Niklaas. Ik was vrijdag toevallig in een school in Ternat waar het hoofd van de inrichtende macht mij kwam zeggen dat ze klaar zijn voor een 38 urenweek. Ook de vakbonden zijn daar klaar voor. Ik hoor dus op het terrein heel veel variërende verhalen, en ik hoor ook heel veel creatieve verhalen, maar ik vind het van belang dat we de discussie in alle openheid willen voeren. U zult mij nooit in een schema krijgen waarin – en ik verwijs even naar de woorden van de heer Daniëls – de kerntaak van de leraar plots niet meer zou zijn: lesgeven. We moeten er toch van uitgaan dat als iemand een lerarenopleiding volgt, het toch is om les te geven.

Mevrouw Meuleman, ik heb op geen enkele wijze mijn voet in de 'plat' gezet van de noemers. We hebben dit debat al gevoerd in de commissie. Ik heb een totaalpakket voorgesteld. Als je nu kijkt naar het aantal uren dat leerkrachten voor de klas moeten staan, varieert dat nu van 20 tot 29 uur: praktijkleraars 29 uur en masters in de derde graad 20 uur. Ik heb die spanning inderdaad wat kleiner gemaakt en tussen de 27 en 22 uur gebracht. Ik heb tegelijkertijd gezegd dat ik wil dat een aantal taken die leraren moeten doen of waarvan men het normaal vindt – denk aan de onvergoede plage-uren – geminimaliseerd worden. Ik wil dat daar taakverlichting is. Maar die tweede kant van het verhaal hoort blijkbaar niemand. Ik stel nu vast dat ook de vakbonden dat blijkbaar niet meer horen. Ik vind dat spijtig. Ik had liever gehad dat men ook had gezegd dat de maatregelen voor die starters goed zitten, en dat men dat en dat en dat goed

vindt. Dat heeft men in die vergadering wel gedaan. Op die basis zijn de gesprekken voortgezet. Dan kunnen we kijken welke middelen we nu al dan niet te kort hebben. Maar nu een ultimatum stellen en zeggen: eerst een zak geld en dan is alles in orde, dat is gewoon oneerlijk! De inhoudelijke discussies die er nog zijn, zijn best wel aardig en best wel omvangrijk.

Collega's, laat ons alstublieft in het belang en met een grote respect voor ons Vlaams onderwijs de inhoudelijke debatten goed voortzetten en de budgettaire kaartjes die eraan hangen ook in alle transparantie op tafel leggen. Ik wil graag naar de Vlaamse Regering gaan met de boodschap dat we extra budgetten nodig hebben, maar dan graag met een inhoudelijk, goed onderhandeld plan waarin zowel werkgevers, werknemers maar ook wij als Vlaamse Regering achter staan. Die gesprekken moeten we nu heel snel kunnen voortzetten. *(Applaus bij de meerderheid)*

Caroline Gennez (sp.a): Minister, ik begrijp dat u wat onzeker wordt wat die extra zak geld betreft. Wij steunen u daar natuurlijk wel in. U moet dat bij uw collega's ook eens vragen en op tafel kloppen. Maar de Vlaamse Regering heeft eerst heel veel afgeroomd in het onderwijs. Daardoor stijgt het risico op burn-out en staan er heel veel leerkrachten effectief onder druk.

Minister, hervormen vraagt moed, visie en middelen. Die moed hebt u tot op vandaag inderdaad onvoldoende getoond, omdat wij denken dat een debat over de schoolopdracht moet gaan en dat leerkrachten net zoals andere werknemers niet meer dan 38 uur per week moeten werken. Wij steunen u daarin om dat ook te bewerkstelligen. Maar vandaag zijn er leerkrachten die tot 54 uur werken. U zou dat moeten bestuderen.

Mijnheer Daniëls, u zegt dat er een studie op komst is over de werkbelasting in het beroep. Wel, minister, in een normale onderhandeling studeert u eerst en gaat u dan op basis van concrete feiten het gesprek aan met de vertegenwoordigers van de werknemers en de werkgevers. Dan zegt u niet eerst: u moet d'office twee uur meer werken. U spant met andere woorden de kar voor het paard, en dat is slecht aangekomen in het Vlaamse onderwijs. *(Applaus bij sp.a en van Elisabeth Meuleman)*

Ann Brusseel (Open Vld): De werklastmeting is inderdaad heel belangrijk en hoogst noodzakelijk. Men moet eerst de werklastmeting doen vooraleer conclusies te trekken. Maar, vrienden van sp.a, die werklastmeting heb ik in de vorige legislatuur al gevraagd toen Pascal Smet met een eerste versie, een draft, van een loopbaanpact op de proppen kwam. Helaas is die werklastmeting toen ook niet in de steigers gezet. Wat de werklastmeting betreft, is de 38 urenwerkweek voor ons essentieel om een flexibel en eerlijk personeelsbeleid te kunnen voeren. Daarvoor zijn bepaalde zaken essentieel. De rechtspositieregeling moet meer flexibiliteit toelaten en de directies moeten worden versterkt. Dat is essentieel.

Ik zou willen afronden met een citaat van de heer Schleicher, een onderwijs-expert van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), die we vorige week in Parijs hebben kunnen horen. Volgens hem is een van de grote problemen in OESO-landen dat de leerlingen zich op het vlak van het leren in de 21e eeuw bevinden, maar dat veel leerkrachten nog in de 20e eeuw zitten en dat het systeem uit de 19e eeuw dateert. Minister, als onze vakbonden in de 19e eeuw willen blijven, doen ze dat maar. Het zal niet met de steun van onze partij zijn. Wij willen immers, samen met u, een ambitieus lerarenloopbaanpact realiseren. *(Applaus bij Open Vld en de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de trambestelling van De Lijn en de toekomst van Bombardier Brugge

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, de herstructurering bij Bombardier leeft natuurlijk nog altijd. Er staan ongeveer 250 banen op de tocht en ook de toekomst van het bedrijf zelf in Brugge wordt in vraag gesteld. Een cruciaal element in het dossier is tijdens plenaire vergaderingen al tweemaal ter sprake gekomen, eenmaal in november 2016 en eenmaal veertien dagen geleden, naar aanleiding van een actuele vraag van de heer Landuyt. Het gaat dan om de order van trams bij Bombardier door De Lijn.

Minister, in eerste instantie is die bestelling toegewezen aan Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles (CAF), een Spaans bedrijf. De Raad van State heeft die order echter geschorst. Ondertussen heeft minister Peeters Bombardier bezocht en heeft hij met de directie een aantal afspraken kunnen maken. Indien ik goed ben ingelicht, hebt u zelf, nadat u uw fiets had teruggevonden, samen met de minister-president overleg kunnen plegen met de directie en de vakbonden van Bombardier. Misschien hebt u vandaag nog apart met de vakbonden overlegd. Uit de berichtgeving heb ik enkel kunnen opmaken dat de minister-president heeft aangekondigd dat in de nabije toekomst overleg zal worden gepleegd met het Europees hoofd van Bombardier. Over de order van De Lijn is niets gezegd. Die order is waarschijnlijk nochtans cruciaal voor het voortbestaan van de vestiging te Brugge.

Minister, mijn vraag is heel duidelijk. Kunt u uitleg geven over het bezoek dat u gisteren aan Bombardier hebt gebracht? Welke initiatieven hebt u al genomen met betrekking tot het dossier van De Lijn en de 146 trams?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voorzitter, gisteren heeft een zeer ruime delegatie van de Vlaamse Regering op het kabinet van de minister-president een delegatie van Bombardier ontvangen. Minister Crevits, minister Tommelein en minister Muyters waren ook aanwezig. We hebben natuurlijk kamerbreed een gezamenlijke doelstelling. Indien we dit willen benaarstigen, zoals minister Crevits soms zegt, moeten we volgens mij enigszins behoedzaam optreden op het publiek forum.

De Lijn kijkt natuurlijk naar de verantwoording en de rekeningen die CAF naar voren heeft geschoven met betrekking tot het preventief onderhoud. Er is een extern expert aangesteld die de cijfers moet valideren.

Er is een gesprek aangevraagd met de heer Allmer, het hoofd van Bombardier in Europa, en volgens mij ook in Afrika en het Midden-Oosten. De tewerkstelling in Brugge zal natuurlijk het hoofdonderwerp vormen. Daaraan koppelen we de contracten, en niet het minst de levering aan de NMBS.

Op kortere termijn zitten we ook met de gunning van de hermelijntrams en de koppeling van die trams. Die hermelijntrams zijn door Bombardier zelf ontwikkeld, en enkel dit bedrijf beheerst de techniek om de trams aan elkaar te koppelen. Dat is een contract dat we onderhands kunnen gunnen. Het contract betreft de koppeling van vijftig hermelijntrams en heeft een waarde van 17 miljoen euro. We zullen dit zo snel mogelijk trachten te gunnen. Er moeten nog een paar technische details in orde worden gebracht, maar tegen juni of juli van dit jaar zou dat moeten lukken.

Conclusie: we staan zij aan zij voor het behoud van de tewerkstelling. Ik ben mijn fiets dan wel kwijt, maar kwestie is dat we niet al te veel jobs kwijt zijn in

Brugge, in West-Vlaanderen. We moeten daar behoedzaam en voorzichtig mee omspringen.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik begrijp dat er bij het overleg een zekere behoedzaamheid en vertrouwelijkheid moet zijn. Een aantal van uw antwoorden komen telkens terug. Het antwoord dat u nu geeft, heb ik gekregen in november. Twee weken geleden kreeg ik ook grotendeels hetzelfde antwoord. Vandaag blijft u wat op de achtergrond en geeft u niet veel informatie vrij. Ik wil echter nog eens herhalen dat de Europese Ondernemingsraad van 27 februari heel cruciaal zal zijn voor het voortbestaan van Bombardier in Brugge en voor de tewerkstelling. Het gaat dan niet specifiek over West-Vlaanderen, maar over jobs in Vlaanderen. We moeten daar een extra inspanning voor doen. Ik wil u dan ook bijkomend vragen wat u hebt toegezegd aan de vakbonden en aan de directie van Bombardier.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Dit dossier ligt ook mij na aan het hart, Bombardier ligt in de stad waar ik ben geboren en opgegroeid. Het gaat over bijzonder veel werknemers, mensen met veel talenten. Ik denk dat de minister hier niet meer kan zeggen over de contracten dan hij vandaag heeft gedaan, en dat is ook raadzaam.

Mijn eerste actuele vraag ooit in dit halfroond ging ook over Bombardier. Dat was op het moment dat Bombardier moest wachten op een order om de gap in te vullen. Ze hadden gevraagd om het delen of cosourcen van werknemers mogelijk te maken met een aantal andere spelers zodat ze in afwachting van mogelijke beslissingen hun personeel toch nog aan de slag konden houden. Het Vlaams netwerk van ondernemingen, Voka, had toen een bemiddelingsrol voorgesteld, maar dat is toen niet gelukt omdat er op federaal vlak geen kader was. Ik heb dat aangebracht bij minister Muyters en we hebben dat tijdens de laatste commissievergadering nog besproken. Dat lijkt me iets wat in de slipstream van het vakbondsoverleg opnieuw wat leven kan worden ingeblazen, het kan een kortetermijnoplossing betekenen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik vond het eigenlijk mooi dat net gisteren, op Valentijnsdag, een grote delegatie van de Vlaamse Regering een hart onder de riem stak van de vakbonden van Bombardier. Ik denk dat iedereen in dit halfroond zeer bezorgd is over de toekomstige tewerkstelling van dit bedrijf. Het verbaasde me anderzijds dat deze vraag na veertien dagen al opnieuw wordt gesteld, voorzitter. Er is ook niet heel veel nieuws gezegd. Vorige keer, minister, hebt u zeer duidelijk gezegd dat u niet veel kunt doen voordat de Raad van State ten gronde heeft geoordeeld. We gaan de procedure nu niet zomaar opnieuw beginnen, want dan begint het andere bedrijf misschien te procederen. Minister, wanneer denkt u dat de Raad van State zijn ei zal leggen?

Minister Ben Weyts: Ik zou het niet weten. De Raad van State is niet gebonden aan mijn opinies. Het is wel zo dat de Raad van State naar aanleiding van de schorsing heeft gezegd dat er een onvoldoende verantwoording is op het vlak van de gunning. Er werden meer bepaald vragen gesteld bij het realistisch gehalte van de cijfers die naar voren werden geschoven door CAF in het kader van het preventieve onderhoud. Vervolgens heb ik aan De Lijn gevraagd om een externe onafhankelijke aan te duiden om die cijfers te valideren. Dat proces zal lopen. Dat is een goede zaak, op basis waarvan we kunnen bekijken of er enige grond is om te zeggen dat het contract zoals aangediend niet realistisch is.

Daarnaast, zoals de heer Ronse zegt, werken vandaag veel Vlamingen vanuit Brugge in Noord-Frankrijk, in Crespin geloof ik. In het verleden hebben al veel

Vlamingen de beslissing genomen om mee te verhuizen met de productie. Ze zijn naar Noord-Frankrijk gaan werken.

Wat heb ik toegezegd? Als je goed hebt geluisterd, heb ik hier wel degelijk enkele nieuwe zaken verteld. Maar daarnaast is het niet raadzaam om in functie van onze gemeenschappelijke doelstellingen, namelijk het maximale behoud van zo veel mogelijk jobs in Brugge, in te gaan op details van de gesprekken die we hebben gehad. Ik weet dat dat voor een parlementslid niet leuk is, maar het dient een hogere doelstelling.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, het is inderdaad mijn taak als parlementslid om die vraag te stellen, zeker als het gaat over tewerkstelling. Mevrouw Brouwers, waarom stel ik die vraag hier vandaag en waarom is ze actueel? Een: als je goed hebt geluisterd, er was gisteren overleg met een grote delegatie van de Vlaamse Regering. Twee: op 27 februari is er een Europese ondernemingsraad bij Bombardier waar waarschijnlijk zal worden beslist over het voortbestaan van de vestiging in Brugge. Drie: in de afgelopen maanden heeft minister Weyts toch een aantal aankondigingen gedaan dat hij in overleg zou treden met De Lijn om initiatieven te nemen, waarvan hij er vandaag een heeft aangekondigd.

Wanneer op 27 februari zal blijken dat honderden jobs verdwijnen uit West-Vlaanderen en dat de vestiging van Bombardier sluit, dan sta ik hier opnieuw.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de modernisering van de rijopleiding

ACTUELE VRAAG van Lode Ceyskens aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het uitblijven van de vernieuwde rijopleiding

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord

Lorin Parys (N-VA): Minister, net zoals veel collega's in het Vlaams Parlement weet u dat de belangrijkste doodsoorzaak voor jongeren tussen 15 en 24 jaar het verkeer is. Uit het buitenland hebben we geleerd dat daaraan wat kan worden gedaan als we de rijopleiding hervormen en als we de rijexamens anders aanpakken. U hebt er twee jaar aan gewerkt in het Vlaams Huis voor de Verkeersveiligheid, in een heel uitgebreide werkgroep. Deze week was daar wat over te doen omdat bleek dat niet iedereen op de hoogte zou zijn van alle veranderingen die op 1 juni staan te gebeuren in dat nieuwe rijexamen.

De Vlaamse Jeugdraad heeft daarover een noodkreet gelanceerd, wat ik een beetje eigenaardig vond omdat ze deel uitmaakten van het Vlaams Huis voor de Verkeersveiligheid en ook heel specifiek van de werkgroep die zich bezighoudt met dat vernieuwde rijexamen.

Minister, ik maak me dus weinig zorgen over fase een. Daarover hebt u deze week duidelijk gecommuniceerd. Waar ik me wel zorgen over maak, is fase twee. Daar hebben we federaal minister Bellot voor nodig. Fase twee betekent natuurlijk dat we een andere vorm van voorlopig rijbewijs nodig hebben. Als ik me goed herinner, hebben we u daarover in de commissie ondervraagd. U hebt daarover een akkoord gesloten met federaal minister Bellot.

Dat akkoord bestond uit vier punten. Het vierde luidt: "De federale overheid vervangt het huidige kaartmodel voorlopig rijbewijs door het model op basis van

het door de drie gewesten eensluidend opgesteld model. De drie gewesten zullen elk afzonderlijk een brief richten aan de federale minister van Mobiliteit met het verzoek de aanpassingen dienovereenkomstig door te voeren in de betrokken federale regelgeving.”

Minister, hoe zit het nu met dat voorlopig rijbewijs? Komt het er? Wanneer komt het er? Welke indicaties hebt u daarover van uw federale collega?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Minister, het is niet de eerste keer dat we hier staan voor het rijbewijs en het rijexamen. Voor mijn fractie is dat een oprechte bezorgdheid: de rijopleiding en het rijexamen. Inderdaad, bij jongeren is de belangrijkste doodsoorzaak nog altijd een ongeval in het verkeer. Daar mogen wij als maatschappij niet naar blijven kijken.

Ik heb maandag gelezen dat de Vlaamse Jeugdraad aan de alarmbel ging hangen over het nieuwe rijexamen dat nog steeds niet bekend was. Ik denk dat men zich inderdaad grondig moet kunnen voorbereiden op dat examen. GOCA zei dat ze het nog niet mochten publiceren omdat het nog niet in het Staatsblad is verschenen. Dinsdag hebben we dan alleszins alles daarover gelezen. Tot daar het rijexamen. Ik ga ervan uit dat u het voorlopig rijbewijs met uw goede vriend Bellot ook wel verder uitgewerkt krijgt.

Ik ben vooral geïnteresseerd in de rijopleiding. Dat rijexamen is uiteindelijk het sluitstuk. Daar meten we hoe efficiënt we onze bestuurders hebben opgeleid. Onze fractie kon uitermate tevreden zijn met de conceptnota die de Vlaamse Regering goedkeurde op 4 december 2015. Daar zaten heel wat wezenlijke elementen in om die rijopleiding duchtig te verbeteren en ook een mentaliteitswijziging aan te brengen. Ik blijf deze dooddoener herhalen: de rijopleiding is geen snelle glijbaan om een ticket te hebben om het stuur te mogen vasthouden. Het moet een degelijke opleiding zijn om onze jonge chauffeurs veilig in het verkeer te brengen.

Na 4 december 2015 heb ik jammer genoeg niets meer gehoord over die rijopleiding, behalve dat ene punt van het rijexamen. Minister, mijn vraag is dan ook heel pertinent: wanneer mogen we de vernieuwde rijopleiding verwachten?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: In onze strijd tegen de schande van de vierhonderd verkeersdoden die jaarlijks te betreuren zijn op onze Vlaamse wegen, hebben we een uitvoerig Vlaams Verkeersveiligheidsplan uitgewerkt. Een belangrijk element daarin is de hervorming van de rijopleiding. Die valt uiteen in twee delen en u mag die niet vermengen. Enerzijds is er de hervorming van het rijexamen en anderzijds de hervorming van de rijopleiding.

De hervorming van het rijexamen is een volledig Vlaamse bevoegdheid, 'no doubt about it'. Wat gaan we veranderen? Ten eerste, de aanpassing van het theoretisch examen, waarbij zwaardere overtredingen zwaarder worden aangerekend. Ten tweede, wat betreft het praktisch examen hebben we de invoering van de risicoperceptietest, de invoering van zes manoeuvres waaruit er twee moeten worden geloot en het zelfstandig rijden, waarbij de kandidaat-bestuurder ergens naartoe moet rijden op basis van de gps als die aanwezig is of op basis van een kaart. Deze wijzigingen zijn ingevoerd. Dat is allemaal vlot verlopen.

Op 20 januari hebben we in de schoot van de Vlaamse Regering de tweede goedkeuring gehad. Daarvoor is alles in orde. GOCA heeft dat ook onmiddellijk gecommuniceerd op de eigen website. We hebben er ook zelf over gecommuniceerd. Men wou wachten met een grote communicatiecampagne tot wanneer het besluit

werd gepubliceerd in het Staatsblad. Dat lijkt mij niet echt nodig of geen voorwaarde te zijn. Daarom heb ik hen toch gevraagd om dat deze week nog te doen. Dat de Vlaamse Jeugdraad niet op de hoogte was, is verbazingwekkend aangezien hij zelf mee aan de ontwerptafel zat en mee geschreven heeft. Dat wat betreft het eerste luik, de hervorming van het rijexamen. Dat is een volledig Vlaamse bevoegdheid, en daar heeft de federale overheid niets mee te maken.

Het tweede luik gaat over de rijopleiding. Het federale niveau zegt daar dat het bevoegd is voor het voorlopig rijbewijs en dus ook voor het model van voorlopig rijbewijs. Vandaag heb je een voorlopig rijbewijs waarop ofwel 18 of 36 maanden geldig staat. Wij willen die twee sporen, namelijk het alleen of met de rijsschool rijden, omvormen tot één duidelijke afspraak, namelijk een minimale termijn van 9 maanden en een maximumtermijn van 18 maanden. Daarvoor moet dat model worden aangepast. We spreken over niet meer dan een papiertje. Wij vragen dat niet alleen, maar samen met de andere gewesten. We willen dus dat het huidige papiertje waarop 18 of 36 maanden staat, wordt aangepast naar een maximale duur van 18 maanden. Dat alleen vragen we. Ik had daarover eind december een afspraak met minister Bellot. We hebben zelfs zelf een ministerieel besluit opgemaakt, dat zelfs vertaald is naar het Frans en bezorgd aan de federale minister opdat de zaken zouden vooruitgaan. Meer kunnen we niet doen. (*Opmerkingen van Björn Rzoska*)

Ik denk dat het wel een goede vertaling was, maar ik ben geen expert ter zake, collega Rzoska. Ook daar mikken wij op 1 juni maar ik ben daar volledig afhankelijk van de werkzaamheden en de vooruitgang, 'le progrès', op het federale niveau bij collega Bellot. We hebben verschillende keren contact genomen, we dringen erop aan dat het vooruit zou gaan. Als dat niet zo is, dan moeten wij inderdaad verschuiven naar het najaar. Maar nog eens, dat staat volledig los van de hervorming van het rijexamen. Dat zal in werking treden op 1 juni zoals gepland. Voor de hervorming van de rijopleiding zijn we afhankelijk van de werkzaamheden op het federale niveau. Dat vlot niet even goed.

Lorin Parys (N-VA): Minister, dank u wel. Voor die fase 2 maak ik me toch wel zorgen. Ik begin te denken dat minister Bellot zijn achternaam niet toevallig op 'slow' eindigt. Ik moet eerlijk zeggen dat dit mij wel enige zorgen baart. Wat kun je als Vlaams minister nog meer doen dan een koninklijk besluit schrijven, en dat als Vlaams-nationalist, en dan ook nog in het Frans, om ervoor te zorgen dat alles snel gaat zodat we pragmatisch dit belangrijk probleem oplossen? Het uitgangspunt is heel belangrijk, namelijk: meer kilometers is de belangrijkste determinant in het ervoor zorgen dat er meer verkeersveiligheid is vooraleer jongeren definitief hun rijbewijs krijgen. Die negen maanden zijn effectief heel belangrijk.

Minister, mijn tweede vraag gaat over het terugkommoment. Dat is een decretaal initiatief. Wanneer kunnen we dat verwachten?

Lode Ceysens (CD&V): Minister, dank u wel. Het is mij compleet duidelijk dat het rijexamen volledig Vlaamse bevoegdheid is. Het is trouwens een mooie quote: 'Volledig Vlaamse bevoegdheid, no doubt about it.' Eentje om in te kaderen, zou ik zeggen. Daar zitten we ook op snelheid.

Nogmaals, ik begrijp dat u alle mogelijke inspanningen doet om samen met uw goede vriend Bellot het voorlopig rijbewijs op de kaart te zetten. Maar als ik de conceptnota Rijopleiding goed heb gelezen, zaten daar nog een aantal andere zaken in, naast dat voorlopig rijbewijs. Ik heb daar heel interessante dingen in gelezen omtrent een logboek waarmee we gaan registreren hoeveel iemand heeft gereden, in welke omstandigheden, op welke wegen en op welk tijdstip. Dat vond ik bijvoorbeeld een heel nuttige om mee te nemen. Daarom mijn vraag aan u minister: hoever staat u, behoudens het voorlopig rijbewijs, met al die andere voorstellen in de hervorming van de rijopleiding?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, het nieuwe rijexamen is een belangrijke stap voorwaarts naar meer verkeersveiligheid. Ik denk alleen dat we de onduidelijkheid uit de wereld moeten helpen en zorgen dat de teksten nu snel beschikbaar komen, voor de samenleving maar ook voor degenen die de examens moeten afnemen, de centra, waardoor ook alle misverstanden weg zijn. Zorg dus voor een snelle publicatie in het Belgisch Staatsblad. Dan denk ik dat heel veel misverstanden weg zijn.

Minister Ben Weyts: Het vormingsmoment voor begeleiders zit ook in die tweede fase, waarbij we een cursus vooropstellen van tweeënhalf uur tegen een beperkte prijs. Daarnaast is er een terugkommoment. Met de invulling zijn we rond. Dat maakt deel uit van één besluit. Ik zou niet willen dat we gaan 'saucissoneren' en we de hervorming van de rijopleiding in verschillende schijfjes en op verschillende momenten gaan doorvoeren. Ik wil dat op één momentum doen. Daarvoor ben ik dus afhankelijk van de hervorming van het model van het voorlopig rijbewijs. Dat maakt dat we aangewezen zijn op de goede diensten van, zoals u zegt, mijn goede vriend François Bellot.

Lorin Parys (N-VA): Voorzitter, mijn slotopmerking bestaat erin om onze minister heel veel doorzettingsvermogen te wensen en zeer veel plezier met zijn zeer goede vriend in het uitwerken van een pragmatische en snelle regeling.

Lode Ceysens (CD&V): Meer dan collega Parys, die vooral focust op de samenwerking met uw goede vriend Bellot, wil ik vooral ook op de rest nog eens focussen, minister. 1 juni is dichtbij. We hebben het debat over het voorlopig rijbewijs gevoerd. Ik denk dat iedereen het daarover eens is. Wij vertrouwen erop dat u dat tot een goed einde brengt. Maar naar al die andere zaken kijken wij nieuwsgierig uit. Het is geleden van 4 december 2015. Misschien kunnen we in de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken eens een gedachtewisseling hebben over de details die daarin zitten. Het gaat tenslotte allemaal over de veiligheid van onze jonge chauffeurs, een bezorgdheid van ons allen. Wij kijken daar dus naar uit. Zelfs al bent u nog niet klaar met uw goede vriend Bellot, dan willen wij verder met u spreken over de uitwerking van die conceptnota, die wij trouwens een goede conceptnota vonden.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Björn Anseeuw aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de richtlijn van federaal minister De Block aan de huisartsen betreffende het voorschrijven van antidepressiva en de gevolgen hiervan voor de eerstelijnspsychologische hulp

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Minister, wie het zelf niet heeft meegemaakt, kan zich toch moeilijk een beeld vormen van hoe zwaar het leven kan wegen op de schouders van iemand die een depressie heeft. Voor sommigen weegt het leven zelfs zo zwaar dat ze uit het leven stappen. Ook voor mensen uit hun directe omgeving is het bij momenten heel pijnlijk om te moeten toekijken hoe iemand van wie ze heel veel houden, keihard afziet. Een heel goede behandeling is dus erg belangrijk daarbij. Er zijn behandelaars die de focus veeleer leggen op het psychotherapeutische aspect. Andere behandelaars leggen de focus veel meer op het medicamenteuze, op antidepressiva bijvoorbeeld, en er zijn heel veel behandelaars die de focus ergens daartussenin leggen. Tegelijk moeten we echter een zorgwekkende trend vaststellen: het gebruik van antidepressiva in ons land is op vijf jaar tijd bijna verdubbeld. In België gaat het om bijna 2 miljoen landgenoten die antidepressiva

nemen. Tegelijk moeten we jammer genoeg ook vaststellen dat het aantal zelfdodingen in België, en ook in Vlaanderen, angstwekkend hoog blijft.

Onder andere op basis daarvan heeft federaal minister De Block een richtlijn uitgevaardigd ten aanzien van de huisartsen, waarin ze onder andere vraagt om bij de behandeling en het doorverwijzen van patiënten met een depressie veel meer dan vroeger veeleer de focus te gaan leggen op het psychotherapeutische aspect. Alleen moet dat alternatief dan ook wel voorhanden zijn. Dat alternatief moet ook toegankelijk zijn, lees betaalbaar. Voor de terugbetaling van klinisch psychologen is er vandaag federaal nog altijd geen regeling. Die is nog altijd in de maak. Op het ogenblik dat die regeling er is, zullen wij in Vlaanderen echter wel uit onze pijp moeten komen. Dan moet die eerstelijnsgezondheidszorg in Vlaanderen ook wat geestelijke gezondheidszorg betreft sterk genoeg op haar poten staan om haar rol daarin op te nemen.

Minister, staat die eerstelijnsgezondheidszorg in Vlaanderen ook wat geestelijke gezondheid betreft sterk genoeg op haar poten? Of komen er nog nieuwe impulsen, zult u nog meer structureel beleid daaromtrent voeren?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Geachte leden, ik denk dat het initiatief van de federale collega een goed initiatief is, dat het uitvaardigen van zo'n richtlijn een goede zaak is. De manier van sensibiliseren van artsen qua voorschrijfgedrag is inderdaad uiteraard een federale aangelegenheid. Dat is een van de redenen waarom in onze eigen gezondheidsdoelstellingen met betrekking tot middelengebruik de farmaceutica eigenlijk buiten de scope zijn gehouden: we zijn daar eigenlijk niet echt voor bevoegd. De beweging naar een andere benadering, zeker met betrekking tot niet-zware zorg, lijkt me natuurlijk echter een goede beweging. We proberen met ons actieplan voor een geestelijk gezond Vlaanderen natuurlijk die trend ook te stimuleren en te ondersteunen. We proberen steeds meer in te zetten op preventie en vroegdetectie. We proberen uiteraard ook in de manier waarop we de eerste lijn kunnen ondersteunen, meer plaats te geven aan de geestelijke gezondheid.

Ik geef een paar cijfers. In de begroting 2017 is in 600.000 euro recurrent meer voorzien voor vroegdetectie en vroeginterventie als het gaat over kinderen, jongeren en jongvolwassenen en risico's op psychiatrische zorg of nood. Dat lijkt me een belangrijke versterking, precies om er inderdaad voor te zorgen dat die toegang tot de juiste zorg maar ook de vroegtijdige opsporing beter kunnen worden ondersteund.

We hebben in Vlaanderen na de vorige eerstelijnsconferentie ook die eerstelijnspsychologische functie ontwikkeld. We blijven dat financieren tot we ver voorbij de volgende eerstelijnsconferentie zijn, en die vindt morgen plaats, om te bekijken hoe Vlaanderen dat verder kan uitrollen. We hebben in de begroting in 400.000 euro extra voorzien om een soortgelijke eerstelijnspsychologische functie voor kinderen en jongeren ook in Vlaanderen mee mogelijk te maken. In die zin proberen we op dat vlak dus wel initiatieven te nemen, natuurlijk wetend dat de terugbetaling van de psychotherapie uiteraard een federale aangelegenheid zal zijn.

Er is nog een aspect in die toegankelijkheid van de zorg en die vroege interventie waar we wel op kunnen inzetten, en dat is de online hulpverlening. U weet dat er onlangs specifiek naar depressie een nieuwe website operationeel is gemaakt waarbij we zelfs de combinatie met face-to-facecontacten mogelijk maken. We doen dat omdat we weten dat die websites rond alcohol- en drugshulp zeer succesvol zijn. We spreken daar echt over een mega-aantal bezoekers. Rond depressie is er een die de combinatie met therapie mogelijk zal maken. Kortom, er zijn een aantal initiatieven om in de eerste lijn echt stappen te zetten.

Er komt een eerstelijnsgezondheidsconferentie. Er is een uitdrukkelijke vraag om de eerstelijnstherapeuten beter te organiseren en te betrekken in het eerstelijnsoverleg op het zonale niveau. Dat zullen we daar uitdrukkelijk mee aan bod brengen.

Björn Anseeuw (N-VA): Ik dank u voor uw antwoord, minister. Voor ik hieperdepiep hoera zeg, heb ik enkele nuances die ik wil aanbrengen in uw antwoord.

U verwijst naar de eerstelijnspsychologische functie. Dat zijn vandaag nog altijd projecten. Ik denk dat het belangrijk is dat daar structureel beleid op volgt. Ik blijf op mijn honger zitten wat dat betreft.

U verwijst ook naar het ongelooflijke succes van de online hulpverlening. Ik heb onlangs via een schriftelijke vraag aan u de cijfers ontvangen. De evolutie van 2014 naar 2015 is dalende. Dat is geen succes. In 2015 werd online hulpverlening minder bezocht en minder gebruikt dan het jaar ervoor. Enige nuance is dan toch op haar plaats.

Ik heb een bijkomende concrete vraag. Als een patiënt op consultatie komt bij de huisarts, hoe zal hij of zij dan heel concreet vaststellen dat er in Vlaanderen bijkomende impulsen komen voor de eerstelijnsgezondheidszorg voor geestelijke gezondheid? Daar gaat het toch over, de patiënt en de huisarts die moet willen doorverwijzen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Mijnheer Anseeuw, ik vind uw vraag pertinent en relevant. Ik zou wel willen aandringen bij de N-VA, Open Vld en CD&V om hun verantwoordelijkheid te nemen bij de Federale Regering en daar te zorgen voor een terugbetaling van psychologische hulp. Dat staat in het regeerakkoord, maar we maken ons heel veel zorgen omdat er geen budgetten ingeschreven zijn en omdat het zo traag gaat dat die terugbetaling er in deze legislatuur mogelijk niet komt. We weten allemaal dat die terugbetaling cruciaal is en dat het ongelooflijk cynisch is om wel medicatie terug te betalen en niet de therapie.

Dan kom ik naar dit parlement. Minister, ik kijk naar de Federale Regering en ik kijk naar de Vlaamse Regering. U hebt ook een instrument. U hebt zelf verwezen naar de conferentie die er morgen aankomt. Ik vraag u niet om de eerstelijnspsychologische functie te behouden, ik vraag u om ze te behouden en uit te breiden. Het is een goed instrument. Als het niet goed is, evalueer het en stuur bij, maar het wordt positief aanvaard. Stuur het bij, breid het uit en zorg dat dit een volwaardig instrument wordt in het Vlaamse landschap.

De voorzitter: De heer Depoortere heeft het woord.

Ortwin Depoortere (Vlaams Belang): Voorzitter, de problematiek die de heer Anseeuw schetst en het antwoord van de minister sterken mij nog meer in mijn overtuiging dat homogene bevoegdheidspakketten op Vlaams niveau allernoodzakelijkst zijn om de zorgsector op een goede en efficiënte manier te organiseren. Het zal me niet vaak overkomen, maar ik ben het eens met mevrouw Van den Brandt dat de N-VA, CD&V en Open Vld op het federaal niveau een tandje bij kunnen steken om één klein aspect, namelijk de terugbetaling van de psychotherapie, niet op de lange baan te schuiven en daar nu eindelijk werk van te maken.

Minister, ik weet dat u op regelmatige basis overleg hebt met minister De Block. Hebt u een zicht op haar timing om de terugbetaling van de psychotherapie goedgekeurd te krijgen in de Kamer?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Voorzitter, ik vind het ook een heel belangrijke vraag. Het gebruik van antidepressiva is een thema dat vaak aan bod komt in onze commissie. Bij de vorige tussenkomst werd daar ook aangehaald dat ook het voorschrijfgedrag voor kinderen en jongeren inzake antidepressiva een onrustwekkende stijging kent. De beslissing van minister De Block lijkt me zeker niet te vroeg te komen.

Ik wil me aansluiten bij de collega's. Ik denk inderdaad dat de sleutel ligt bij de terugbetaling van de psychologische hulp; dat is beloofd en dat is aangekondigd. U verwijst er vaak naar, minister, dat u op alle mogelijke momenten daar ook op aandringt en duidelijk maakt dat het ook voor het Vlaamse beleid echt wel nodig is. Wij willen u daarin blijven steunen. Ik ben ook blij dat enkele weken geleden, in december, het Actieplan Geestelijke Gezondheid is goedgekeurd. Het zal in de commissie worden besproken. In dat plan zetten we in op een zeer breed onthaal. U linkt de eerstelijnspsychologische functie met een breed onthaal, wat de toegankelijkheid enkel maar ten goede komt. Dat is waar we nog winsten kunnen boeken.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Het is een pertinente vraag. Ik wil er even aan toevoegen dat artsen op dit moment jaarlijks een voorschrijfprofiel krijgen, waardoor er al een zelfreflectie is. Dat die richtlijn absoluut noodzakelijk is, is ook al jaren geleden gezegd. Minister De Block voert ze nu uit.

De essentie van het verhaal is om zo snel en zo vroeg mogelijk hulp te kunnen bieden. We moeten mensen tools geven, hun veerkracht versterken. Het is vooral belangrijk om escalatie te vermijden. Huisartsen, psychologen, psychotherapeuten: minister De Block is er volop werk van aan het maken. De wet op de gezondheidsberoepen is in orde maar er zijn natuurlijk mensen die stokken in de wielen steken. Het is essentieel dat die wet eerst goed van kracht is. Het gaat uiteindelijk ook over kwaliteit van zorg bieden. Eenmaal de federale raad criteria uitvaardigt en de erkenning er is, kan er terugbetaling komen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Ik wil graag de megafoon zijn van de heer Anseeuw. Minister, u weet dat eerstelijnspsychologen werken. Nederland heeft ons dat laten zien: fantastisch. Huisartsen sturen rechtstreeks door naar de eerstelijnspsychologen. Er is een wachttijd van één tot twee weken. Veel mensen zijn op acht tot tien sessies keihard geholpen en komen in sommige gevallen later terug. Een aantal van die mensen hebben langduriger therapie nodig. U weet dat het werkt, en toch blijft u steken op het niveau van proefprojecten. Zegt u nu eens gewoon hoe dat komt. Is het omdat u er nog niet echt in gelooft? Wilt u eerst nog meer bewijzen zien? Dan reiken wij u die aan. Of is het omdat u gewoon het geld niet hebt maar het wel wilt doen? (*Applaus bij sp.a en Groen*)

Minister Jo Vandeuren: Collega's, het is een beetje cynisch. Na de vorige eerstelijnsconferentie is Vlaanderen gezegd dat er enorm veel moet worden hervormd in de organisatie van de geestelijke gezondheidszorg. Vooral de toegankelijkheid in de ambulante sector en de eerstelijns is een issue. Wij zijn gestart met een aantal pilootprojecten om na te gaan of we die toegankelijkheid kunnen verbeteren. Uiteraard is het niet onze echte bevoegdheid maar de bevoegdheid van diegene die instaat voor de terugbetaling van prestaties die medische beroepen of paramedische professionals verrichten. We hebben die projecten gecontinueerd. Ze zijn door het kenniscentrum geëvalueerd. We hebben ook zelf een evaluatie gedaan. Men moet ons niet overtuigen van de relevantie ervan. Het is duidelijk dat het systeem van projecten moet worden omgezet in duurzame financiering en op termijn moet worden uitgebreid tot heel Vlaanderen. Maar collega's, het is in de

eerste plaats een federale RIZIV-kwestie (Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering). Ik ben echt niet van plan om daar middelen voor te mobiliseren als wij niet weten hoe de terugbetaling van dat wat eigenlijk met de eerstelijnspsychologische functie wordt bedoeld in het RIZIV, zal worden geregeld. We zullen die projecten stabiliseren. Ik ben er absoluut voorstander van om na te gaan hoe we ze kunnen verruimen en duurzamer kunnen maken. Maar het is toch logisch, in alle redelijkheid, dat een Vlaams minister vraagt dat klaarheid wordt geschapen over datgene wat in het federale regeerakkoord staat, namelijk dat er wordt nagegaan hoe de modaliteiten zullen zijn van de terugbetaling van die sessies. Dat zal belangrijk zijn om te weten hoe we moeten positioneren, onder welke randvoorwaarden, want in het advies van het kenniscentrum heb ik onder meer gelezen dat men veronderstelt dat bijvoorbeeld centra voor geestelijke gezondheidszorg (cgg's) een belangrijke ondersteunende rol spelen. Dat zijn allemaal dingen die we, in alle redelijkheid, moeten weten om na te gaan hoe we onze middelen, die eigenlijk stricto sensu niet echt nodig waren omdat ze in een terugbetalingsstelsel moeten zitten, beter en meer veralgemeend en duurzamer kunnen inzetten.

Björn Anseuw (N-VA): Minister, jammer genoeg blijf ik op mijn honger zitten. Ik heb gevraagd: 'Komen er nieuwe impulsen voor de eerste lijn, ook wat betreft geestelijke gezondheidszorg?' Ik heb geen antwoord gekregen. Ik heb, net zoals een aantal andere collega's, gevraagd: 'Wat met de proefprojecten?' U hebt gezegd: 'Ze worden nog voor zeer lange tijd verlengd.' Maar als ik vraag naar structureel beleid, dan hoor ik niets.

De collega's hebben natuurlijk gelijk. Ik heb dat zelf in mijn vraag aangehaald. Het is heel erg belangrijk dat er alternatieven zijn voor het hoge medicatiegebruik, bijvoorbeeld bij de behandeling van stemmingsstoornissen. Ik ben het daarmee helemaal eens. Iedereen is het daarover roerend eens. Maar dat mag ook geen excuus zijn om ons op Vlaams niveau daarachter te verbergen. 'Zolang die regeling er niet is, maken we zelf geen werk of maken we zelf geen plannen om die eerste lijn structureel te versterken.' We moeten klaar zijn tegen het ogenblik dat die regeling er is. Het moet toch mogelijk zijn om enigszins vooruit te zien op dat vlak. Het gaat over heel veel Vlamingen, over het welzijn van heel veel Vlamingen. Het gaat over het welzijn van heel veel gezinnen.

Dit is een heel belangrijke kwestie, die onze bevolking in haar geheel treft. Daarom vraag ik met aandrang om de hand aan de ploeg te slaan, minister, werk te maken van structureel beleid en dat minstens voor te bereiden vooraleer die terugbetaling geregeld is.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 17.12 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 17.29 uur.*

ONTWERP VAN DECREET betreffende onteigening voor het algemeen nut – 991 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende onteigening voor het algemeen nut.

De algemene bespreking is geopend.

Wie vraagt hierover het woord? Alleen de heer Dochy? Mijnheer Lantmeeters? U moet niet, hé. *(Opmerkingen van Jos Lantmeeters)*

Nee, er is een volgorde hier. U moet luisteren naar de voorzitter, mijnheer Lantmeeters. *(Opmerkingen van Jos Lantmeeters)*

Zou u de microfoon willen gebruiken?

Jos Lantmeeters (N-VA): Ja, ik ben het niet gewoon om ... Ik ben gewoon om te spreken zonder microfoon.

Wat dit ontwerp van onteigeningsdecreet betreft, denk ik dat we een zeer goede stap hebben gezet als uitvoering van iets dat minder schoon is, zoals ik het in de commissie heb gezegd. Ik heb daar gezegd dat de zesde staatshervorming dit misschien wel tot stand heeft gebracht, waarop sommigen dachten dat er een applaus zou komen voor die zesde staatshervorming, maar ik heb daar toen gezegd, en ik herhaal het hier, dat lelijke ouders ook schone kinderen kunnen krijgen. Ik denk dat dit ontwerp van onteigeningsdecreet inderdaad een schoon kind is dat tot stand is gekomen.

Het is een heel goede zaak dat Vlaanderen deze bevoegdheid tot zich heeft genomen en voor een mooi ontwerp van decreet heeft gezorgd, minister-president, waarbij er op dit ogenblik klaarheid en duidelijkheid komt. Onze fractie is zeer blij met de zelfrealisatie die erin opgenomen is, met de eenvoudige procedure die op dit ogenblik tot stand is gekomen, maar vooral dat aan de lokale autoriteiten op dit ogenblik veel vertrouwen wordt gegeven.

Ik ga mijn betoog daarmee al afsluiten, maar ik zat op vinkenslag voor het geval dat iemand anders iets anders zou zeggen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Dank u, voorzitter, om alsnog het woord te krijgen.

De voorzitter: Mijnheer Dochy, even voor de duidelijkheid: ik pas gewoon een carrouselstelsel toe. U zult zien, CD&V komt op een bepaald moment als eerste, dan komt de N-VA. Dat is gewoon een carrouselstelsel. U moet zich niet ongerust maken. Het is niet omdat de heer Lantmeeters een partijgenoot van mij is, dat hij daarom voorrang krijgt, integendeel zelfs. *(Opmerkingen. Gelach)*

Bart Dochy (CD&V): Vandaar dus uw aandringen dat hij alleszins zou tussenkomen.

Met dit ontwerp van decreet wordt de onteigeningswetgeving bij de tijd gebracht. Er worden vier oude wetten vervangen door een koepeldecreet. De oudste van die vier wetten dateert uit 1835. Het was dus misschien wel aan de orde om dat even beter te gaan bekijken. We komen tot een duidelijke, coherente procedure, waarin het bestuurlijke en gerechtelijke luik vloeiend in elkaar kunnen overlopen.

De Grondwet bepaalt dat onteigening de uitzondering is. Dit ontwerp van decreet maakt ook een duidelijke regeling voor zelfrealisatie als alternatief voor de onteigening. Er is bovendien ook – en dat is ook heel belangrijk – een onderhandelingsverplichting ingevoerd, alvorens men overgaat tot onteigening.

Dit ontwerp van decreet maakt het onteigeningsbesluit ook tijdelijk, en er is bepaald om de procedure te laten samenlopen met de procedures van de ruimtelijke ordening. Er is ook een openbaar onderzoek opgenomen. Er is een regeling voor de overname van het eventueel niet-onteiende restant.

Dus eigenlijk hebben we hier een heel goed voorbeeld van wetgeving die op een zeer ordentelijke manier opgesteld wordt.

Minister-president, dit ontwerp werd ook unaniem goedgekeurd in de commissie. Ik denk dat het puik juridisch werk is, waarvoor onze felicitaties en dank. Onze fractie zal het dan ook heel duidelijk volmondig goedkeuren. (*Applaus bij CD&V en de N-VA*)

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Het is moeilijk bescheiden te blijven bij al die lofzangen, die er ook in de commissie waren. We hebben er een goede bespreking gehouden met de collega's die eraan hebben meegewerkt. Dit decreet heeft vooral de verdienste de wetgeving die nog dateert uit de vorige eeuw en de eeuw daarvoor, af te schaffen, te stroomlijnen, onder te brengen in één decreet. Het is vooral belangrijk dat de rechtspositie van de onteigende verbetert. Beide partijen worden op een gelijk niveau gebracht. Er moet een openbaar onderzoek gebeuren bij de onteigening, er moet verplicht een onderhandeling gebeuren en de onteigende – in het kader van artikel 16 van de Grondwet, dat stelt dat onteigening een uitzondering op de regel is – heeft het recht op zelfrealisatie. Daarnaast, zoals collega's hebben aangetoond, verbeteren nog een aantal heel belangrijke zaken.

We gaan zien wat de praktijk met dit decreet uitwijst. Er is niets perfect. Legistiek werk is zeker nooit perfect. Ik hoop dat het een gaaf werk is, dat het de tand des tijds doorstaat, maar men weet nooit. We rekenen dan ook op de rechterlijke macht om eventuele fouten of problemen die zouden rijzen aan ons te signaleren zodat we ze kunnen opnemen bij de decreetsevaluatie.

We hebben ook de procedure sterk vereenvoudigd. De Raad voor Vergunningsbetwistingen wordt bevoegd en de vrederechter krijgt bevoegdheden, conform de vroegere procedure, maar alles moet sneller en eenvoudiger kunnen gaan. Ik kijk verwachtingsvol uit naar de toepassing in de praktijk.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (*Zie Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 991/3*)

– *De artikelen 1 tot en met 125 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende de ondersteuning van cultureel-erfgoedwerking in Vlaanderen – 1014 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 5

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende de ondersteuning van cultureel-erfgoedwerking in Vlaanderen.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Yamila Idrissi (sp.a): Dit ontwerp van decreet heeft tot doel de zorg voor en omgang met cultureel erfgoed te bevorderen door een cultureel erfgoedveld uit te bouwen en kwaliteitsvolle en duurzame cultureel erfgoedwerken te bevorderen en de maatschappelijke inbedding van cultureel erfgoed te vergroten. Aanvankelijk was er een hoopvolle conceptnota met een participatief visietraject met de erfgoedsector. Dat was zeker een stap voorwaarts. We waren er echt van overtuigd dat er met die conceptnota een stap voorwaarts kon worden gezet in de culturele erfgoedsector. Vandaag blijkt, ondanks de goede elementen, dat de verwachtingen die door de conceptnota werden geschapen, niet worden ingelost. Het is een conserverend ontwerp van decreet geworden, met weinig visie, ambitie of innovatie.

We zijn als sp.a niet te beroerd om de positieve elementen aan te halen: het feit dat de beleidsaccenten worden neergeschreven of dat in het decreet de mogelijkheid wordt ingeschreven dat er een visienota moet komen, het principe van de projectsubsidies, het tot stand komen van het ontwerp met een participatief karakter, het kwaliteitslabel dat wordt behouden, en zo kan ik nog een hele resem elementen aanhalen die positief zijn in het ontwerp van decreet.

Maar we hebben ook wel een aantal fundamentele bezorgdheden. Een daarvan is dat de nadruk eigenlijk te fel op het collectiebeheer ligt. Alleen organisaties met een volledige culturele erfgoedwerking komen in aanmerking voor subsidies. Terecht vrezen heel wat erfgoedverenigingen dat dat tot een verschraling zal leiden. We denken dat het zal leiden tot een terugplooiën op de erfgoedsector.

De rol van de diverse erfgoedverenigingen, zoals die voor volkscultuur, heemkunde en familiekunde zal ingeperkt of omgevormd worden tot een dienstverlenende rol. Vandaag wordt in het decreet nog niet duidelijk gepreciseerd wat die dienstverlenende rollen inhouden. Om dit op te vangen wordt gezegd dat er een dynamische ruimte zal worden gecreëerd, die ademruimte en impulsen zal geven. Ook daarover zijn er nog veel vragen. De projectsubsidies die daarvoor worden ingesteld, zijn beperkt tot de cultureelerfgoedorganisaties. We hebben daar de afgelopen dagen van verschillende kanten nogmaals bemerkingen over gehoord, bijvoorbeeld van de Universiteit Gent. Zij vrezen dat organisaties die cultureel erfgoed niet als kerntaak hebben, worden uitgesloten van subsidies. Het gaat dan om onderwijsinstellingen zoals de UGent, maar ook publieke archiefinstellingen, openbare bibliotheken, enzovoort. Dit kan leiden tot een decimering van het cultureel erfgoedveld. Ik ben blij dat de heer Caron straks een amendement zal indienen om dit open te trekken.

Buiten deze fundamentele bezorgdheden zijn er ook heel wat punctuele bezorgdheden die we in de commissie ook al besproken hebben, zoals de nood aan heldere en realistische definities van de rollen. Het is niet duidelijk wat de scope en scale zal zijn van die rollen. De dienstverlenende rol moet verder gedefinieerd worden. De financiële implicaties voor het opnemen van dienstverlenende rollen zijn vandaag nog niet duidelijk. En zo is er nog een hele resem onduidelijkheden.

Daarnaast is er heel het flankerend beleid waarover vandaag nog geen duidelijkheid is. Ik denk aan het depotbeleid en het bovenbouwbeleid, die niet opgenomen zijn in het decreet en waarover in de commissie geruststellende woorden zijn gebruikt. Er werd aangekondigd dat dit zou worden opgenomen in het Bovenbouwdecreet, maar het staat niet langer in dit decreet. Het digitaliseringsbeleid, het vrijwilligersbeleid, de visie op de internationale werking, de reorganisatie van provinciale rollen en diensten, de opvolging rond auteursrechten, de beschikbare middelen, de uitwerking van financiële elementen zoals de indemniteitsregeling en de taxshelter zijn allemaal zaken die niet in dit decreet zijn opgenomen. Nochtans is het belangrijk juist om daarover voor het veld duidelijkheid te creëren.

U vraagt ons om u te vertrouwen dat het in orde zal komen en dat heel wat verduidelijkt zal worden in de visienota. Wat niet in de visienota zal staan, zal in andere decreten worden opgenomen. Waarom hebben we vandaag die decreten dan niet, zodat we weten waarover we gaan stemmen? Nu gaat het hier om een heel beperkte scope.

Tijdens de vorige regeerperiode was er al een sterke roep om meer financiële slagkracht, om een inhaalbeweging, en dat is op het laatste moment niet doorgegaan. Ik herinner mij nog de beelden van de mensen uit de sector die op het Martelarenplein kwamen demonstreren met potten en pannen om de vraag naar meer middelen kracht bij te zetten. Over het financiële plaatje weten we vandaag nog niets. We weten nog maar weinig over de financiële contouren waarbinnen dit decreet zal opereren.

Minister, daarom zullen we ons bij de stemming over dit decreet onthouden.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, collega's, minister, dit ontwerp van decreet over het culturele erfgoed bouwt voort op de fundamenten van het vorige decreet. Dat is op zich een goede zaak. We hebben in Vlaanderen een rijk cultureel en immaterieel erfgoed. Elke stap vooruit is een stap vooruit. U hoort nu al dat wij zeker niet zullen tegenstemmen. Maar er zijn toch wel een aantal opmerkingen te maken.

Ik moet net als mevrouw Idrissi even de principes aanhalen: de introductie van die functies in de museumwereld en in de bredere culturele-erfgoedwereld; het inbrengen van een visienota van de minister, die preciseert en concretiseert welke beleidsopties wij in de toekomst willen honoreren; de versterking op zich, maar minstens het behoud van het kwaliteitslabel als basisentree tot subsidie; de invoering van een aantal dienstverlenende rollen, met alle twijfels er nog bij. Ik kijk dan uit naar die visienota, maar het is op zich een interessant idee. Expertise delen met elkaar; het afstemmen van de beleidsperiodes, zodat de erfgoedsector wat meer mondigheid kan hebben als de subsidiedatum eraan komt. Remember de kunstensector die wat dat betreft aan mondigheid te over heeft. Het voortwerken met erfgoedconvenanten en erfgoedcellen; de culturele erfgoedgemeenschappen die als begrip bewaard bleven; het immaterieel cultureel erfgoed, dat in dit decreet een zeer erkentelijke en terechte plaats krijgt als deel van ons cultureel erfgoed. Er is al heel veel rond gebeurd, maar nu krijgt het ook een sterke decretale verankering.

De conceptnota van de minister van een aantal maanden geleden illustreert die ambities. Maar ik moet samen met mijn collega vaststellen dat de vertaling van conceptnota naar decreet tot een stevig afslanking heeft geleid. Daardoor is het ontwerp van decreet niet echt een visionair decreet. Het is niet het decreet dat ons Vlaams cultureel erfgoed de hoogte zal injagen. Het is veeleer, zoals mevrouw Idrissi zei, een conserverend decreet, ik zou zelfs bijna zeggen een conservatief decreet. Het schermt vooral de posities van cultureel erfgoed in de samenleving af. Ik zal verduidelijken wat ik bedoel met dat afschermen.

Het is wat je zou kunnen noemen een sectorafbakenend decreet. Dat is ingegeven door een financiële beheersingslogica. Er zijn blijkbaar de komende jaren niet veel middelen voor cultuur en alvast niet voor cultureel erfgoed. Daarom doet men de deuren zoveel mogelijk dicht. Men bouwt hekken en muren rond het veld. Het zal nog heel veel jaren duren vooraleer we nog een stap vooruit kunnen zetten. Dat is jammer. Dat afbakenende komt onder meer tot uiting in het feit dat alleen organisaties die een cultureelerfgoedwerking als hoofddopdracht hebben hier tot een erkenning/subsidiëring kunnen evolueren. Voor alle andere cultureel-erfgoedwerkingen, die ingebed zijn in een gemeente – ik kom daar straks nog op terug – is er wel een zekere ruimte. Maar met de kunstensector, of met de academische wereld waar bijvoorbeeld heel veel kunsthistorisch onderzoek

gebeurt, worden geen bruggen geslagen. Meer zelfs, ze krijgen niet alleen geen toegang tot het decreet in de structurele meerjarige subsidies, ze krijgen zelfs geen toegang tot de projectsubsidies. Ze kunnen het wel als ze samenwerken met een erkende organisatie, maar ze moeten in ieder geval een partner hebben die een voetje zet om over de muur te geraken die rond de sector is gebouwd.

Ik begrijp het. We willen niet te veel mee-eters hebben. De pot, of de taart, is al klein en beperkt. Maar toch, ik vind het toch heel jammer dat we het begrip cultureel erfgoed niet breed interpreteren en ook de toegang tot dat decreet niet mogelijk maken. Ik kom daar straks nog op terug, want ik heb een amendementje dat daarover gaat.

Mijn volgend punt betreft het beoordelingssysteem. Op zich is dit een prima systeem. We moeten er wel voor opletten dat dit beoordelingssysteem niet tot dezelfde harde situatie leidt die we in de kunstensector hebben ervaren. Erfgoed, zoals de benaming zelf zegt, gaat over duurzaamheid. Het gaat om de zorg voor zaken die oud zijn, die van ons zijn of die onze identiteit kenmerken. We willen en moeten hier goed voor zorgen.

We kunnen niet, bij wijze van spreken, vandaag een museum erkennen, dat museum morgen niet meer erkennen en het dan binnen vijf jaar opnieuw erkennen. We moeten beschikken over een beoordelingssysteem dat de waarde van een werking op een goede wijze beoordeelt, maar dat ook een werking op lange termijn en een evolutie mogelijk maakt. Dit is niet zoals een artistieke loopbaan, die vaak hoogtes en laagtes kent. Dit gaat om instellingen en organisaties, zoals lokale besturen en hun musea, waarvan duurzaamheid een belangrijk aspect is.

Ik beweer niet dat het ontwerp van decreet hiertoe zal leiden. Ik wil er enkel voor waarschuwen dat we niet in dezelfde situatie mogen terechtkomen als het Kunstendecreet heeft veroorzaakt.

Mijn volgend punt betreft de belangrijke mate waarin dit ontwerp van decreet het accent op het collectiebeheer en de zorg voor collecties legt. De collectiebeherende instellingen zijn musea, archieven, erfgoedbibliotheken en dergelijke. Zij vormen de basis van het ontwerp van decreet.

Ik begrijp dat de pendel wat in die richting terugkeert. De voorbije jaren hebben we meer aandacht voor de publieke kant gehad, en nu is er weer meer aandacht voor de intrinsieke kant. We moeten echter opletten. Erfgoed heeft enkel zin en betekenis in die mate dat het in de samenleving betekenis krijgt. Erfgoed zonder betekenisgeving is een lege doos.

Die betekenisgeving, die ik ook de vermaatschappelijking zou kunnen noemen, houdt in dat de zorg voor ons cultureel erfgoed publieksparticipatie omvat. Er moet aandacht zijn voor de publiekswerking, het educatief werk en de samenwerking met scholen. Ondanks de nadruk op de collectiebeherende instellingen mogen we die facetten niet verliezen.

Zoals ik in het begin al heb vermeld, is dit een veeleer afschermend ontwerp van decreet. Er zijn veel blinde vlekken, tekorten en problemen in de erfgoedsectoren die met dit ontwerp van decreet niet worden aangepakt. Wat zal er met de culturele archieven gebeuren? Zullen we er in de toekomst al dan niet meer erkennen? Zullen we dit beheersen? Wat zal er gebeuren met de erfgoedbibliotheken? Er zijn er momenteel een aantal, maar eigenlijk wordt nu enkel een koepelorganisatie erkend. Dat zal wellicht ook in de toekomst het geval zijn. Wat zal er gebeuren met die andere collecties waarvoor de erfgoedbibliotheken zorgen?

Hoe zit het met de convenants? Ik denk dan niet aan de bestaande convenants, maar aan de convenants die nog niet bestaan. Wat doen we met de lege vlekken

die in Vlaanderen overblijven? Hoewel er zeer waardevol erfgoed is, bestaat er dan geen erfgoedwerking. We moeten hier iets aan doen. Hoe zit het met de digitaliseringsproblematiek, die met de dag groter wordt?

Wat zal er gebeuren ten aanzien van de infrastructurele problemen? Zoals ik al heb vermeld, zal minister Weyts de musea de komende jaren vanuit de toeristische middelen meer betoelagen dan vanuit de culturele middelen zal gebeuren. Het is fijn dat minister Weyts dat wil doen, maar dit zou ook van de minister van Cultuur mogen uitgaan.

Minister, wat zal er gebeuren met de bovenbouw, al die ondersteunende organisaties waarvoor nog geen kader is uitgetekend? Ik denk dan aan het Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed (FARO), aan de Vlaamse Kunstcollectie, aan de databank Lukas enzovoorts. Daar moet duidelijkheid over komen. Ik kijk uit naar uw visienota.

Wat zal het toekomstig depotbeleid inhouden? De provincies en de steden hebben samen depots gebouwd. In het nieuw ontwerp van decreet wordt hun positie niet duidelijk geschetst.

Wat is de toekomst van de erfgoedconsulenten, de medewerkers en de experts die momenteel in alle Vlaamse provincies aan het werk zijn? We mogen die knowhow niet verloren laten gaan. Er staat geen enkele regeling in het ontwerp van decreet. Ik kan me indenken dat dit tot het beleidsdomein van minister Homans behoort. Het gaat immers over personeelszaken en binnenlands bestuur. Niettemin zou ik graag zien dat die expertise in de sector minstens wordt opgevangen. Dit kan binnen de Vlaamse Gemeenschap of in ondersteunende organisaties. Dit mag zeker niet verloren gaan.

Hoe zit het met de indemniteitsregeling? Die regeling betreft het uitlenen van topkunstwerken aan elkaar en aan binnen- en buitenlandse musea of tentoonstellingen. Wij betalen hiervoor met publiek geld peperdure verzekeringspremies. In onze directe buurlanden zijn hiervoor regelingen gecreëerd waardoor het uitlenen of in bruikleen geven een schijntje kost van wat wij er nu aan besteden.

Er zijn nog zeer veel problemen die moeten worden opgelost. We mogen het omkaderend aspect niet vergeten. Ik denk dan aan het regionaal cultuurbeleid. Ik heb het daarnet al over de provinciale erfgoedconsulenten gehad. Hoe verhouden de lokale musea die geen subsidies ontvangen zich eigenlijk tot dat veld? Dit zijn allemaal zeer moeilijke kwesties.

Minister, dit ontwerp van decreet hanteert overigens ook een heel expliciete managementtaal. Ik heb daar zelf de nodige moeite mee. Ik heb dat ook gezegd tijdens de bespreking in commissie. We hebben erfgoedcellen die via erfgoedconvenants met gemeenten en intergemeentelijke structuren worden afgesloten, maar die heten nu interbestuurlijke dienstverlenende rollen of zoiets. Ik bedoel maar dat er een jargon wordt gebruikt waarbij het gaat over efficiëntie en management. Het mag goed georganiseerd zijn, dat spreekt voor zich, maar laten we toch vertrekken vanuit de intrinsieke waarde van dat culturele erfgoed en niet vanuit het management van dat culturele erfgoed, en het kind een mooie Vlaamse naam geven en niet dit soort van bevreemdende titels zoals de dynamische ruimte. Collega's, kunt u zich voorstellen wat dat zou kunnen zijn? Dat zijn de projectsubsidies, dat zijn vernieuwende initiatieven voor projectsubsidies. Ik hou niet van dergelijk woordgebruik. Ik ben absoluut voor projectsubsidies maar niet voor die term.

Er zijn nog twee voor mij moeilijke punten. Ten eerste wordt er bijna geen enkele band gemaakt tussen lokale besturen en de Vlaamse overheid. Een deel van de culturele archieven van alle musea van regionaal belang en ook heel veel van landelijk belang zijn stedelijke of gemeentelijke musea. Die worden bij wijze van

spreken opgesloten in hun eigen bestuursniveau. Zij kunnen niet eens project-subsidies aanvragen op hun eentje, en er is geen enkele band, behalve de vijfjaarlijkse beoordeling die externe experts over hun werking zullen maken. Moeten we elkaar niet meer stimuleren en prikkelen en ideeën uitwisselen? Ik ben niet voor een sterke regulering van die musea, maar ik ben voor meer interactie tussen de bestuursniveaus en de competenties.

We hebben in de commissie al een kleine correctie doorgevoerd op artikel 48 door een aantal gemeentelijke archieven die een culturele werking hebben – het gaat niet over de bestuurlijke archieven – toegang te geven tot het decreet, maar eigenlijk hebben we met zijn allen een fout gemaakt. We hebben dat beperkt tot de centrumsteden, en dat is niet fijn van ons. Zijn steden als Tongeren en Ieper, die een heel belangrijk cultureel archief hebben en die tot de kern van Vlaanderen behoren, dan voortaan uitgesloten? Ik heb nog aan de collega's van de meerderheid voorgesteld om dat eventueel recht te zetten.

Minister, ik denk dat dit absoluut moet gebeuren. Ik wil de deur niet wagenwijd openzetten, maar er zijn twee steden die een onwaarschijnlijk cultureel erfgoed hebben en wier subsidie, in het geval van Ieper, zelfs wordt afgenomen. In het geval van andere steden wordt de deur op een kier gezet.

En dan de grote instellingen. In dit ontwerp van decreet komt er een Champions League, een play-off 1 van het Vlaamse museumvoetbal. Dat is ook gebeurd in het Kunstendecreet. Collega's, wanneer ik hier voor de vuist vraag welke volgens u de grotere erfgoedinstellingen in Vlaanderen zijn, dan antwoordt u wellicht de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten (KMSK) en het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen (M HKA). En dan begint de competitie. De vraag is of het een meerwaarde heeft om boven op de musea van lokaal belang, die de facto ook een internationaal bereik moeten hebben, nog een Champions League te organiseren. Luister naar de Vlaamse instellingen van topniveau, naar de stedelijke instellingen van topniveau en beloon en ondersteun hen voor de waarde van hun collecties en hun werking. U hoeft daar geen categorie voor in te stellen, dat is niet nodig. Dat krijgen we straks de competitie of Bokrijk daarin mag, en het Groeningemuseum in Brugge en het Museum aan de Stroom (MAS) in Antwerpen.

Dat zal dan resulteren in mijn grote kritiek op dit ontwerp van decreet, met name het financiële plaatje. We weten met zijn allen dat cultureel erfgoed jarenlang het ondergeschoven kind is geweest van het cultuurbeleid. Een groot museum bij ons krijgt evenveel subsidie als een klein theatergezelschap bij ons, om maar even de orde grootte te vergelijken. Iets als het Groeningemuseum heeft hetzelfde budget als een innovatief klein theater- of dansgezelschap. Die verhoudingen kloppen niet meer, totaal niet.

Als we willen dat onze musea een internationale uitstraling hebben, dan zullen we meer dan een tand moeten bijsteken. Al is dit ontwerp van decreet zo beperkend en met muren omringd, het is niet uitvoerbaar zonder een redelijke stijging van de middelen. Die middelen moeten worden gebruikt voor wat ik daarnet de witte vlekken noemde. Maar ik vrees dat die vooral zullen worden gebruikt voor de Champion's League. Die instellingen mogen meer middelen hebben van mij, ze verdienen dat ook vaak, maar het hele veld zit met dezelfde thematiek en problematiek. Dus moeten we veel breder kijken dan dat.

Collega's, ik heb nog twee opmerkingen van punctuele aard voor ik mijn amendement toelicht. Minister, ik zou willen vragen dat uw diensten ook wel de parlementaire regels en stappen in dit verhaal volgen. Uw administratie heeft een brief gestuurd aan de administratie van de provincie Vlaams-Brabant – misschien ook aan een andere provincie, dat weet ik niet – om het huidige decreet, met name de toekenning van kwaliteitslabels en de indeling, dit jaar niet meer toe te

passen. Dat is niet alleen een overtreding van artikel 94 van het voorliggende ontwerp van decreet. Je kunt zeggen dat het nog niet eens is goedgekeurd, maar dan is het alleszins een overtreding, want in het huidige decreet mogen provincies nog dit jaar die kwaliteitslabels en indelingen toekennen.

Oké, volgend jaar worden ze overgenomen door de Vlaamse overheid en zal de Vlaamse overheid ze subsidiëren. Dus beslist de provincie misschien over subsidies die ze niet zelf zal toekennen. Dat is zo, maar naar mijn bescheiden mening moet je nog altijd de wet volgen. Ofwel verander je het decreet en pas je dat aan, maak je daar een overgangsbepaling voor, ofwel pas je de wet toe. Er zijn geen andere wegen. Maar de werkelijkheid is dat daardoor al die instellingen die op de drempel stonden van een kwaliteitslabel/indeling minstens een jaar langer zullen moeten wachten op een erkenning en een subsidiëring. Het is dus eigenlijk helaas voor het jaar 2018 een besparingsronde. We zijn dan al in 2019 vooraleer die instellingen kunnen intreden in dat decreet.

Het gaat over deze brief. Minister, het is niet gepast dat een administratie een brief stuurt naar een andere, provinciale administratie over de toepassingen van het ontwerp van decreet dat hier nog niet eens is goedgekeurd. Ik wil daar heel duidelijk over zijn. Dit is niet in orde. Dat je anticipeert op veranderingen, oké, maak er dan decretale bepalingen voor, organiseer overleg, maar het had minstens van respect voor het parlement getuigd te wachten tot morgen voor die brief zou worden verstuurd. Dat vind ik heel erg jammer. Daarenboven, wat zou er fout zijn aan het feit dat de provincies in 2017 nog kwaliteitslabels kunnen toekennen? Niks, niks. Ik weet dat het hard klinkt, maar ik zal het toch zeggen: ik vind dit een redelijk schaamteloze, ambtelijke interventie. Minister, u bent politiek verantwoordelijk. Ik vind dat dit soort dingen niet kunnen.

Een ander element gaat over de DAC-subsidies (Derde Arbeidscircuit). We slepen in de cultuursector al vele jaren DAC-middelen mee. De mensen zelf zijn al gereguleerd, maar de subsidiestromen naar de instellingen niet. Ik betreur dat dit laatste amendement, neen, ik herneem: we betreuren – ik heb het mee ondertekend – dat we een aantal bokkensprongen maken. Daarnet hebben we gediscussieerd over de intercommunales. Daar gaat het over, minister. In de overgangsbepalingen voor DAC'ers staat dat musea die erkend maar niet ingedeeld zijn, de middelen voor DAC'ers kunnen toevoegen aan de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden – begrijp: de erfgoedcellen –, ook als ze niet tot het gebied van de intergemeentelijke samenwerking behoren. Hoe dat moet gaan, dat weet ik niet, al die gemeenten financieren en die intergemeentelijke samenwerking, komt er plots een museum bij dat 100.000 of 200.000 euro DAC-middelen krijgt waar het IGS-decreet moet voor zorgen, waarin het gemeentebestuur niet is vertegenwoordigd enzovoort. Ik denk dat minister Homans dat bestuurlijke verrommeling zou noemen. Wel, dat noem ik ook zo. Dat is niet netjes, en dat moeten we rechtzetten, net zoals de bepaling in artikel 48, waarbij alleen de centrumsteden voor een culturele archiefwerking in de toekomst subsidie kunnen krijgen.

Zo kom ik bij mijn amendement op dat artikel 48. Het is symbolisch, ik weet het, en u zult het wellicht wegstemmen. Zoveel illusie maak ik me niet, maar ik wil het toch maar even gezegd hebben.

In artikel 48 wordt de sector afgeschermd en kunnen alleen instellingen met een hoofdzakelijke cultureelerfgoedwerking subsidie krijgen. Wel, daarmee gaat u instellingen versnipperen. U zult ervoor zorgen dat morgen de Universiteit Gent – voor de mensen die het werkveld kennen en het opiniestuk in De Standaard van vorige week hebben gelezen ... We kunnen natuurlijk dat nieuwe museum in Gent niet erkennen. Ofwel zal dat museum dan een vzw oprichten, een hele administratieve mallempelen moeten doorlopen om permanente bruiklenen te regelen voor dat museum, en om personeel aan te werven op een andere personeelsrol.

Allerlei complicaties komen erbij om enkele jaren later toch een subsidieaanvraag in te dienen. Is het dat wat we willen? Willen we dat echt? Ik denk van niet. We willen een open en hedendaags erfgoedbeleid, open in de geesten, open op het terrein.

Daarom heb ik een amendement ingediend na bespreking in de commissie, dat voorstelt: "(...) indien de aanvrager, in het kader van de aanvraag voor een kwaliteitslabel, kan aantonen dat een werking die onderdeel is van een andere werking, wat betreft de cultuurelerfgoedwerking een inhoudelijke autonomie heeft en zakelijk efficiënter kan worden bestuurd dan een afzonderlijke opzichzelfstaande werking". Ik denk dat we het op vlak van openheid voor het erfgoedbeleid daarmee veel beter doen dan de heel ingewikkeld situatie die nu in de praktijk voorkomt. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Voorzitter, minister, dames en heren, het ontwerp van decreet dat hier vandaag voorligt, is tot stand gekomen na een lang traject in nauw overleg met de sector. Dat is heel belangrijk. Het is gebaseerd op de conceptnota van de Vlaamse Regering waarin de krachtlijnen voor een nieuwe erfgoedwerking werden uitgezet. Die conceptnota heeft zich vertaald in het voorliggend ontwerp van decreet.

Het nieuwe ontwerp van decreet schept een kader om de cultuurelerfgoedwerking in Vlaanderen naar een hoger niveau te tillen, de sector verder te professionaliseren en orde te scheppen in het versnipperde veld van organisaties en instellingen. En ja, nu moet het decreet verder concreet worden ingevuld. De sector is jong, verrichtte heel vaak pionierswerk en verdient nu meer slagkracht.

Namens mijn fractie wil ik graag een aantal sterke, positieve punten onderstrepen.

We willen duidelijk de nadruk leggen op de hernieuwde en geactualiseerde basistaken van de cultuurelerfgoedorganisaties. Onze fractie vraagt daar al lang naar.

Het is ook positief dat we in een netwerkcontext zitten, waarmee we op een georganiseerde manier inzetten op samenwerking en complementariteit. Dat komt sterk naar voren in dit ontwerp van decreet.

We maken ook werk van schaalvergrotingen, en dat zorgt voor efficiëntieoefeningen.

Ook het herbevestigen van het kwaliteitslabel als toetssteen voor de kwaliteit van onze erfgoedwerking, is bijzonder belangrijk.

We integreren ook de visienota Cultureel Erfgoed om onze beleidsbeslissingen en onze keuzes op te enten. De visienota maakt werkelijk onderdeel uit van het ontwerp van decreet.

Evenwaardige aandacht voor het materiële en immateriële culturele erfgoed is een bijzondere meerwaarde. Het erfgoedverhaal is immers een inclusief verhaal.

Het ontwerp van decreet houdt ook een verbeterde afstemming in, zowel met het onroerend erfgoed als met de andere beleidsdomeinen. Zo vinden we het een goede zaak dat het beleidsdomein Toerisme extra middelen en impulsen kan geven aan de erfgoedsector. Ik denk aan de vele projecten over de Vlaamse meesters, waarbij we extra zuurstof kunnen geven aan de sector maar waarbij we ook echt de erfgoedzorg en onze publiekswerking blijven vooropstellen.

Verder worden via het nieuwe Cultureelerfgoeddecreet enkele grote instellingen erkend en aangeduid. Die dienen werkelijk als voorbeeld voor de sector. Ze

krijgen een aantal extra taken en ze moeten zowel landelijk maar vooral ook internationaal een vuurtoren van en voor Vlaanderen zijn, als we het zo mogen noemen. Mijnheer Caron, hier hebben we een andere mening. Ik denk dat het toch goed is dat we dat apart erkennen.

De andere instellingen worden dan ingedeeld in organisaties van landelijk belang en organisaties van regionaal belang. Het samenspel tussen steden en gemeenten, tussen het landelijke niveau, de intergemeentelijke samenwerkingen en de erfgoedcellen wordt daarmee krachtiger. Zeker in een periode waar de provincies hun rol afstaan, moeten we echt op zoek gaan naar goede netwerken en stevige samenwerkingen. Ik denk dat het ontwerp van decreet dat hier voorligt daar zeker eerste aanzetten tot oplossingen voor geeft.

Naast de basistaken die we actualiseren, waar we sterk de nadruk op leggen en die ook essentieel zijn in de erfgoedwerking, hebben we er ook voor gezorgd dat ofwel collectiebeheer in de instellingen ofwel andere organisaties naast die basistaken – ik wil hier de nadruk op leggen: los van of naast die basistaken – een dienstverlenende rol kunnen opnemen. Die belangrijke oefening inzake functies en rollen loopt nu nog. Ik wil er de nadruk op leggen dat het voor onze fractie echt belangrijk is dat we de slagkracht van die organisaties vergroten. Vlaanderen neemt hier nu een regisseursrol op, maar daarbinnen moet het veld zich organiseren. Ik denk dat dat niet anders kan dan door clustering, fusies of partnerschappen. Door partnerschappen of fusies aan te gaan, kunnen we expertise delen, goede praktijkvoorbeelden versterken en zaken uitwisselen. Daardoor gaan we net die efficiëntiewinsten boeken die uiteindelijk ten goede zullen komen aan de hele sector.

Positief in het decreet is ook de extra aandacht die we geven aan het internationaal belang van ons erfgoed. Vlaanderen staat aan de top wat betreft bijvoorbeeld Vlaamse Meesters, speelt ook een belangrijke rol in het International Council of Museums (ICOM) en bij al die internationale netwerken van musea. Ik denk dat het belangrijk is om die posities te valoriseren.

We zijn ook bijzonder tevreden dat de erfgoedbibliotheken niet enkel binnen dit decretale kader ingedeeld worden, maar voor het eerst ook in aanmerking kunnen komen voor een werkingssubsidie. Dat is toch wel nieuw. De werking van de erfgoedbibliotheek moet dan uiteraard wel verzelfstandigd zijn, want met dit decreet volgen we het principe 'bijzaak volgt hoofdzaak'. Hierdoor kunnen enkel instellingen die als hoofddoel de erfgoedwerking hebben, structureel gesubsidieerd worden vanuit dit decreet. Maar het decreet is open genoeg om uiteraard ook partnerschappen aan te gaan met instellingen die die basistaken hebben. Ook is er de mogelijkheid om projectsubsidies aan te vragen voor dat deel van de erfgoedwerking, ook al hebben ze een andere hoofdtaak. Ik denk dat daar toch wel mogelijkheden gecreëerd worden.

Op vraag van de meerderheidspartijen hebben we erin toegestemd om op het principe 'bijzaak volgt hoofdzaak' een uitzondering te maken voor de stadsarchieven van centrumsteden. Toch willen we ook hier waarschuwen om geen open deuren in te trappen, want met dit decreet willen we echt wel blijven focussen op de Vlaamse relevantie.

Een laatste punt betreft het ontbreken van de bepalingen rond een steunpunt en een belangenbehartiger. De N-VA erkent in elk geval zowel het werk van het bestaande steunpunt als de rol die een belangenbehartiger moet opnemen. We waarderen dat ten zeerste. Dat ze geen van beide opgenomen zijn in dit ontwerp van decreet, betekent absoluut niet dat wij als fractie hun rol zouden miskennen, maar het lijkt ons wel logisch en consequent dat we in dit ontwerp van decreet geen voorafnames doen op de globale oefening die gemaakt wordt rond de bovenbouw.

Natuurlijk beseft de N-VA-fractie dat dit ontwerp van decreet op zichzelf niet zaligmakend is voor de cultureelerfgoedsector. Net zo belangrijk zijn immers de oefeningen die inderdaad nu nog lopen: denken we maar aan de oefeningen inzake de bovenbouw, het depotbeleid, het vrijwilligersbeleid, het topstukkenbeleid en de oefening inzake digitalisering. We willen ook nog eens benadrukken dat het zoeken naar een goede indemniteitsregeling toch ook nog moet worden voortgezet om die sector extra kansen en zuurstof te geven. We willen er ook over waken dat al die oefeningen die nu nog lopen, echt wel als puzzelstukken van een mooie puzzel in elkaar passen. Mochten we in de loop van het traject vaststellen dat er zaken opduiken die nog kunnen worden verbeterd, ook wat dit ontwerp van kaderdecreet betreft, dan zullen we dat heel constructief bekijken en er een goede oplossing voor vinden.

Tot slot wil ik nog meegeven dat we beseffen dat de transitie die nu wordt teweeggebracht door dat Cultureelerfgoeddecreet, absoluut niet gemakkelijk is voor de sector. Wij willen er echter wel op aandringen om vooral het algemeen belang voorop te stellen, en die efficiëntieoefeningen, en dat out of the box nadenken over wie welke rol het best kan opnemen en hoe je die partnerschappen tot stand kunt brengen. Dan willen wij er ook garant voor staan dat op het einde van deze oefening de reeds lang gestelde vraag naar een terechte inhaalbeweging, waarbij meer middelen aan die erfgoedsector worden gegeven, ook moet worden beantwoord, uiteraard binnen de mogelijkheden en de beschikbare budgettaire ruimte. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Caroline Bastiaens (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, zoals collega's ook al hebben aangehaald, is dit ontwerp van decreet tot stand gekomen na een lang en intensief traject, zowel met de erfgoedsector als in dit huis. Het ontwerp van decreet introduceert een nieuwe manier van indelen en ondersteunen van de erfgoedsector. Deze toch wel ingrijpende operatie heeft de afgelopen periode geleid tot onrust en onzekerheid in het rijk geschakeerde erfgoedveld. Die bezorgdheid was te begrijpen, want de indeling van het veld op basis van rollen en functies in een matrix, de mogelijkheid van clustering tussen instellingen en organisaties, de onzekerheid over de budgettaire enveloppe, de afbouw van het provinciaal erfgoedbeleid en andere wijzigingen waarin dit ontwerp voorziet, zijn heel veel wijzigingen die tegelijk en ook wel op korte tijd moeten worden verteerd.

Maar toch, misschien zal net dat uitgangspunt ook de sterkte worden van dit decreet. Immers, de schotten die er nu bestaan tussen de diverse erfgoed-spelers, zoals de musea, de archieven en de collectiebeheerders, worden gesloopt. Dat zal mogelijkheden bieden om te komen tot cross-overs en andere boeiende verbanden tussen bijvoorbeeld museumcollecties en archiefinstellingen. Het is ook goed dat de versnippering van dienstverlenende organisaties in de erfgoedsector, die doorheen de tijd organisch was gegroeid, zal worden gerationaliseerd, onder meer omdat net samenwerking als een pluspunt zal worden beoordeeld en gehonoreerd. Een belangrijke randvoorwaarde daarbij is evenwel dat organisaties niet worden verplicht om te fuseren. Het kan immers soms interessanter zijn om een goede samenwerking te stimuleren tussen autonome organisaties dan om containerorganisaties te organiseren die daardoor hun identiteit en hun slagkracht verliezen. CD&V gelooft absoluut in de verbindende mogelijkheden van dit nieuwe ontwerp van erfgoeddecreet, en we zullen het dan ook met veel overtuiging goedkeuren.

Minister, we hebben u tijdens de bespreking in de commissie wel opgeroepen om bij de implementatie van het decreet rekening te houden met een aantal belangrijke randvoorwaarden. Ik denk dan onder andere aan de noodzaak om blijvend het gesprek te voeren met de sector en met de belangenbehartiger OCE. U moet natuurlijk ook voldoende kansen geven, ook financieel, aan de dynamische

ruimte van het erfgoedmiddenveld. Zorg dus voor een faire verdeling van het budget over de hele erfgoedsector. Heb respect voor de eigenheid van de erfgoedsector, want deze sector is een heel jonge sector in het Vlaamse culturele landschap. Het is ook een sector waarin de rol van de steden en gemeenten groot is. De lokale besturen zijn immers de feitelijke aandeelhouders van de cultureel-erfgoedsector.

Wij vragen u ook om aandacht te hebben voor een goede overheveling van de provinciale bevoegdheden en engagementen, want de initiatieven die de provincies tot nu toe op het vlak van cultureel erfgoed namen, waren steeds complementair ten opzichte van het Vlaamse en het lokale erfgoedbeleid. Erken het belang en versterk de cultureelerfgoedwerking van de erfgoedcellen op intergemeentelijk niveau. Zij spelen immers een cruciale rol in het betrokken maken van burgers bij hun cultureel erfgoed, juist doordat ze dit op een laagdrempelige manier doen en omdat ze het erfgoed dicht bij huis deel laten zijn van het cultureel leven in een streek.

We keuren hier vandaag een kaderdecreetgoed, maar – het werd al aangehaald – het werk is daarmee nog niet af. We zullen alle opportuniteiten in het ontwerp van decreet moeten uitpuren en misschien eventueel verbeteren om op de vragen die op dat moment leven een antwoord te kunnen bieden. Ik denk aan de vragen van de UGent of van het stadsarchief in Ieper.

Over enkele weken volgt het belangrijke debat over uw strategische visienota met de beleidsprioriteiten en dat debat zullen wij met veel plezier samen met u in dit parlement voeren. Deze visienota moet een richtinggevend kader bieden voor de beoordeling van de subsidievragen. Belangrijk hierbij is de overleggronde met de steden en gemeenten als essentiële stakeholders nu de provinciale erfgoedbevoegdheid stopt. Tegen de zomer volgen dan de uitvoeringsbesluiten met de concrete bepalingen zodat de organisaties dit najaar hun beleidsplannen kunnen opstellen.

Tijdens al die fases zult u in onze fractie een waakzame maar absoluut constructieve partner vinden.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Dit ontwerp van decreet is inderdaad een kaderdecreet. De krijtlijnen die de minister in de conceptnota stelde, zijn volgens mij de juiste uitgangspunten. We moeten inderdaad nastreven om op de meest professionele kwalitatief hoogstaande wijze met ons erfgoed om te gaan. We moeten naast ons roerend erfgoed nog meer aandacht besteden aan ons immaterieel erfgoed, door het een volwaardige plaats te geven in ons erfgoedbeleid. We moeten werk maken van een meer slagkrachtige organisatie en de enorme versnippering in deze sector tegengaan.

Daarnaast --- en het komt duidelijk aan bod – gaan we voor participatie, want ons erfgoed is van heel onze samenleving. Dat zijn allemaal elementen die heel duidelijk aan bod komen in het ontwerp van decreet. Betekent dit dat het een perfect stuk is? Neen, ik denk het niet, slechts weinig zaken zijn perfect. Het is wel een poging om ervoor te zorgen dat er een kader is waar we kunnen van vertrekken en dat inderdaad later kan worden geoptimaliseerd. Er zijn al aanpassingen gebeurd, ik denk daarbij aan de archieven van de centrumsteden. We gaan na wat de andere mogelijkheden zijn om dat op een goede manier te structureren en financieel draaglijk te houden.

De heer Caron haalde net aan dat er te weinig geld is voor de erfgoedsector, dat er te weinig geld is voor onze musea om dat allemaal juist te doen. U hebt daarin gelijk, mijnheer Caron. Ik denk dat de minister u daar ook gelijk in zal geven. Ik

ben daar zelfs zeker van, maar men moet mij toch eens tonen waar men dat allemaal gaat vinden. Ik vind inderdaad dat Cultuur meer geld moet krijgen en dat we ervoor moeten zorgen dat dat allemaal op een goede manier beheerd wordt. Maar dat kunnen we enkel en alleen door te gaan voor een minder versnipperd veld, voor een juist gebruik van het geld, en dan vervolmaken we met dit ontwerp van decreet de tekening.

Moeten we daar nog verder aan werken? Ja, we moeten daar verder aan werken. Maar de efficiëntiewinst en de slagkracht vergroten we duidelijk met dit ontwerp van decreet. We mogen niet vergeten dat het ontwerp van decreet moet worden gezien binnen een nieuwe bestuurlijke context. Enerzijds hebben we het lokale bestuursniveau dat autonoom verantwoordelijk is geworden voor dat lokale cultuurbeleid, anderzijds leidt de afslanking van de provincies ertoe dat zij niet langer een rol zullen spelen bij de ondersteuning van deze sector.

Het lijkt me dat vooral deze bestuurlijke hertekening de oorzaak is voor de meeste bezorgdheden die er vandaag leven. Het zal dan ook de taak zijn nieuwe en goede afspraken te maken met de steden en gemeenten en de VGC in het belang van het gezamenlijk cultureel erfgoedbeleid. Met de financiering van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, het geïnstitutionaliseerde overleg tussen gemeenten en steden en Vlaanderen en het toekomstig decreet Regionaal Cultuurbeleid kunnen hopelijk deze zorgen, deze terechte zorgen, worden weggenomen. Ik ben er alvast van overtuigd dat dit decreet een belangrijke, noodzakelijke en uitstekende stap is voor een sterkere erfgoedsector.

Daarnet is het even aangehaald: natuurlijk zijn er naast de subsidies die binnen de erfgoedsector worden gegeven, die structurele, nog altijd projectsubsidies. Die zijn nog altijd mogelijk en dat mogen we ook in het hele verhaal niet missen.

Wat betreft de versterking van die sector – en het is al aan bod gekomen bij een vorige collega en ik heb het ook al tijdens een vorige legislatuur en tijdens deze legislatuur aangehaald –, zijn er duidelijke stappen gezet om te werken aan een uitwerking van een indenniteitsregeling die noodzakelijk is voor die sector. Daarnaast – en dat zal de heer Caron onmiddellijk bevestigen – moeten we verder het pad op van samen te werken met private collecties om ervoor te zorgen dat die worden ontsloten binnen de musea en binnen de erfgoedtoegankelijke diensten.

Ten slotte sluit ik af met te zeggen dat ook de samenwerking – en deze legislatuur heeft deze minister daar duidelijke stappen in gezet en hij zal dat zeker en vast nog doen – tussen de verschillende gemeenschappen en tussen de federale overheid aangaande erfgoed van ongelooflijk belang is. We moeten daar verder op inzetten om ook in de toekomst die collecties te ontsluiten voor het publiek. Per slot van rekening, de enige manier om inderdaad internationaal samen te werken en internationaal op de kaart te staan, is om in dit land de collecties, die soms in kelders van federale instellingen staan, te ontsluiten voor het publiek. Dan moet je aan tafel gaan zitten en daarover de dialoog voeren in plaats van daar stoere taal over te spreken in kranten en dergelijke meer.

Bart Caron (Groen): Ik wil op een paar punten reageren, vooral van de heer De Gucht. We doen dat graag, daarover debatteren. Er moeten me toch een paar dingen van het hart.

Het geld halen waar het te vinden is en dan moeten we minder versnipperen. Collega's, als u een beetje cultureel geheugen hebt, dan zou u weten dat we al sinds 1998 bezig zijn met de moeizame opbouw van een erfgoedbeleid en dat we gedurende die achttien jaar al heel veel versnippering hebben weggewerkt, al die lokale musea die vaak te klein waren. Samen met het hele museumbeleid van de voorgangers in die periode heeft dit geleid tot een sterk gestructureerd veld.

Mijnheer De Gucht, zijn er te veel musea in Vlaanderen? Zijn er te veel archieven in Vlaanderen? Er is straks één instelling voor immaterieel cultureel erfgoed. Zijn er te veel erfgoedbibliotheken? Neen toch. Versnippering tegengaan? We hebben al lang, al lang een heel erg belangrijke sanering gedaan.

De erfgoedcellen en de erfgoedconvenanten die intergemeentelijk zijn, hebben ervoor gezorgd dat al dat 'verweesd erfgoed' een plaats heeft gekregen in de samenleving zonder dat er aparte musea voor moesten worden erkend. Ze hebben daarenboven een groot sensibiliserend effect gehad. Ik zou dus durven te zeggen: sorry, maar dit verhaal van versnippering klopt vandaag echt niet meer voor het cultureel erfgoed.

Samenwerking, ja, die moeten we ook bevorderen. Dat moeten we zeker doen. Ik hoop dat we via de projectmiddelen daarvoor een stukje weg kunnen afleggen.

En dan over de centen. Ik wil wel iets zeggen over de centen. Waar gaat u die centen vinden? Als ik u zou zeggen, mijnheer De Gucht, dat we op korte termijn 15 miljoen euro nodig hebben om het cultureel erfgoed op een behoorlijk redelijk niveau te brengen in Vlaanderen, gaat u mij dan nog vragen waar ik het wil halen?

Politiek is een kwestie van keuzes maken, waar je wel en niet voor kiest. En het spijt me, maar als Vlaanderen zichzelf graag ziet en zijn eigen verleden en identiteit wil koesteren, vind ik dat een schijntje van een bedrag. Dat is natuurlijk een politieke afweging die je moet maken. Je moet die middelen misschien elders afhalen, dat zou kunnen. Maar wat mij betreft, gaat het om een balans tussen bevoegdheden en terreinen. Sorry, maar dat is puur een kwestie van keuze. Ik kan ze zo vinden voor u. Als u dat wilt, kan ik dat perfect voor u doen.

Ten slotte, over die muren rond de erfgoedsector. Mijnheer De Gucht, u haalt het zelf aan. Ik ben absoluut voor de samenwerking, niet alleen tussen musea van onze gemeenschappen en andere actoren, maar ook met de federale musea en buitenlandse musea en ook met buitenlandse en Waalse archieven. Maar zegt u eens: in welke instrumenten voorziet dit decreet hiervoor?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Dank aan allen die nog interessante elementen met betrekking tot dit erfgoeddebat vandaag hebben bijeengebracht.

Ik ga – en dat zult u mij vergeven – niet op alle vragen of opmerkingen antwoorden, omdat ik denk dat we toch een vrij breed debat hebben gevoerd in de commissie, met woord en wederwoord.

Ik wil nog een drietal zaken aanhalen. Ik wil even in herinnering brengen wat de doelstellingen van het ontwerp van decreet zijn, zeer in het algemeen, los van de combinaties van de functies en de rollen en de manier waarop die op elkaar inspelen binnen dit nieuwe Erfgoeddecreet.

Er zijn drie elementen. Ten eerste is er in dit ontwerp van decreet wel degelijk ambitie, omdat we ook – en ik zal dat woord vaak gebruiken, dus niet exclusief – de nadruk leggen op grotere instellingen en collectiebeherende activiteiten, met als doel om vooral ook met het internationale ijkpunt goed mee te kunnen. Wij kunnen dat. In die zin zit die ambitie daar wel in.

Een tweede element is dat dat in grote mate door samenwerking zal moeten gebeuren. Dat wordt hier door niemand tegengesproken. De ruimte voor een betere samenwerking is toch nog wel mogelijk, zeker in de erfgoedsector. Dat moet niet allemaal worden gezien in een element van alleen maar tegengaan van

versnippering of alleen maar efficiëntiewinsten. De samenwerking tussen verschillende erfgoedactoren zit zeer sterk in het ontwerp van decreet verweven.

Een derde element is dat ik wil tegenspreken wat sommigen hier hebben proberen aan te tonen, namelijk dat dit een ontwerp van decreet zou zijn dat een aantal grotere spelers zou kunnen bevoordelen. De erfgoedgemeenschappen staan nog steeds centraal – in de breedst mogelijk zin van het woord – in dit ontwerp van decreet. Wij hopen dat een aantal middelgrote en grote, sterke spelers nader tot een aantal erfgoedgemeenschappen aan de basis kunnen komen en vice versa, om op die manier de samenwerking waarnaar ik daarnet verwees, ook een nieuwe dimensie te geven. Het gaat dus niet alleen over samenwerking tussen bestaande instellingen en organisaties, maar ook samenwerking om de verbreding en verdieping van de erfgoedgemeenschappen, dus niet alleen met professionals, waardevoller te maken dan vandaag het geval is.

En ja, wanneer men met de loep de sprong van de conceptnota – die vrij omvattend was – naar het ontwerp van decreet bekijkt, zult u inderdaad zien dat een aantal zaken niet in het ontwerp van decreet staan, omdat het een kaderdecreet is. Dat is ook een kwestie van legistische hygiëne, zou ik bijna durven te zeggen. U zult zien dat in de visienota – het derde element: conceptnota, decreet, visienota – er weer een aantal elementen van dat flankerend beleid terug zullen opduiken om op die manier de vleugels van het decreet weer wat te vergroten.

Natuurlijk weten wij allemaal dat, wanneer die trilogie achter de rug is, het tijd is om op basis van hopelijk zoveel mogelijk goede dossiers, de centen te verdelen. En dat is natuurlijk ook wel een belangrijk element. Maar u weet dat we dat doen zoals het hoort, met de begrotingsopmaak per jaar. En zelfs al kunnen wij – of sommigen in dit halfroond – daarover allerlei dromen uiten, toch zullen we moeten wachten tot bij de opmaak van het begrotingsjaar voor 2018.

Ik denk dat de basis in elk geval sterk genoeg is om een volgende sprong te maken met ons erfgoedbeleid, voor de mensen onderling, maar tegelijkertijd ook om mee te spelen en mee te blijven spelen op internationaal vlak.

Er zijn nu twee elementen die nog aan bod kwamen met betrekking tot de amendementen die werden ingediend, waar ik nog even kort een repliek op wil geven. Het is inderdaad zo dat in de commissie de bespreking om de stedelijke archieven, weliswaar met een culturele-erfgoedwerking, dus niet de loutere archiefwerking, en met een kwaliteitslabel, dat de erkenning daarvan beperkt zou blijven tot degene die behoren tot de centrumsteden.

Ik wil daar toch de volgende nuance bij maken. Dit staat allemaal in artikel 48 van het ontwerp van decreet. Als men dat in artikel 94 van het ontwerp van decreet bekijkt, is het toch mogelijk dat ook stedelijke culturele erfgoedarchieven worden meegenomen bij de aanvraag van een intergemeentelijke samenwerkingsverband wanneer een werkingssubsidie zou worden aangevraagd voor een dienstverlenende rol op regionaal niveau. Met andere woorden: daarin participeren alle culturele erfgoedactoren op het grondgebied, ongeacht of ze voldoen aan de criteria voor regionale indeling.

De deur is dus zeker niet volledig dicht, en ik heb ook oor om de volgende maanden verder te bekijken hoe we hier de particuliere problematiek van een aantal provinciale steden verder kunnen oplossen, hoe we dat kunnen doen. Maar ik roep toch op om vandaag, met dit perspectief, het ontwerp van decreet zoals het hier voor u ligt, straks goed te keuren.

Het andere element is dit: er is inderdaad de laatste dagen wat te doen geweest – ik zal het niet op één instelling plakken, want het had evengoed een andere

kunnen zijn, theoretisch – over een universiteit die een culturele-erfgoedwerking wil uitbouwen rond een collectie. Los van het feit dat er met de betrokken instelling kortelings wel degelijk een gesprek is geweest bij mij op het kabinet en dat wij hen hebben kunnen overtuigen van het feit dat het decreet voor hen niet gesloten is, wil ik u toch nog eens oproepen om artikel 48 te lezen en te herlezen. Het is daarbij wel degelijk mogelijk voor nieuwe spelers om in het decreet in te treden.

Ik wil evenwel eerlijk zijn met u. Het zal u niet verwonderen dat ik zeg dat wij met dit ontwerp van decreet vooral de bedoeling hebben om met de bestaande spelers in een nieuwe decretale plooi te vallen, met ook – dat zal dan blijken bij de opmaak van de begroting – bijkomende financiële ondersteuning, omdat een en ander wel hand in hand dient te gaan. Maar ik heb geen ontwerp van decreet willen maken – en ik denk dat het ook niet de bedoeling kan zijn van een verantwoordelijk parlementslid – dat hier bepaalde zaken plots zou gaan voorspiegelen die niet of zeer moeilijk kunnen worden waargemaakt.

Het is in het verleden misschien – en ik heb mij daar in het verleden als parlementslid misschien ook aan bezondigd, dat zou kunnen – in een aantal decreten wel gebeurd, maar het is mooi om de maan te beloven, maar op het einde moet men nog altijd kunnen, niet alleen met de bestaande, maar ook met nieuwe middelen, de bestaande spelers een duw in de rug geven. En daar gaan we met dit ontwerp van decreet resoluut voor, in overleg en dialoog, zoals de voorbije maanden ook gebleken is.

Bart Caron (Groen): Op het laatste punt wil ik gewoon nog dit toevoegen, minister. Ik begrijp uw bekommernis: artikel 48 en het al dan niet open karakter ervan, dat de erfgoedsector zelf geen vragende partij is om dat af te sluiten. Ik kreeg vandaag nog een mail van de belangenbehartiger, dat zij die openheid die ik in het amendement voorstel, ondersteunen. Maar dat ter informatie. Ik weet dat er wellicht financiële beperkingen zijn die spelen, maar het is jammer.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 1014/4)*

– De artikelen 1 tot en met 47 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Er is een amendement op artikel 48. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 1014/5)*

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– De artikelen 49 tot en met 100 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties – 1021 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Ik wil heel kort het stemgedrag van onze fractie toelichten. We hebben een goede, gedetailleerde bespreking van het ontwerp van decreet gehad in de commissie. Het betreft een heel letterlijke omzetting van een Europese richtlijn. Er is weinig marge genomen om er een eigen invulling aan te geven. Toch blijft er een groot vraagteken, namelijk waar het gaat over de titel beroepsbekwaamheid, waarover de minister te kennen heeft gegeven om daar vandaag nog aan te werken. 'Werken', dat kan natuurlijk twee richtingen uit gaan: aanpassen, dan wel heel principieel dat vehikel in vraag stellen. Het is net wegens die openstaande vraag dat we ons zullen onthouden. De concrete invulling van dat gegeven zal deze letterlijke omzetting van de Europese richtlijn immers een heel definitieve en bepalende draai geven, als ik het zo mag uitdrukken. Vandaag is het koffiedik kijken. Daarom zullen we ons onthouden.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Het is inderdaad een omzetting van een richtlijn, maar het is een belangrijk onderwerp, zoals de heer Van Malderen al aangaf. Immers, aan de ene kant gaat het over het principe van de vrije concurrentie en aan de andere kant over de bescherming van de consument, via de voorwaarden die we opleggen aan ondernemers.

De doelstelling moet zijn om de prijzen naar beneden te halen, de competitiviteit te verhogen en het aantal jobs te doen stijgen. Waar de heer Van Malderen aan refereert, is de vraag wat er met het attest bedrijfsbeheer gaat gebeuren. De bespreking in de commissie was bijzonder duidelijk, namelijk dat er in geen geval, en dat is ook het uitgangspunt dat de minister heeft gezegd te zullen hanteren, een discriminatie mag ontstaan van Vlaamse ondernemers ten opzichte van hun collega's in de rest van de Europese Unie die zich hier zouden kunnen komen vestigen en zich niet aan dezelfde voorwaarden moeten houden. Als dat het uitgangspunt is, dan hopen wij vooral op het feit, en dat hebben we in de commissie ook gezegd, dat er aanmoedigingen worden ingebouwd aan ondernemers die willen beginnen, om zich voldoende te scholen en zo beslagen op het ijs te komen.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Met het ontwerp van decreet, dat enkel de horizontale omzetting van de Europese richtlijn – waar we als Vlaanderen aan moeten voldoen – betreft, hebben we uiteraard geen enkel probleem. We hebben dat ook in de commissie gezegd. We gaan het zeker goedkeuren. We hebben erop gehamerd – en de minister gaat dat ongetwijfeld meenemen – dat er zou worden geijverd om een samenwerkingsakkoord met de andere deelstaten tot stand te brengen, zodat de richtlijn ook van toepassing is op heel het grondgebied.

De kwestie van de verticale omzetting, waar de heer Van Malderen naar verwees, betreft de eventuele wijzigingen van de vestigingsvoorwaarden. Hoe gaan we daar verder mee omgaan? Onze vestigingswet ent zich op twee pijlers, namelijk enerzijds de preventieve bescherming voor ondernemers en anderzijds de bescherming van de consumenten. Het regeerakkoord spreekt over een actualisering van de vestigingswet. Voor de CD&V-fractie is een actualisering, een hervorming, een modernisering zeker aan de orde. Het schrappen van de voorwaarden lijkt ons minder aan de orde, maar dat werd in de commissie ruimschoots toegelicht. We wachten het overleg af dat u met de sectoren voert. We dringen erop aan dat het overleg secuur verloopt en dat waar nodig op maat wordt gewerkt, idem wat betreft hoe het verder moet met de verplichte opleiding basiskennis bedrijfsbeheer. De initiatieven die de minister daarin neemt, kunnen we dus verder ondersteunen. Uiteraard kunnen we met dit ontwerp van decreet akkoord gaan.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Vandaag is het effectief alleen de omzetting van de Europese richtlijn. Er is eigenlijk ook geen marge, want we moeten die omzetting doen. We zijn al laat – te laat – door het feit dat dit niet voorbereid was voor de zesde staatshervorming. We zijn wel de eerste binnen de landsgrenzen, maar het is juist dat we er bij de collega's op moeten blijven aandringen dat zij het uitvoeren en dat er een samenwerkingsakkoord rond kan worden afgesloten, wat noodzakelijk is. Vlaanderen kan dit wel uitvoeren, maar het samenwerkingsakkoord is nodig om de richtlijn conform Europa om te kunnen zetten.

Tweede punt. Wat betreft de besprekingen die lopen, heb ik een overzicht gegeven in de commissie. Er zijn 27 beroepen die vandaag een bescherming genieten. Daar hebben we ondertussen al meer dan 46 gesprekken mee gedaan. We proberen daarin tot een goed evenwicht te komen, dat onze eigen ondernemers niet discrimineert ten opzichte van buitenlandse ondernemers, maar waar op een of andere manier ook voldoende bescherming is voor de consument. Dat moet daarvoor niet in de vestigingswet zijn of in de kwaliteitsvoorwaarden. Dat kan ook elders zijn. Die gesprekken lopen, en zoals ik in de commissie heb gezegd, hoop ik dat ik die vrij snel kan afronden. Ik zal dan met een nota naar de Vlaamse Regering gaan, en als die door de regering is goedgekeurd, kunnen we dat uiteraard vóór de omzetting in de nodige ministeriële besluiten bespreken in de commissie. Vandaag kan ik moeilijk van de 27 verschillende beroepen en sectoren de stand van zaken geven. Dat zou enkel de dialoog bemoeilijken.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1021/3)

– De artikelen 1 tot en met 46 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instelling van een proefomgeving voor experimentele woonvormen en tot machtiging van een coördinatie van de regelgeving betreffende de woninghuurwetgeving – 1034 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instelling van een proefomgeving voor experimentele woonvormen en tot machtiging van een coördinatie van de regelgeving betreffende de woninghuurwetgeving.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 1034/1)*

– De artikelen 1 tot en met 7 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 8 en 10 van de wet van 25 juni 1993 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante en kermisactiviteiten – 1037 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 8 en 10 van de wet van 25 juni 1993 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante en kermisactiviteiten.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 1037/1)*

– De artikelen 1 tot en met 4 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraude
– 1047 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraude.

De algemene bespreking is geopend.

Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Dit decreet wijzigt het Energiedecreet om tot een betere voorkoming, detectering, vaststelling en sanctionering van energiefraude te komen. Er worden daarvoor heel wat maatregelen genomen. Dit ontwerp van decreet werd unaniem aangenomen in de commissie, en ik hoop dat dit ook zo zal gebeuren in deze plenaire vergadering.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Minister Tommelein, ik zou wel een opmerking in het algemeen willen maken. Er zijn vier artikelen waarop we een technische correctie moeten uitvoeren. *(Minister Bart Tommelein vraagt het woord)*

Neen, de algemene bespreking is gesloten. *(Gelach)*

U krijgt zo dadelijk het woord.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 1047/1)*

– Artikel 1 wordt zonder opmerkingen aangenomen.

In artikel 2 moet de datum "27 november 2015" door de Vlaamse Regering nog worden aangepast en voorlopig worden vervangen door "[...]". Is het parlement het eens om dit bij wijze van technische correctie te doen? *(Instemming)*

– Artikel 2 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen.

– De artikelen 3 tot en met 9 worden zonder opmerkingen aangenomen.

In artikel 10 moeten de woorden "artikel 9" worden vervangen door de woorden "artikel 8". Is het parlement het eens om dit bij wijze van technische correctie te doen? *(Instemming)*

– Artikel 10 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen.

– De artikelen 11 tot en met 18 worden zonder opmerkingen aangenomen.

In artikel 19 moet de datum "27 november 2015" door de Vlaamse Regering nog worden aangepast en voorlopig worden vervangen door "[...]". Is het parlement het eens om dit bij wijze van technische correctie te doen? *(Instemming)*

– Artikel 19 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen.

In artikel 20 moet de datum "27 november 2015" door de Vlaamse Regering nog worden aangepast en voorlopig worden vervangen door "[...]". Is het parlement het eens om dit bij wijze van technische correctie te doen? (*Instemming*)

– *Artikel 20 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen.*

– *De artikelen 21 tot en met 27 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Voorzitter, ik erken dat er een aantal technische aanpassingen moeten gebeuren. Maar u moet dan natuurlijk ook wel de reden geven. Ik kom hier vijf weken na elkaar met een ontwerp van decreet. Doordat ik nooit weet wanneer een decreet juist zal vallen, kan ik in het ontwerp van decreet nooit voorspellen welke datum juist moet worden gebruikt. Dat is dus een gevolg van het feit dat ik in de voorbije weken hard heb gewerkt en in dit parlement energiedecreten heb ingediend. Daarom moest er een technische wijziging gebeuren. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: Ik zie alleen maar applaus op de Open Vld-banken. (*Gelach*)

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Axel Ronse, An Christiaens, Lydia Peeters, Grete Remen, Robrecht Bothuyne en Wilfried Vandaele betreffende de aanpassing van het decreet houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten

– 1040 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Axel Ronse, An Christiaens, Lydia Peeters, Grete Remen – niet aanwezig –, Robrecht Bothuyne – niet aanwezig – en Wilfried Vandaele betreffende de aanpassing van het decreet houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten.

De bespreking is geopend.

De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Collega's, in Vlaanderen staan ongeveer 1100 voetbalvelden bedrijfsruimte leeg. Die leegstand is nogal structureel. In 1995 ontstond een Vlaamse wetgeving om daarmee om te gaan. We hadden heffingen op leegstaande bedrijfsruimte van meer dan 500 vierkante meter. Met die heffingen konden gemeenten, intercommunales en private spelers saneringen doorvoeren, eventueel zelfs renovaties. We hebben vastgesteld dat, ondanks die goedbedoelde regelgeving, die 1100 voetbalvelden leegstaande bedrijfsruimte nog altijd moeilijk in gebruik raakten.

Dat is zeer slecht: ten eerste omdat dat de inname van onze open ruimte er niet op verbetert, en ten tweede omdat er bij veel ondernemers een grote nood bestaat om snel bedrijfsruimte te kunnen benutten voor uitbreiding of nieuwe activiteiten, noem maar op. Dat wordt daardoor ook gefnuikt.

Ik heb zelf een concept gelanceerd waarin we een aantal aanpassingen hebben doorgevoerd, bijvoorbeeld op het niveau van de heffing. Er zijn hoorzittingen

geweest. Alle werkgeversorganisaties zijn daarnaartoe gekomen, ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Dat is positief. Ik heb in mevrouw Christiaens, mevrouw Peeters, mevrouw Remen, de heer Vandaele en de heer Bothuyne partners gevonden om daarmee verder te gaan. We hebben in ons voorstel van resolutie een aantal zeer concrete zaken opgenomen, bijvoorbeeld om een moratorium te zetten op de berekeningswijze van de heffing voor een ondernemer die in een juridische procedure zit voor een vergunning. We plaatsen bijvoorbeeld de heffing ook niet meer op de grond, maar op het gebouw. In die zin biedt dit voorstel van resolutie zeer veel perspectief en hoop om leegstaande bedrijfsruimte in Vlaanderen sneller te benutten.

Ik dank alle 123 aanwezige collega's voor het feit dat ze dit voorstel van resolutie met veel enthousiasme zullen goedkeuren.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Voorzitter, leegstand is inderdaad een belangrijk probleem, niet enkel wat betreft de woningen, wat hier vaak aan bod komt, maar ook wat betreft bedrijfsgebouwen en bedrijfsterreinen. Het vreet aan het draagvlak bij de bevolking voor het ruimtelijk beleid. Het geeft een onbehaaglijk gevoel. Er is een smet. Door het niet beschikbaar zijn van de bestemde gebieden en gebouwen verhoogt het ook de druk op de open openbare ruimte.

Het is voor de aanpak van de leegstaande bedrijventerreinen en bedrijfsgebouwen belangrijk dat binnen deze sector meer vanuit het ruimtelijk rendement wordt geredeneerd. Dit impliceert een zuinig ruimtegebruik door een optimale benutting.

Onze fractie is dan ook tevreden dat de heer Ronse dit initiatief heeft genomen. We gaan hier graag in mee. Met dit voorstel van resolutie bieden we immers de mogelijkheid meer maatwerk te creëren. De leegstandsheffing moet rekening houden met de effectieve leegstand en de subsidieregeling moet worden herwerkt om herbestemming en hergebruik effectief te stimuleren.

Minister Schauvliege heeft al regelmatig verklaard dat ze dit probleem wil aanpakken en dat ze hier in het komende Instrumentendecreet aandacht voor zal hebben. Met dit voorstel van resolutie vragen wij dan ook met aandrang hier snel werk van te maken.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, ook onze fractie steunt dit voorstel van resolutie. We willen dat effectief werk wordt gemaakt van een zuinig ruimtegebruik. Dit impliceert uiteraard een kordate aanpak van de leegstand. Een optimalisatie van de huidige regelgeving dringt zich dan ook op.

Volgens mij moet worden ingezet op de juiste instrumenten en op de financiële middelen. Zoals de twee voorgaande sprekers al hebben vermeld, gaat het enerzijds om de heffingen en anderzijds om de subsidiekanalen. Het voorbije jaar zijn de subsidies voor private projecten naar slechts twee provincies gegaan en hebben twee andere provincies nauwelijks iets uit deze subsidiepot gekregen. We denken dan ook dat een wijziging van de regelgeving nodig is.

We hopen dat er met dit voorstel van resolutie snel soelaas zal komen en dat de Vlaamse Regering snel tot actie zal overgaan.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

VOORSTEL VAN DECREET van Cathy Coudyser, Karin Brouwers, Marnic De Meulemeester, Jan Van Esbroeck, Johan Verstreken en Bart Caron houdende wijziging van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies, wat betreft de brandveiligheid en de controle op de naleving van de uitbatingvoorwaarden
– 1079 (2016-2017) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling en voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Matthias Diependaele bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van decreet van Cathy Coudyser, Karin Brouwers, Marnic De Meulemeester, Jan Van Esbroeck, Johan Verstreken en Bart Caron houdende wijziging van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies, wat betreft de brandveiligheid en de controle op de naleving van de uitbatingvoorwaarden.

Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Voorzitter, de Vlaamse Regering heeft de uitvoeringsbesluiten bij het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies, wat betreft de brandveiligheid en de controle op de naleving van de uitbatingvoorwaarden, goedgekeurd. Vorige week is het advies van de Raad van State toegekomen. Er zijn een aantal opmerkingen over het ontbreken van een decreetale rechtsgrond voor een aantal uitvoeringsbesluiten die van belang zijn en die er op vraag van de sector zijn gekomen.

Aangezien de communicatie over de uitvoering van het decreet al volop aan de gang is en aangezien dit nieuw decreet normaal gezien op 1 april 2017 van start moet gaan, zouden we graag de spoedbehandeling vragen. We willen de wijzigingen bespreken die nog moeten gebeuren.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, ik ben mede-indiener van dit voorstel van decreet. We zouden het voorstel van decreet echter graag in de commissie behandelen. Gebaseerd op het Reglement van het Vlaams Parlement vraag ik dan ook of het mogelijk is om dit volgende week bij hoogdringendheid, dus als eerste agendapunt, in de bevoegde commissie te kunnen behandelen.

Cathy Coudyser (N-VA): Het lijkt me een goed idee dit voorstel van decreet toch eerst naar de commissie te verwijzen en daar verder te werken.

De voorzitter: Dus, als ik het goed begrijp, vraagt u bij hoogdringendheid dat het voorstel van decreet volgende week in de desbetreffende commissie wordt geagendeerd. (*Instemming*)

Is iedereen het daarmee eens? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten. Het voorstel van decreet wordt voorrang verleend in de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Toerisme en Onroerend Erfgoed.

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET betreffende onteigening voor het algemeen nut – 991 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3**Hoofdelijke stemming**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
100 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

95 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
95 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende de ondersteuning van cultureel-erfgoedwerking in Vlaanderen – 1014 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 5**Aangehouden stemmingsen**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingsen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 21, van Bart Caron, op artikel 48.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

101 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
23 leden hebben ja geantwoord;
78 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 48.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
79 leden hebben ja geantwoord;
24 leden hebben zich onthouden.

Artikel 48 is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 4

Zie hier het resultaat:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
78 leden hebben ja geantwoord;
25 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

Redenen voor onthouding?

De heer Durnez heeft het woord.

Jan Durnez (CD&V): Ik wil de collega's oproepen zorgvuldig om te gaan met begrippen uit andere decreten. Hier is last minute het begrip 'centrumstad', dat komt uit het decreet inzake het Gemeentefonds, ingevoegd, terwijl het eigenlijk gaat over kwaliteitscriteria, over kwaliteitslabel, over de regionale spreiding. Ik wil vragen om daar in de toekomst heel wat zorgvuldiger mee om te springen. De minister heeft daarnet laten uitschijnen dat hij een oplossing zal zoeken. Een oplossing die hij aangeeft, staat dan weer haaks op onze zorg om de verrommeling tegen te gaan. Het lijkt me erg moeilijk om de culturele werking van een gemeentelijk archief onder te brengen in een intergemeentelijke samenwerking. Ik denk dat elkeen inziet dat dit bijzonder moeilijk is, maar ik heb er vertrouwen in dat de minister een oplossing heeft. Zorg er dus voor om begrippen uit het decreet inzake het Gemeentefonds niet te gebruiken in andere decreten. (*Applaus bij sp.a en Groen*)

ONTWERP VAN DECREET tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties – 1021 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 5

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
75 leden hebben ja geantwoord;
4 leden hebben neen geantwoord;
24 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
72 leden hebben ja geantwoord;
4 leden hebben neen geantwoord;
22 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instelling van een proefomgeving voor experimentele woonvormen en tot machtiging van een coördinatie van de regelgeving betreffende de woninghuurwetgeving – 1034 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
98 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 8 en 10 van de wet van 25 juni 1993 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante en kermisactiviteiten – 1037 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

97 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
97 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraude – 1047 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
98 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Axel Ronse, An Christiaens, Lydia Peeters, Grete Remen, Robrecht Bothuyne en Wilfried Vandaele betreffende de aanpassing van het decreet houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten – 1040 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 9

Ziehier het resultaat:

102 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
102 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden. (*Applaus*)

MOTIE van Björn Rzoska en An Moerenhout tot besluit van de op 31 januari 2017 door Björn Rzoska in commissie gehouden interpellatie tot minister Ben Weyts over het Eurostadion – 1063 (2016-2017) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 10

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
23 leden hebben ja geantwoord;
77 leden hebben neen geantwoord;
4 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

ONDERZOEK van een verzoek tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van een Vlaams volksvertegenwoordiger

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het onderzoek van een verzoek tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van een Vlaams volksvertegenwoordiger.

De heer Landuyt, verslaggever, is ziek. Ik zal dus het mondeling verslag toelichten, en dat luidt als volgt:

“Collega’s, de Commissie voor de Vervolgingen kwam op datum van woensdag 8 februari 2017 bijeen om een verzoek tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van een lid van het Vlaams Parlement te behandelen.

Bij brief van 20 januari 2017 werd het Vlaams Parlement door de heer Johan Delmulle, procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel, verzocht om de

parlementaire onschendbaarheid van de heer Christian Van Eyken op te heffen om het openbaar ministerie toe te laten voor de raadkamer de verwijzing van de betrokkene naar de correctionele rechtbank te kunnen vorderen op beschuldiging van moord op de heer Marc Dellea, en dit als dader of mededader. De procureur-generaal verwees daarbij ook naar zijn eerste verzoek tot opheffing van de immuniteit van hetzelfde parlamentslid met betrekking tot dezelfde feiten, maar toen om de onderzoeksrechter de mogelijkheid te bieden eventueel over te gaan tot de aanhouding van de betrokkene. Bij het eigenlijke verzoek tot opheffing van de onschendbaarheid was ook een ontwerp van eindvordering gevoegd, evenals een bundel stavende stukken uit het strafdossier.

Het verzoek tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid werd aan het Vlaams Parlement voorgelegd conform de artikelen 59 en 120 van de Grondwet en de commissie nam kennis van het dossier conform artikel 100 van het reglement.

Overeenkomstig artikel 100, punt 6, tweede lid, kregen de leden van de commissie voorafgaandelijk de mogelijkheid om het dossier in te zien. Conform artikel 100, punt 6, derde lid, werd ook de betrokken Vlaamse volksvertegenwoordiger op de hoogte gebracht van het feit dat hij het dossier kon inzien en er zich een afschrift van kon laten bezorgen. Dergelijke kopie werd hem op diens vraag dan ook overgemaakt.

Op haar bijeenkomst nam de Commissie voor de Vervolgingen vooreerst kennis van de grondwettelijke contouren van haar opdracht. Artikel 59, eerste lid, van de Grondwet luidt: "Behalve bij ontdekking op heterdaad kan geen lid van een van beide Kamers, tijdens de zitting en in strafzaken, worden verwezen naar of rechtstreeks gedagvaard voor een hof of rechtbank, of worden aangehouden dan met verlof van de Kamer waarvan het lid deel uitmaakt." Artikel 120 van de Grondwet stelt: "Ieder lid van een Gemeenschaps- of Gewestparlement geniet de onschendbaarheid bepaald in de artikelen 58 en 59."

Daarna werd een korte schets van de kwestie en de procedure gegeven. Bij die gelegenheid werd er ook op gewezen dat de betrokken Vlaamse volksvertegenwoordiger reeds twee keer eerder het voorwerp uitmaakte van een verzoek tot opheffing van zijn parlementaire onschendbaarheid. Een eerste keer begin januari 2016, naar aanleiding van het, hoger reeds genoemde, gerechtelijk onderzoek naar dezelfde feiten als degene waarop het voorliggende verzoek tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid is gebaseerd en een tweede keer, eind mei, begin juni 2016, naar aanleiding van feiten van valsheid in geschrifte en oplichting die mee aan het licht waren gekomen naar aanleiding van het genoemde gerechtelijk onderzoek. Het eerste verzoek strekte ertoe de onderzoeksrechter toe te laten desgevallend over te gaan tot voorlopige hechtenis. Het tweede verzoek strekte ertoe rechtstreeks te kunnen dagvaarden voor de correctionele rechtbank.

Conform artikel 100, punt 7, eerste lid, van het reglement werd hierna het betrokken Vlaams parlamentslid gehoord, dat er dit keer voor geopteerd had zich niet te laten bijstaan door een raadsman. Betrokkene verklaarde zich niet te verzetten tegen de vraag tot opheffing van zijn onschendbaarheid. Hij duidde de voorliggende vraag als niets meer dan een louter procedurele tussenstap om de zaak voor de rechter te kunnen brengen en verwelkomde het feit dat hij daardoor dra de gelegenheid zou krijgen om zijn onschuld aan te tonen.

Na akte te hebben genomen van de verklaring van het lid geen bezwaar te hebben tegen de opheffing van diens parlementaire onschendbaarheid, werd de bespreking geopend. Bij haar deliberaties baseerde de commissie zich uitdrukkelijk op het principe dat zij níét de taak heeft om in de plaats van het gerecht te treden en zich dus in geen dele uitsprekt over schuld of onschuld van de betrokkene. Ze beperkte zich dan ook tot een marginale toetsing van de haar voorgelegde feiten.

Ze nam daarbij met name in overweging dat uit de parlementaire praktijk blijkt dat de opheffing van de onschendbaarheid enkel geweigerd wordt indien de vervolging niet ernstig of oprecht is. Dat is met name het geval indien de meegedeelde feiten prima facie tot de conclusie leiden dat de vordering steunt op elementen die uit de lucht gegrepen, onrechtmatig, verjaard, willekeurig of onbeduidend zijn. Tevens mogen de feiten niet het onvoorziene gevolg van een politieke actie zijn, noch mag het gaan om een misdrijf met duidelijk politieke drijfveren.

Uit de ontwerp-eindvordering zowel als uit de aan het Vlaams Parlement overgemaakte stukken uit het strafdossier, blijkt dat er geen sprake is van een politiek misdrijf of een onvoorzien gevolg van een politieke actie. Tevens blijkt hieruit dat de vraag tot opheffing van de onschendbaarheid niet steunt op elementen die uit de lucht gegrepen, onrechtmatig, verjaard, willekeurig of onbeduidend zijn. Ook wordt vastgesteld dat het ingaan op het verzoek tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van het betrokken parlementslid niet van aard is om de werkzaamheden van het Vlaams Parlement op onverantwoorde wijze te storen.

Gelet op de hierboven genoemde overwegingen, adviseert de Commissie voor de Vervolgingen, na beraad, bij wege van consensus tussen haar zeven leden, de plenaire vergadering dan ook aan om in te gaan op het door de procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel geformuleerde verzoek tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van de heer Christian Van Eyken om het openbaar ministerie toe te laten voor de raadkamer diens verwijzing te kunnen vorderen naar de correctionele rechtbank op grond van de genoemde tenlastellegging in de feiten gepleegd jegens de heer Marc Dellea.”

De heer Van Eyken heeft het woord.

Christian Van Eyken (UF): Voorzitter, u hebt het juist gezegd dat ik effectief akkoord ga en dat ik meestem voor de opheffing, want het is al een zware zaak geweest voor mij sinds ik een jaar beticht word van een moord. Dat is volgens mij een heel zwaar feit. In het dossier dat is overgemaakt, staat duidelijk dat ik daarvan beticht word omdat ik in het gebouw gezien werd om het te verlaten om 1 uur 's morgens. Er zit ook in het dossier tot tweemaal toe een attest van de wetsdokter die zegt dat de moord is begaan, dat de persoon is overleden om 21 uur van dezelfde dag. Dus 20 uur daarna. U kunt wel goed raden dat men zoiets niet kan doen 20 uur daarna. Voor mij is het effectief een laatste misschien nog moeilijke stap, maar het is de eerste stap op de weg naar eerherstel. Daarom zal ik me daartegen niet verzetten.

De voorzitter: Wij stemmen, op basis van het advies van de Commissie voor de Vervolgingen, over het verzoek van de procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van de heer Christian Van Eyken, om het openbaar ministerie toe te laten voor de raadkamer de verwijzing van het betrokken lid van het Vlaams Parlement naar de correctionele rechtbank te kunnen vorderen in de zaak-Marc Dellea.

De volksvertegenwoordigers die het verzoek wensen in te willigen, wordt verzocht op te staan.

Het verzoek van de procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van de heer Christian Van Eyken, om het openbaar ministerie toe te laten voor de raadkamer de verwijzing van het betrokken lid van het Vlaams Parlement naar de correctionele rechtbank te kunnen vorderen in de zaak-Marc Dellea, is ingewilligd.

Ik zal de procureur-generaal hiervan in kennis stellen.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Dames en heren, voordat we aan het einde komen van onze werkzaamheden van vandaag, wensen we de heer Herman Wynants te feliciteren omdat hij vandaag 71 jaar geworden is. (*Applaus*)

U wordt allemaal uitgenodigd op de voetbalwedstrijd Westerlo tegen ik-weet-niet-wie. (*Gelach*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 22 februari 2017 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

Ik wens u een behouden thuiskomst.

– *De vergadering wordt gesloten om 19.13 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Ortwin Depoortere, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Wouter Vanbesien, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Joris Vandembroucke, Koen Van den Heuvel, Francesco Vanderjeugd, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Peter Wouters, Herman Wynants.

Afwezig met kennisgeving

Mathias De Clercq, Katrien Partyka: ambtsverplichtingen;

Ingeborg De Meulemeester, Chris Janssens, Renaat Landuyt, Ann Soete, Anke Van dermeersch, Johan Verstreken: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Martine Fournier, Karim Van Overmeire

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr.1:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn,

Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Yasmine Kherbache, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Daniëlle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Bart Nevens, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Daniëlle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Bart Nevens, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van

den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Yasmine Kherbache, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Bart Nevens, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Jan Durnez, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Yasmine Kherbache, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.5:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino

Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Bart Nevens, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Willy Segers, Nadia Sminate, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Guy D'haeseleer, Ortwin Depoortere, Stefaan Sintobin, Tom Van Grieken

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Yasmine Kherbache, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.6:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.7:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Marnic De

Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.8:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.9:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Michèle Hostekint, Yamila

Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.10:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Yasmine Kherbache, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Bart Van Malderen, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceysens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Bart Nevens, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Willy Segers, Nadia Sminate, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Guy D'haeseleer, Ortwin Depoortere, Stefaan Sintobin, Tom Van Grieken